

**Lån og sikkerhedsstillelser i virksomhedsordningen set ud fra en skatteretlig synsvinkel
samt ulovlige og lovlige aktionærlån set ud fra et selskabs- og skatteretligt perspektiv**

*Loan and collaterals in The Danish Business Tax Scheme in a tax law point of view as well
illegal and legal shareholder loans seen from a company law and tax law perspective*

**De politiske indgreb mod optagelse af private lån til sikkerhed
i virksomhedens aktiver både for fysiske og juridiske personer**

*The policy interventions against private loans to collateral in assets
of a company for both physical and legal persons*

K A N D I D A T A F H A N D L I N G

Udarbejdet af: Pernille Sandholdt
Studienummer: 87769

Vejleder: Søren Bech

Copenhagen Business School (CBS)
Uddannelse: Cand.merc.aud.

Afleveringsdato: 15. januar 2020

Antal anslag: 182.306
Antal normalsider: 80

Resumé

The main purpose of this thesis is to create an analysis of the political interventions against absorbing private loans and collaterals for both small companies and for self-employed persons. Small companies are applying the company- and tax law, where the self-employed use The Danish Business Tax Scheme, which was introduced in 1987.

Some company owners have been taking advantage of their ownership and use it as an opportunity to obtain bigger profits in their private economy. This thesis will analyse which opportunities and or limitations the political interventions have created for the company owners.

The political interventions for companies were introduced in 2012, where the tax law LL §16E was adopted. Law number 992 of September 16th was introduced in 2014 for the self-employed. The resemblance between these two interventions is that both take action against the unintended use of the law, which have caused regulations about further taxation.

Private loans in The Danish Business Tax Scheme have consequences regarding company owners. The value of the deduction of interest is reduced, so that the tax will be equal to a private loan. However, the company tax system (VSO) doesn't allow company owners to make savings from the profit that particular year, as everything must be taxed. Collateral in The Danish Business Tax Scheme has created some difficulties since Law number 992 of September 16th was introduced in 2014. It was complicated to reach agreement for the legal base for taxing. The law changed in 2016 and made sure that collateral must be taxed in order to be raised in correlation with The Danish Business Tax Scheme §5.

From year 2017 and forward, it is now possible for companies to have shareholder loans, due to a change in the company law. If the main shareholder in the company maintains a receivable, taxation will take place, according to tax law. Regardless of the fact the company law is legal, since there are not any association between the two laws.

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ

1. INDLEDNING.....	1
1.1 PROBLEMBAGGRUND	2
1.2 PROBLEMFORMULERING.....	4
1.3 AFGRÆNSNING	4
1.4 OPGAENS STRUKTUR	5
1.5 METODE.....	7
1.6 DATAMATERIALE	8
1.7 KILDEKRITIK.....	8
2. BESKATNING EFTER DANSKE FORHOLD.....	9
2.1 DET DANSKE SKATTESYSTEM	9
2.2 DEN SKATTEPLIGTIGE INDKOMST	10
2.3 SELVSTÆNDIG ERHVERVSDRIVENDE KRAV TIL EN SELVSTÆNDIG ERHVERVSVIRKSOMHED	12
2.3.1 KRAV TIL EN SELVSTÆNDIG ERHVERVSVIRKSOMHED	14
2.4 DELKONKLUSION PÅ BESKATNING	15
3. VIRKSOMHEDSSKATTELOVEN	16
4. BEGREBER I VIRKSOMHEDSORDNINGEN.....	18
4.1 INDSKUDSKONTO.....	18
4.2 RENTEKORREKTION.....	20
4.3 KAPITALAFKASTGRUNDLAGET OG KAPITALAFKAST	22
4.4 OPSPARET OVERSKUD HERUNDER HÆVERÆKKEFØLGEN	23
4.5 OPSUMMERING OM VIRKSOMHEDSORDNINGEN.....	27
5. UTILSIGTET UDNYTTELSE AF VIRKSOMHEDSORDNINGEN.....	28
5.1 LOV NR. 992 AF 16. SEPTEMBER 2014	28
5.1.1 VEDTAGELSE AF VSL §9A OM RENTEKORREKTION	28
5.1.2 REGLERNE OM SIKKERHEDSSTILLELSE I VSL §10, STK. 6	29
5.1.3 ANALYSE AF LOVFORSLAGET	31
5.2 LOV NR. 652 AF 8. JUNI 2016.....	33
5.3 DELKONKLUSION AF LOVGIVNING	35
6. LÅN I VIRKSOMHEDSORDNINGEN.....	36
6.1 AFGØRELSE OM UDLÅN EFTER VSL §5	37
6.2 INTERESSEN FOR UDLÅN I VSO.....	38
7. AKTIONÆRLÅN	39
7.1 SELSKABSRETligt	39
7.1.1 SELSKABSLOVEN FRA 2009	40
7.1.2 LOVLIGT AKTIONÆRLÅN EFTER SL §210, STK. 2	46
7.1.3 OPSAMLING SELSKABSRETligt	49
7.2 SKATTERETligt	50
7.2.1 LOV NR. 926 AF 18. SEPTEMBER 2012	50
7.2.2 AFGØRELSE EFTER LL §16E	53
7.2.3 OPSAMLING SKATTERETligt	56
7.3 SAMMENHÆNG SELSKABSRETligt KONTRA SKATTERETligt	56

8. DEN SKATTEMÆSSIGE BEHANDLING	58
8.1 SIKKERHEDSSTILLELSER I VSO	58
8.1.1 OVERGANGSREGLER OM SIKKERHEDSSTILLELSER	62
8.2 UDBETALING AF LØN ELLER UDLODDE UDBYTT	63
8.2.1 KORT OM SIKKERHEDSSTILLELSER EFTER LL §16E	66
8.3 DELKONKLUSION AF SKATTEMÆSSIGE FORHOLD	67
9. KONKLUSION	68
10. PERSPEKTIVERING	71
11. LITTERATURLISTE	73
11.1 BØGER	73
11.2 LOVFORSLAG OG LOVE VEDTAGET I FOLKETINGET	73
11.3 BEKENDTGØRELSE	76
11.4 AFGØRELSE OG DOMME	76
11.5 HJEMMESIDER	77
11.6 ARTIKLER	79
11.7 ANDRE KILDER	80
 BILAG	
BILAG 1 – LOVFORKORTELSER	81
BILAG 2 – SKATTEMINISTERIETS HISTORIE (SKATTEMINISTRE GENNEM TIDEN)	82
BILAG 3 – BELØBSGRÆNSER I SKATTELOVGIVNINGEN 2018-2019 EFTER PSL §20	83
BILAG 4 – CIRKULÆRE OM PERSONSKATTELOVEN	85
BILAG 5 – OVERSICHT OVER KAPITALAFKASTSATSER	86
BILAG 6 – MARGINALSKATTEPROCENTER	87
 FIGUROVERSICHT	
FIGUR 1: AFHANDLINGENS OPBYGNING	6
FIGUR 2: UDDRAG AF EN SELVANGIVELSE FOR EN SELVSTÆNDIG ERHVERVSDRIVENDE MED RENTEKORREKTION	21
FIGUR 3: UDDRAG AF EN SELVANGIVELSE FOR EN SELVSTÆNDIG ERHVERVSDRIVENDE MED KAPITALAFKAST	23
FIGUR 4: RENTENIVEAUET FRA 2004 – 2018	36
FIGUR 5: INDBERETNING AF SIKKERHEDSSTILLELSER TIL SKAT	63
 TABELOVERSICHT	
TABEL 1: OPGØRELSE AF INDSKUDSKONTO	18
TABEL 2: VÆRDIER AF INDSKUDSKONTO PRIMO/ULTIMO OG KAPITALAFKASTGRUNDLAG PRIMO/ULTIMO	20
TABEL 3: EFFEKTEN AF RENTEKORREKTION	21
TABEL 4: UDFYLDELSE AF KASSESISTEEMET EFTER EGEN TILVIRKNING	24
TABEL 5: UDFYLDELSE AF KASSESISTEEMET MED HENSÆTTELSE TIL SENERE HÆVNING EFTER EGEN TILVIRKNING	25
TABEL 6: NATIONALBANKENS UDLÅNSRENTE I PROCENT	45

1. Indledning

Når man driver virksomhed i Danmark, kan man vælge at gøre det som selskabsform eller i personlig regi under hovedbetegnelsen personselskaber. Driver virksomheden i selskabsform, er det selskabet, som er det selvstændige skattesubjekt. Det vil sige, at det er selskabet som er skattepligtig, og selskabsskatten opgøres og indberettes via en selskabsselvangivelse. Driver man derimod et personselskab, er man omfattet af transparensprincippet,¹ hvilket betyder at beskatningen fra virksomheden sker hos ejerne af virksomheden. Beskatningen af virksomheden bliver derfor medtaget i den skattepligtiges personlige selvangivelse, hvormed skattesubjektet er det samme for virksomheden og ejeren.

I marts 1986 blev et lovkompleks gennemført, som udgjorde 1987-skattereformen.² Med den nye skattereform opstod en ny mulighed for selvstændig erhvervsdrivende, som fik et alternativ til beskatning efter personskattelovens almindelige regler. Det blev en valgmulighed at anvende virksomhedsskatteloven (herefter VSL) til beskatning af den indkomst, der kom fra erhvervsmæssig virksomhed. Denne lov havde blandt andet til formål at skabe en skatteberegningsstruktur, hvor erhvervsdrivende fik fuld fradragsværdi af de finansielle udgifter, der vedrører den erhvervsmæssig virksomhed,³ og derved skabe en skattemæssig neutralitet mellem selskaber og personselskaber. Det var hensigten, at beskatning af overskud fra erhvervsmæssig virksomhed skulle være mere eller mindre ens, uanset om virksomheden blev drevet personligt eller i selskabsform. VSL dannede grundlaget for, at man som selvstændig erhvervsdrivende kan anvende virksomhedsordningen (herefter VSO), og dermed regulere sit beskatningsgrundlag i den personlige indkomst.

Ved at anvende VSO, får den selvstændige erhvervsdrivende mulighed for at udjævne de svingende indtægter, som mange erhvervsdrivende oplever. VSO gør det muligt at lade en del af overskuddet blive i virksomheden, ved at betale en foreløbig skat, som svarer til selskabsskatten. Det vil sige, at den erhvervsdrivende kan vælge at hæve sit overskud helt eller delvist til beskatning som personlig indkomst, mens det resterende overskud bliver i virksomheden, hvorefter der betales a conto skat svarende til selskabsskatten det givne indkomstår.⁴ Således fik personselskaberne nogle af de samme muligheder, som der var gældende for selskaberne, og den ønskede neutralitet blev indfriet. Det viste sig senere, at i begge tilfælde var der en mulighed, for at anvende de skattemæssige regler til den erhvervsdrivendes egen fordel, ved eksempelvis at udnytte deres position i et privat henseende.

¹ Den skatteretlige behandling af personselskaber, kapitel 4: Transparensprincippet

² Skatteministeriet om 1987-skattereformen

³ Lærebog om indkomstskat, kapitel 6: Indkomstbegreber med relation til skatteberegning mv., side 189

⁴ Lærebog om indkomstskat, kapitel 6: Indkomstbegreber med relation til skatteberegning mv., side 190

1.1 Problembaggrund

Et af formålene med skattereformen fra 1987 var at indføre indkomstudjævning, som skulle konsolidere virksomheden til dårligere tider. De efterfølgende år blev VSO udbredt blandt flere erhvervsdrivende, og i 2012 anvendte ca. 175.000 selvstændige erhvervsdrivende VSL, hvoraf ca. 44.000 benyttede muligheden for opsparing.⁵ I 2013 blev skatteministeriet opmærksom på, at der var flere som udnyttede lovens regler med deres anvendelse af VSO, ved at den erhvervsdrivende begrænsede sine skattebetalinger. Der var en formodning om, at der skete en utilsigtet udnyttelse, da der opstod flere tilfælde af erhvervsdrivende med en høj virksomhedsopsparing, intet kapitalafkast og en lav personlig indkomst.

For selskaber var der allerede i 2012 en stigende udvikling af aktionærlån, der blev anvendt som et alternativt til at få udbetalt løn eller udbytte, hvormed selskabets midler blev anvendt til private formål. Efterfølgende blev det tydeligt, at også de selvstændige erhvervsdrivende anvendte foreløbig beskattede midler privat, underforstået at midler, der ikke havde udløst personlig indkomstbeskatning blev brugt til private formål. Det skete ved, at indskyde privat gæld i VSO, og dermed begrænse sit behov for at hæve af virksomhedens overskud, da det blev brugt til at afdrage på den private gæld.

Der blev grebet ind overfor den skatteretlige problemstilling omkring ulovlige aktionærlån med lovforslag L 199A om beskatning af aktionærlån fra folketingsåret 2011-12 (herefter benævnt L 199A). Den blev vedtaget 13. september 2012 og Ligningsloven (herefter LL) §16E blev indført. Den skulle sikre, at fysiske personer, som var hovedaktionær og dennes nærtstående, ikke kunne opnå skattemæssige fordele ved at udnytte aktionærlån til finansiering af deres private formål. For de selvstændige erhvervsdrivende blev VSL ændret ved lovforslag L 200, *"Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteoven og kildeskatteloven"* fra folketingsåret 2013-14 (herefter benævnt L 200), der førte til vedtagelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014. En ændring af loven, der medførte at den selvstændige erhvervsdrivende ikke længere kunne udnytte VSL utilsigtet. Det var hensigten, at det ikke var muligt, at anvende lavt beskattede midler til privat finansiering, og derved foretage afdrag på privat gæld, uden der sker beskatning af personlig indkomst.

Den skatteretlige ændring med LL §16E, skabte nogle udfordringer til sammenligning med de selskabsretlige regler. Det førte til ulighed mellem behandlingen af ulovlige aktionærlån selskabsretlige kontra skatteretligt. Med vedtagelse af LL §16E tog skatteministeren⁶ ikke hensyn til de hidtidige skatteretlige principper om, at undersøge hvorvidt loven ville harmonere med de øvrige lovgivninger, hvilket ikke er tilfældet med LL §16E, da der ikke er sammenhæng til den selskabsretlige lovgivning.

⁵ Lovforslag L 200: Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 5.2 om opsparingsmuligheden

⁶ Henvisning til bilag 2: Skatteminister Thor Möger Pedersen

Lovforslag L 200 blev fremsat den 11. juni 2014 med ikrafttrædelse samme dag, og blev samtidig sendt til høring hos en række myndigheder og organisationer. Finansrådet var blandt de modtagne og kom med deres høringssvar til L 200 den 9. juli 2014. På side 5 fremgår følgende udsagn: *"Som det fremgår af ovennævnte og Finansrådets kommentarer og spørgsmål til de enkelte bestemmelser i lovforslaget, rejser den foreliggende formulering mange og betydelig praktiske spørgsmål"*. Det var tydeligt, at det fremsendte lovforslag gav anledning til flere spørgsmål end svar. Der blev opfordret til at man helt ændrede forslaget, så det skabte en mere tydelig forståelse af, hvordan der lovgivningsmæssig skulle foretages ændringer. Det var Finansrådets opfattelse, at lovforslaget ramte alt for bredt, især forholdene omkring sikkerhedsstillelser, kunne potentielt have store utilsigtede konsekvenser.

I forbindelse med lovforslaget, blev adskillige spørgsmål sendt til skatteministeren, for at få uddybet formålet og tankerne bag lovforslaget. I spørgsmål 41 til lovforslag L 200, blev der i et uddrag af spørgsmålet spurgt om: *"Er Ministeren enig i, at det er urimeligt, at den bebudede skærpelse, hvorefter en sikkerhedsstillelse for privat gæld skal anses for en hævning, som tillægges virksomhedens resultat og beskattes særskilt, betyder, at virksomhedsejeren beskattes to gange..."* Hertil svarer skatteminister Benny Engelbrecht⁷ at den foreslåede bestemmelse svarer til reglerne, der gælder for selskaber i LL §16E.

Efter flere høringer, praktiske problematikker og generelt manglende forhold om sikkerhedsstillelser, førte til at lovforslag L 123, *"Forslag til lov om ændring af...virksomhedsskatteloven"* fra folketingsåret 2015-16 (herefter benævnt L 123), blev fremsendt af Folketinget. Heraf blev Lov nr. 652 af 8. juni 2016 vedtaget, og der indføres en justering af indgrebet i virksomhedsordningen fra 2014, ved at kapital 2b om "sikkerhedsstillelser" blev tilføjet til loven. Samtidig blev VSL §10, stk. 6 – 9 ophævet. Dermed blev et kapital om håndteringen af sikkerhedsstillelser indsat, som havde til formål at skabe en mere tydelig afklaring af, hvorledes sådanne forhold skulle beskattes.

Der er i de seneste år blevet grebet ind overfor forhold, omkring beskatning af private midler, som u hensigtsmæssigt har været udnyttet af både hovedaktionærer i selskaber og selvstændige erhvervsdrivende. Denne afhandling vil belyse, hvorledes man lovgivningsmæssigt har ændret henholdsvis selskabsloven og skattelovgivningen for både selskaber og selvstændig erhvervsdrivende, så det sikres, at der sker beskatning af den utilsigtet udnyttelse.

⁷ Skatteministeriets historie – Der henvises til bilag 2

1.2 Problemformulering

Med afsæt i ovenstående problembaggrund, fremsættes følgende problemformulering:

”Hvilken betydning har de politiske indgreb mod at optage private lån til sikkerhed i virksomhedens aktiver for såvel hovedaktionær og selskaber, som selvstændig erhvervsdrivende? Hvilke konsekvenser er der i den selskabsretlige og i den skatteretlige lovgivning? Endelig behandles ligheder mellem lovreglerne for ulovligt/lovligt aktionærlån samt sikkerhedsstillelser i virksomhedsordningen, hvor det er muligt.”

Til besvarelse af ovenstående problemformulering afklares følgende delspørgsmål løbende:

1. Hvornår kan man anses for at være selvstændig erhvervsdrivende og anvende VSO?
2. Hvilke konsekvenser har optagelse af private lån i virksomhedens aktiver?
3. Hvordan beskattes sikkerhedsstillelser i virksomhedens aktiver efter de politiske indgreb?
4. Hvilken betydning har indgrebene om utilsigtet udnyttelse af VSO for virksomhedsejeren?
5. Er der ændret på muligheden for at medtage privat gæld når VSO anvendes?
6. Hvornår er det selskabsretlig et ulovligt/lovligt aktionærlån?
7. Hvad defineres som et ulovligt og lovligt aktionærlån i den skatteretlige lovgivning?
8. Hvilke forskelle er der på aktionærlån selskabsretligt kontra skatteretligt?
9. Hvornår og hvordan beskattes et aktionærlån skattemæssigt?

Spørgsmålene vil løbende blive besvaret i de enkelte afsnits delkonklusioner og opsummeringer. Endelig vil en samlet besvarelse af problemformuleringen fremgå af afhandlingens konklusion.

1.3 Afgrænsning

Denne afhandling afgrænser sig fra at medtage forhold, som er sket efter den 31. december 2019.

Afhandlingen definerer en selvstændig erhvervsdrivende, og dennes mulighed for at anvende VSL. Såfremt man ikke opfylder kravene herom, vil der ske beskatning af erhvervsvirksomhed efter personskattelovens almindelige regler. Det vil ikke blive beskrevet eller omtalt nærmere.

Som selvstændig erhvervsdrivende, kan man gøre brug af reglerne i VSL, herunder VSO og kapitalafkastordningen (herefter KAO). KAO er et alternativ til VSO, men har ingen relevans for afhandlingens problemstilling, og anses for uvæsentlig i denne sammenhæng. Desuden kan det påpeges, at

med et kapitalafkast på 0 % i 2018, hvilket også er gældende i 2019,⁸ er det ikke længere attraktivt at anvende KAO, da den skattemæssige fordel ikke kommer til sin ret ved en nul-procents beregning.

Der er i afhandlingen medtaget illustrationer, med udgangspunkt i overskudsdisponering ved anvendelse af kassesystemet. Hermed vises den skattemæssige fordeling i indkomstgrupper, og der er ikke udarbejdet egentlige beregninger af skatteværdien. Der tages udgangspunkt i virksomheder med overskud.

Afhandlingen bygger på en sammenligning mellem virksomheder drevet i personlig regi kontra mindre selskaber. Derfor afgrænses der fra koncernforbundne selskaber herunder moder- og datterselskaber.

I afhandlingens gennemgang af aktionærlån, er der sket afgræsning fra reglerne i SL §§206 – 209, der omhandler selvfinansiering. Derfor er undtagelsesbestemmelsen i LL §16E om lån til selvfinansiering også undladt fra afhandlingen. Skatteretlig vil der ses bort fra aktionærlån optaget før 14. august 2012, da der udelukkende tages udgangspunkt i forhold efter LL §16 E er vedtaget.

De selskabsretlige regler efter SL §215 om tillæg af lovpligtige renter, har medført til en skattemæssig problematik omkring beskatning af rentetilskrivning af aktionærlån, som ikke behandles, da det ikke findes yderligere relevant for afhandlingens problemformulering.

I forbindelse med aktionærlån er den revisionsmæssige behandling undladt fra afhandlingen. Der vil kort i perspektivering blive nævnt hvilke nyere forhold, der er blevet pålagt underretningspligt fra revisorer.

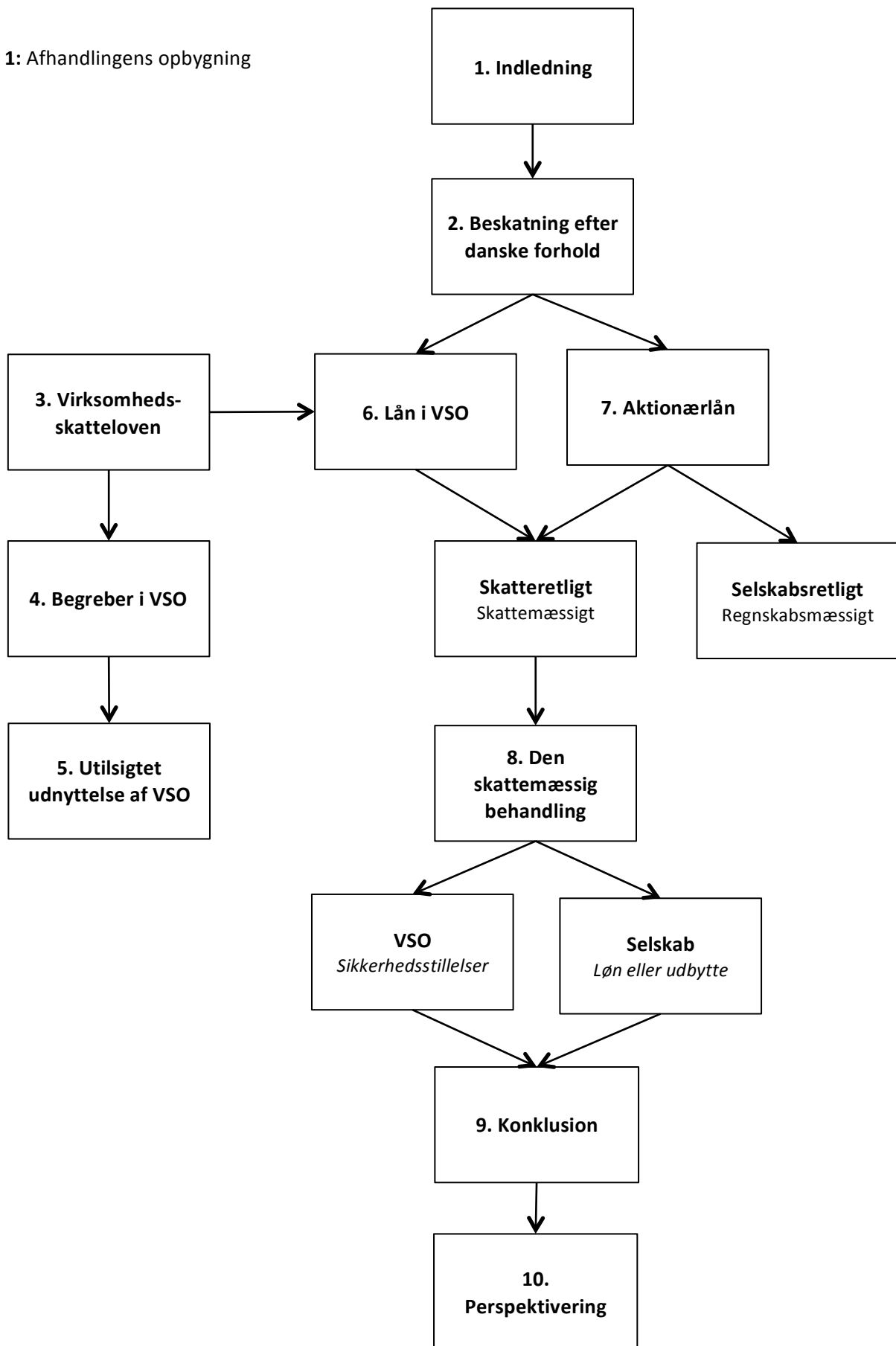
1.4 Opgavens struktur

Til besvarelse af problemformuleringen, er nedenstående figur opstillet, for at illustrere, hvorledes afhandlingen er opbygget. Figuren har til formål at gøre læseren opmærksom på, hvilke overordnede emner afhandlingen behandler, og hvordan det hænger sammen.

Afhandlingen er jævnfør nedenstående figur, bygget op ved en generel gennemgang af den beskatning, der gør sig gældende efter danske retsregler. Herefter følger afsnit 3 og 4 om VSL, hvor den gældende ret og udvalgte begreber er defineret og analyseret. I afsnit 5 analyseres den utilsigtet udnyttelse af VSO, ved en gennemgang af de to tidligere omtalte love, der medføre betydelige ændringer og deres påvirkninger heraf.

⁸ Der henvises til Bilag 5 – Oversigt over kapitalafkastsatser

Figur 1: Afhandlingens opbygning

Kilde: Egen tilvirkning

Efter en gennemgang af VSL inddrages det selskabsretlige perspektiv. Der tages afsæt i at optage private lån, hvor der først følger en kort gennemgang af private lån for selvstændige erhvervsdrivende i afsnit 6. Herefter følger afsnit 7, der omhandler aktionærlån set fra et selskabsretligt og et skatteretligt perspektiv. Den videre analyse, tager udelukkende fat i den skattemæssige behandling af henholdsvis sikkerhedsstillelser for selvstændig erhvervsdrivende i VSO, og den skattemæssige beskatning af aktionærlån som henholdsvis løn eller udbytte.

Slutteligt sammenfattes afhandlingens konklusion ved besvarelse af problemformuleringen, med afsæt i de delspørgsmål, der gennem opgaven er besvaret. Der inddrages en perspektivering af enkelte forhold.

1.5 Metode

Ovenfor er det defineret hvilke emner denne afhandling vil behandle, samtidig er der i afgrænsningen foretaget nogle fravalg, som understøtter de valg, afhandlingen bygges op omkring. Dette afsnit vil beskrive den metode afhandlingen er udarbejdet efter.

Et hvert projekt bygger på en metode, som er den fremgangsmåde der arbejdes efter, når man søger efter en viden. For at finde frem til denne viden, træffes et situationsbestemt valg. Denne afhandling bygger på en juridisk metode, som er en fremgangsmåde, der anvendes for at tage stilling til et konkret retsligt problem.⁹ Overordnet set anvendes den juridiske metode, hvor man finder retsreglen ud fra retskilderne ved hjælp af fortolkning og retlig subsumption,¹⁰ for derved at finde frem til den retslige løsning.

Denne afhandling er retsdogmatisk, da der tages afsæt i at beskrive og analysere gældende ret, og problemformuleringen besvares ved at anvende den retsdogmatiske metode. Den gældende ret er forbundet med den praktiske retslivs metode, og overordnet er formålet at foretage en analyse gennem en systematisk og metodisk fremgangsmåde.¹¹ Det særlige ved den retsdogmatisk metode er perspektivet på det undersøgte, det vil sige systematikken af retsreglerne og den beskrivelse af usikkerhed, der er omkring retstilstanden, er væsentlig.

Videnskaben er rettet mod retstilstanden på et givet område, og afhandlingen er således ikke rettet mod løsning af konkrete problemer, men en analyse af den gældende ret, i henhold til den definerede

⁹ Retsvidenskabsteori af Carsten Munk-Hansen, Kapitel 11: Juridisk og retsdogmatisk metode, side 193

¹⁰ Subsumption bruges i juridisk sammenhæng ved anvendelse af den retsdogmatiske analyse.

¹¹ Retsvidenskabsteori af Carsten Munk-Hansen, Kapitel 11: Juridisk og retsdogmatisk metode, side 204

problemstilling. Der tages derfor et retspositivistisk udgangspunkt, hvor en juridisk metode er anvendt til behandlingen af de medtagne retskilder.¹² Den gældende ret afdækkes ved hjælp af en lang række retskilder.

1.6 Datamateriale

Denne afhandling består af kvalitative data, der er indsamlet og bearbejdet til at foretage analyser og fortolkninger af afhandlingens problemstilling.¹³ Der er tale om retskilder givet ved lovgivning, bemærkninger og betænkninger, høringsspørgsmål og svar, samt afgørelser ved domme og bindende svar.

Afhandlingens problemformulering besvares på baggrund af sekundære data. Der benyttes både primære litteratur i form af historiske og gældende lovgivning samt sekundære litteratur bestående af fagbøger, artikler og øvrig litteratur inden for området. Den gældende lov vil blive analyseret på baggrund af den primære litteratur og fortolket på baggrund af sekundære datateknikker.¹⁴

Grundlæggende gøres der brug af objektive datamateriale ved den gældende lovgivning. Det sikre en høj grad af validitet af det datamateriale, der anvendes i afhandlingen. Et bindende svar defineres på baggrund af SKAT's fortolkning af den givne lov, og introducerer dermed en grad af subjektivitet. Dog anses graden af subjektivitet for begrænset, da SKAT tager udgangspunkt i bemærkninger og betænkninger ved loven.

1.7 Kildekritik

Afhandlingen bygger på flere forskellige kilder, herunder gældende lovgivning, fagbøger og artikler. Troværdigheden af kilderne vil variere, alt efter hvilket materiale der er tale om.

Henvisninger til den gældende lovgivning, antages at være en meget pålidelig og troværdig kilde. I Danmark er det Folketinget, som vedtager vores lovgivning, hvilket er en længere proces, der bliver gennemarbejdet og vedtaget ved afstemning. Der foretages ikke en tolkning af lovgivningen, men den gældende ret angives og vurderes i forhold til den praktiske anvendelse.

Den anvendte faglitteratur anvendes med et sekundært perspektiv, da forfatterens opfattelse kan være påvirket af dennes personlige holdning, hvilket ikke nødvendigvis er sammenfaldende med lovgivningen.

¹² Den juridiske metode af Lone Hansen og Erik Werlauff, Kapitel 8, herunder projekt og afhandling, side 224

¹³ Den skinbarlige virkelighed af Ib Andersen, side 150-151

¹⁴ Den skinbarlige virkelighed af Ib Andersen, side 158

2. Beskatning efter danske forhold

Det historiske beskatningsgrundlag i Danmark, kom med den første statslige indkomstskat, som er baseret på en direkte indkomstoppgørelse, indført ved skattereformen fra 1903. Det medførte en indkomst- og formueskat til staten, som blev reguleret i statsskatteloven jævnfør Lov nr. 104 af 14. maj 1903. Denne indeholdte regler om både beskatning af fysiske personer og aktieselskaber. Grundstrukturen i indkomst- og formueskattesystemet blev fastlagt ved Lov nr. 149 af 10. april 1922. Disse regler er sidenhen ophævet eller ændret med mange forskellige love om specielle skatteretlige spørgsmål.¹⁵ Den første specialelov kom i 1939 med en midlertidig ligningslov, som siden hen er ændret utallige gange. Gældende for virksomheder, kom den første afskrivningslov i 1957, der introducerede nye fradragsmuligheder.

Det grundlæggende skattesystem, er gennem tiden bygget op omkring grundprincipperne om retfærdighed og lighed for loven. Det er der enighed om blandt skatteteoretikerne, men samtidig optræder mange forskellige interesser, hvorfor det kan være vanskeligt at trænge igennem i lovgivningsarbejdet.¹⁶

Både i den finansvidenskabelige og skatteretlige litteratur, er der flere debatter og diskussioner om, hvorvidt og i hvilket omfang, skattesystemet burde være neutralt. Der er tale om et neutralitetsprincip, hvor man stræber efter, at skatterne har mindst mulig påvirkning på det økonomiske liv i samfundet. Det var også hensigten med skattereformen i 1987, hvor man indførte VSL, og formålet var at beskatning af erhvervsindkomst hos personer, skulle følge samme måde som beskatningen af indkomst hos aktieselskaber.¹⁷ Således at det var nogenlunde underordnet, om man valgte den ene eller den anden virksomhedsform, set i forhold til den måde der sker beskatning.

2.1 Det danske skattesystem

Oprindeligt blev alle centrale skatteretlige spørgsmål reguleret i statsskatteloven efter skattereformen fra 1903, hvorfra grundstrukturen blev skabt med loven i 1922. Det er fortsat grundstammen i det danske indkomstskatteretlige system, med tilføjelser fra de specialelove, der sidenhen er kommet til. Det betyder, at det primært er statsskatteloven §4 og §5: om det skatteretlige indkomstgreb og Statsskatteloven §6: om det skatteretlige driftsomkostningsbegreb, der har praktisk betydning.¹⁸ Alle andre skatteretlige spørgsmål, reguleres af regler i andre skattelove, som eksempelvis ligningsloven, aktieavancebeskatningsloven, afskrivningsloven og kildeskatteloven mv.

¹⁵ Lærebog om indkomstskat, Kapitel 1: Indledning, herunder historisk udvikling, side 53

¹⁶ Lærebog om indkomstskat, Kapitel 1: Indledning, herunder Skatteretlige grundprincipper, side 59

¹⁷ Lærebog om indkomstskat, Kapitel 1: Indledning, herunder Skatteretlige grundprincipper, side 61

¹⁸ Lærebog om indkomstskat, kapitel 2: Skattelovgivningens struktur, side 65

Som fysisk person i Danmark, er det afgørende at finde ud af, om man er skattepligtig til Danmark, og dermed omfattes af ovenstående regler for beskatning. Her taler man om subjekt- og objektiv skattepligt.

Reglerne om **subjektiv skattepligt** handler om, hvilket skattesubjekt der er genstand for beskatning, og dermed *hvem* der er skattepligtig. Reglerne herom findes i Kildeskatteloven (herefter KSL). Når man som fysisk person, er omfattet af KSL §1, hvilket er kendetegnet ved at personen har en kvalificeret tilknytning til Danmark, er man ubegrænset skattepligtig til Danmark. Det betyder, at man skal medtage samtlige indtægter ved indkomstopgørelsen, uanset om indkomsten stammer fra Danmark eller udlandet jævnfør globalindkomstprincippet efter Statsskatteloven §4.

Det vurderes i første omgang hvilke erhvervsvirksomheder, der er skattetransparente personselskaber, ved at der foretages en negativ afgrænsning fra de skattepligtige selskaber. Der er tale om et selvstændigt skattesubjekt, når man er omfattet af selskabsskatteloven (herefter SEL) §1 og §2. Såfremt man ikke er omfattet af disse regler, vil indtægter fra virksomheden blive beskattet hos ejerne personligt.

Objektiv skattepligt behandler *hvad* der udgør beskatningsgrundlaget og indgår i skatteberegningen dertil hvilke indtægter og udgifter, som skal indgå i opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Ser man på det omtalte skattesystem, er flere af skattelovgivningens regler ens for selvstændige erhvervsdrivende og selskaber. Der findes dog også forskelligheder. Eksempelvis er CFC-indkomst efter SEL §32 en del af selskabets almindelige skattepligtige indkomst, mens det for fysiske personer er en særlig indkomststart, der holdes uden for opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

2.2 Den skattepligtige indkomst

Når man opgør den skattepligtige indkomst, finder man frem til arten og størrelsen af indkomstskatterne. Indkomst for fysiske personer, bliver behandlet i personskatteloven (herefter PSL). Af PSL §1 fremgår *"For personer, der er skattepligtige her til landet, opgøres den skattepligtige almindelige indkomst efter skattelovgivningens almindelige regler..."*.

Det samme udgangspunkt gør sig gældende for selskaber, hvilket fremgår af SEL §8: *"Den skattepligtige indkomst opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler, for så vidt de efter deres indhold er anvendelige på de i denne lov omhandlede selskaber og foreninger mv. jf. dog §8A, stk. 2"*. Undtagelsen vedrører et fast driftssted eller en fast ejendom beliggende i en fremmed stat.

Fra indkomståret 1987 skete der nogle væsentlige ændringer, hvor indkomstkategorierne: personlig indkomst og kapitalindkomst dannede et nyt grundlag for beskatning af fysiske personer. Der kom forskellige skattemæssige behandlinger, alt efter om det var personlig indkomst eller kapitalindkomst. Senere blev også kategorierne aktieindkomst og CFC-indkomst indført, hvilket udgør de fire kategorier, der efter PSL §2 danner grundlaget for personers skattepligtige indkomst i dag.¹⁹ I forhold til afhandlingens emne, kan det nævnes at indkomst til virksomhedsbeskatning indgår i den personlige indkomst.

I skatteomlægningen fra 1993 blev arbejdsmarkedsbidraget (herefter AM-bidraget) indført i form af arbejdsmarkedsbidragsloven (herefter AMBL). Efter AMBL §1 er både lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende omfattet af loven og skal betale 8 % i AM-bidrag. Der er tale om en tillægsskat, som for lønmodtagere betales af bruttoindkomsten og for virksomhedsindkomst af nettoberegningsgrundlaget. Der betales AM-bidrag før der beregnes indkomstskat.²⁰ Dette har ikke indflydelse på beskatning af selskaber.

Der beregnes en indkomstskat til staten, som efter PSL §5 opgøres i form af bundskat, topskat, udligningsskat (ophørt fra 2018), sundhedsbidrag (ophørt fra 2019), skat af aktieindkomst, skat af CFC-indkomst og kommunal indkomstskat samt en eventuel kirkeskat (hvis man er medlem af folkekirken). Der er fastsat et grundbeløb til indkomstskatterne, i det man kalder et 2010-niveau. Hvert år sker der en regulering af beløbsgrænserne efter reglerne i PSL §20. (Der henvises til et uddrag af 2019-20 på bilag 3).

Som det fremgår af PSL §1 opgøres den skattepligtige indkomst efter skattelovgivningens almindelige regler. *"Den skattepligtige indkomst opgøres på grundlag af indkomsten i indkomståret. Indkomståret er kalenderåret"*, hvilket både fremgår af KSL §22 og SEL §10. Desuden fremgår det af skattekontrollovens (herefter SKL) afsnit 1, at både personer og selskaber har pligt til at indgive selvangivelse, og den selvstændig erhvervsdrivende har pligt til at udarbejde et skattemæssigt årsregnskab.

Efter SKL §2 fremgår det: *"Enhver, der er skattepligtig her til landet, skal årligt oplyse...om sin indkomst, hvad enten den er positiv eller negativ"*. Den skattepligtige indkomst for selskaber, gøres op efter reglerne i SEL afsnit 3. Alle fysiske personer modtager en årsopgørelse efter SKL §8, stk. 1 efter Bekendtgørelse (herefter BEK) nr. 1302 af 14. november 2018. Årsopgørelsen opgør den skattepligtige indkomst som; personlig indkomst fratrullet kapitalindkomst og ligningsmæssige fradrag. Herudover opgøres virksomhedsindkomsten for selvstændige erhvervsdrivende.

¹⁹ Lærebog om indkomstskat, kapital 6: Indkomstbegreber med relation til skatteberegning mv., side 175

²⁰ Lærebog om indkomstskat, kapital 6: Indkomstbegreber, herunder arbejdsmarkedsbidrag, side 191

2.3 Selvstændig erhvervsdrivende

Som et eksempel på personlig indkomst kan nævnes lønninger og virksomhedsindkomst. Indtægter fra en selvstændig erhvervsvirksomhed er således personlig indkomst. Men selvom en indtægt som lønmodtager og fra erhvervsvirksomhed begge er personlig indkomst, er det nødvendigt at adskille de to fra hinanden.

En af de afgørende faktorer i sondringen, er anvendelsen af VSL. En skattepligtig person kan kun anvende reglerne i VSL, når der er tale om drift af en selvstændig erhvervsvirksomhed, jævnfør VSL §1, stk. 1. Fordelen ved at anvende VSL, er at den selvstændige erhvervsdrivende får fuld skatteværdi af renteudgifterne, idet renten reelt flyttes fra kapitalindkomst til personlig indkomst, samtidig med at den skattepligtige har virksomhedsindkomst, hvor der kan opnås a conto beskatning i lighed med selskabsskat.²¹

Der findes ikke en definition på en selvstændig erhvervsdrivende i skattelovgivningen, men der henvises til cirkulære af PSL nr. 129 af 4. juli 1994. Af punkt 3.1.1 fremgår en afgrænsning mellem lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende, hvor den selvstændige erhvervsvirksomhed: *"er kendetegnet ved, at der for egen regning og risiko udøves en virksomhed af økonomisk karakter med det formål at opnå et overskud."* Dermed er det angivet, at den selvstændige erhvervsdrivende driver virksomhed for egen regning, og med det formål at opnå et overskud. Der løbes dermed en risiko, som den selvstændige erhvervsdrivende selv hæfter for. En lønmodtager har derimod forpligtet sig til at levere en løbende arbejdsydelse mod betaling af et vederlag, hvilket betegnes som et tjenesteforhold. En lønmodtager udfører sit arbejde efter anvisning fra sin arbejdsgiver, og arbejdet udføres for arbejdsgiverens regning.²² Lønmodtageren betaler ikke noget for egen regning, og løber ikke den risiko, der er forbundet med at være selvstændig erhvervsdrivende.

Der foretages en samlet vurdering af om den fysiske person kan anses for selvstændig erhvervsdrivende, og dermed kan have fordel af reglerne, der gælder i VSL. Den vurdering bygger på en række kriterier, som er angivet under punkt 3.1.1.2, i det førnævnte cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994 (kriterierne fremgår af bilag 4). Det er således en individuel vurdering om af, hvorvidt der er tale om en selvstændig erhvervsvirksomhed.

Når man driver erhvervsmæssig virksomhed, er det en forudsætning, at man ønsker at opnå økonomisk gevinst, hvilket formodes at være den motiverende drivkraft for driften. Det er ikke altid gældende, når man taler om en hobbyvirksomhed, hvor det primære formål ofte er privat interesse. Derfor kan en

²¹ Grundlæggende skatteret 2019, Kapitel 7: Personlig indkomst, side 165

²² Grundlæggende skatteret 2019, Kapitel 7: Personlig indkomst, side 166

hobbyvirksomhed ikke betragtes som en erhvervsmæssig virksomhed, og kan ikke anvende reglerne i VSL og dermed VSO.²³ Indtægter fra en hobbyvirksomhed vil være skattepligtig efter Statsskatteloven §4.

Indkomst fra deltagelse i et interessentskab, vil som udgangspunkt være personlig indkomst. Det samme er gældende for en udlejningsvirksomhed, der som hovedregel anses for at være en selvstændig erhvervsvirksomhed.²⁴ Dog kan udlejning af afskrivningsberettigede driftsmidler også være omfattet af de særlige beskatningsregler for anpartsvirksomhed. Indkomst fra anpartsvirksomheder er kapitalindkomst og vil være omfattet af anpartsindgrebet og vil ikke kunne indgå i VSO, jævnfør PSL §4, stk. 1, nr. 9 og 11. Anpartsindgrebet er gældende når antallet af ejere er flere end 10, og den skattepligtige ikke deltager væsentligt i virksomhedens drift.²⁵ Definitionen på deltagelse i virksomhedens drift er defineret i Den juridiske vejledning: *"Som en vejledende regel anses en personlig arbejdsindsats på 50 timer om måneden for at være en væsentlig arbejdsindsats".*²⁶

Tidligere blev deltagelse i et interessentskab angivet som personlig indkomst, altid betragtet som erhvervsmæssig virksomhed. I folketingsåret 2016-17 kom der ved lovforslag L 194, *"Forslag til lov om ændring af ligningsloven."* Det medførte til Lov nr. 684 af 8. juni 2017, og LL §4 blev vedtaget. Lovteksten er som følger: *"Deltagelse i et skattemæssigt transparent selskab er ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at deltagerens indkomst fra det skattemæssigt transparente selskab kan anses for indkomst ved selvstændig erhvervsvirksomhed."* Det betyder, at fra januar 2018 er deltagelse i et personselskab ikke længere tilstrækkeligt, for at blive anset som selvstændig erhvervsdrivende og dermed anvende VSL. Det blev i definitionen ovenfor angivet, at den økonomiske risiko havde betydning for om der var tale om en erhvervsmæssig virksomhed. Efter indførelse af LL §4 er også begrebet *indflydelse* blevet en del af definitionen, når man ser på de seneste afgørelser inden for området.

I SKM.2018.475.SR blev det i vurderingen angivet at spørger *"anses for at have en væsentlig reel indflydelse og økonomisk risiko, som deltager i to interessentskaber"*. Der blev foretaget en konkret vurdering med afsæt i cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994 og den skattepligtige blev af Skatterådet anset for selvstændig erhvervsdrivende efter LL §4. Skatterådet har også i et bindende svar i SKM.2018.248.SR angivet, at en kommanditist med en ejerandel på 4,17 % fortsat betragtes som en selvstændig erhvervsvirksomhed efter VSL §1. I denne konkrete vurdering blev der, i lighed med ovenstående, lagt vægt på den reelle *indflydelse*

²³ Grundlæggende skatteret 2019, Kapital 7: Personlig indkomst, side 177

²⁴ Den juridiske vejledning 2019-2, C.C.1.1.1 Begrebet selvstændig erhvervsvirksomhed

²⁵ Lærebog om indkomstskat, Kapital 36: Beskatning, herunder om anpartsindgrebet, side 1103

²⁶ Den juridiske vejledning 2019-2, C.C.3.1.5 Betingelser for anvendelse af anpartsreglerne, arbejdsindsats

og den økonomiske risiko. Det blev begrundet med, at spørger ikke var underlagt andre instruksbeføjelser og der blev afholdt en række erhvervsomkostninger.

2.3.1 Krav til en selvstændig erhvervsvirksomhed

Skattepligtige personer, der driver en selvstændig erhvervsvirksomhed, kan anvende VSO efter VSL §1, stk. 1. Når en selvstændig erhvervsdrivende vælger at anvende VSO, stilles der nogle krav som skal opfyldes. Kravene fremgår af de indledende bestemmelser i VSL kapital 1 og dikterer, at der skal være opdeling mellem den skattepligtiges privatøkonomi og økonomien i virksomheden jævnfør VSL §2, stk. 1. Når der overføres beløb mellem virksomheden og privatøkonomien, skal dette bogføres særskilt for hver enkelt overførsel efter VSL §2, stk. 4. Privatøkonomien beskattes efter de regler, der gælder for fysiske personer og det er udelukkende virksomhedens økonomi, der kan anvende reglerne i VSL.²⁷ Det fremgår af VSL §2, stk. 1: *"at den skattepligtige udarbejder et selvstændigt regnskab for virksomheden, som opfylder bogføringslovens krav."* Den selvstændige erhvervsdrivende er dermed forpligtet til at opgøre virksomhedens resultat for indkomståret samt opstille en balance. VSL §1, stk. 2 og 3 definere hvilke aktiver og passiver, der kan indgå i VSO.

Såfremt den skattepligtige driver flere virksomheder, skal alle virksomheder anvende VSO, da man efter VSL §2, stk. 3 betragter virksomhederne som én samlet virksomhed. Hertil skal det påpeges at det ikke gælder for aktiver, der anvendes til både erhvervmæssige og private formål (også kaldet blandet benyttede aktiver) efter VSL §1, stk. 3, da de ikke kan indgå i VSO. Dog med enkelte undtagelser, eksempelvis kan en bil godt indgå i VSO selvom den både anvendes privat og erhvervmæssig. Driver en selvstændig erhvervsdrivende en lægepraksis i VSO og samtidig har en udlejningsejendom, kan denne ikke holdes uden for VSO, medmindre ejendommen også anvendes privat og falder ind under VSL §1, stk. 3 om blandet benyttede aktiver. En sådan lejlighed kunne være et forældrekøb. De som vælger at investere i en forældrekøbslejlighed, har hidtil været anset som selvstændig erhvervsdrivende og har dermed kunne anvende VSO.

Med den nye finanslov, som Finansministeriet den 2. december 2019 fremlagde ved hovedelementerne, fremgår det, at der sker *"Afskaffelse af forældrekøb i virksomhedsordningen mv."*²⁸ Der er i regeringen enighed om at ændre reglerne for udlejning af bolig til nærtstående, således at der ikke længere er mulighed for at anvende reglerne i VSL. Det betyder, at forældrekøbslejligheder ikke længere vil blive betragtet som en selvstændig erhvervsvirksomhed, og der sker dermed en positiv afgrænsning til VSO.

²⁷ Grundlæggende skatteret 2019, Kapitel 18: Virksomhedsordningen, side 373

²⁸ Finansloven 2020, Øvrige Finansiering mv. – Afskaffelse af forældrekøb i virksomhedsordningen mv., side 34

Ved indgivelse af selvangivelsen for indkomståret, skal det oplyses om man i indkomståret har anvendt VSO efter reglerne i VSL §2, stk. 2. Det er et positivt tilvalg, som kun har virkning for ét indkomstår, da det aktivt skal til vælges hvert år.²⁹ Samtidig forpligter man sig også til at oplyse værdien af indskudskontoen efter VSL §3 og konto for opsparet overskud efter VSL §10, stk. 2 samt kapitalafkast og kapitalafkastgrundlaget efter VSL §7 og §8. Der oplyses mere herom i afhandlingens afsnit 4 om "Begreber i virksomhedsordningen".

2.4 Delkonklusion på beskatning

Det danske skattesystem, er bygget op omkring grundprincipperne om retfærdighed og lighed for loven. Hvilket gør sig gældende, når man ser på beskatningen af henholdsvis fysiske personer og selskaber. Af begge regelsæt fremgår det at, der skal opgøres en skattepligtig indkomst. For fysiske personer, gælder PSL §1 og for selskaber gælder SEL §8. Dermed er man forpligtet til at opgøre den skattepligtige indkomst, uanset om man er selvstændig erhvervsdrivende eller har et selskab.

Delspørgsmål 1: Hvornår kan man anses for at være selvstændig erhvervsdrivende og anvende VSO?

Når man som fysisk person opfylder kravene, der definerer en selvstændig erhvervsdrivende og driver en erhvervsvirksomhed, har det siden 1987 været muligt at anvende VSL. Det giver nogle skattemæssige fordele, som kan sammenlignes med den beskatning, der gælder for selskaber.

At være selvstændig erhvervsdrivende, er en definition der i tiden bliver udfordret. Af cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994 er det defineret, at en virksomhed skal drives "*for egen regning og med økonomisk risiko*", for at man betragtes som selvstændig erhvervsdrivende. Det kan tilføjes at Skatterådet i de seneste afgørelser fra 2018, også har lagt været på den *indflydelse* man har i selskabet, i deres vurdering af om der er tale om en selvstændig erhvervsdrivende. Med indførelse af LL §4 gældende fra 2018, anses deltagelse i et interessentselskab ikke længere for tilstrækkeligt, til at blive betragtet som selvstændig erhvervsdrivende. Dermed er der flere faktorer, der spiller ind i vurderingen af, om man er selvstændig erhvervsdrivende, og kan anvende VSO.

Samtidig er der i Finansloven for 2020 sket en positiv afgrænsning, så man ved udlejning af bolig til nærtstående ikke længere kan anvende VSO. Dette er en undtagelse til den hidtil hovedreglen om, at en udlejningsvirksomhed altid anses for at være en selvstændig erhvervsvirksomhed.

²⁹ Grundlæggende skatteret 2019, Kapitel 18: Virksomhedsordningen, side 372

3. Virksomhedsskatteoven

I juni 1985 blev der i Folketinget indgået et bredt politisk forlig, der tilsammen udgjorde 1987-skattereformen. Reformen havde fokus på at sænke marginalskatteprocenterne på personlige indkomster og styrke den private opsparing, ved samtidig at gøre skattesystemet robust overfor skattespekulation.³⁰ Udspillet havde til formål at øge den private opsparing og sænke det private forbrug. Allerede i oktober 1986 var den økonomisk-politiske "kartoffelkur" blevet gennemført, som havde til hensigt at fremme opsparing og bekæmpe gældsætning hos danskerne.³¹

Det generelle formål med skattereformen i 1987, var at ændre på indkomst- og formueskat for personer, ved at nedsætte personbeskatningen. Samtidig skulle marginalsatten sænkes, og skabe en mere rimelig fordeling af skattebyrderne, for dermed at tilgodese personer med ringe skatteevne. Ved skattereformen skete der en fordeling af den skattepligtige indkomst, som blev delt op i personlig indkomst og kapitalindkomst, hvilket er i lighed med den fordeling vi kender i dag.

Opdelingen havde indflydelse på beskatningen af de selvstændige erhvervsdrivende, hvor overskud af selvstændig erhvervsvirksomhed fratrasket de tilhørende driftsudgifter, blev angivet som personlig indkomst.³² Den nye fordeling betød, at den erhvervsmæssige virksomhed, der blev drevet i personlig regi, ville få en mindre fradragsværdi for renteudgifter, set i forhold til virksomheder drevet i selskabsform.³³ Det var ikke hensigten med loven, og derfor blev der med skattereformen indført "Lov om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende" (virksomhedsskatteoven) vedtaget ved Lov nr. 144 af 19. marts 1986. Ved anvendelse af VSL og den tilhørende VSO kan man opretholde den fulde værdi af rentefradraget, og dermed få de samme forudsætninger som selskaber.

VSL indeholder ni kapitler og består af 25 paragraffer. Loven er gældende fra indkomståret 1987 efter VSL §24. De indledende bestemmelser i kapital 1 definerer de skattepligtige personer, som kan anvende reglerne i loven og hvilke betingelser, der skal være opfyldt. Kapital 2 omhandler indskudskontoen, mens kapital 3 definerer "overførsel af værdier til den skattepligtige", også kaldet hæverækkefølgen. Kapital 4 vedrører "Indkomstopgørelse og skatteberegningen" hvor det er defineret hvorledes man efter VSL er forpligtet til at opgøre kapitalafkastgrundlaget, hvoraf der beregnes et kapitalafkast. Herudover opgørelsen af indskudskontoen og en eventuelt beregning af rentekorrektion.

³⁰ Skatteministeriet om 1987-skattereformen

³¹ Kartoffelkuren – Den økonomisk-politiske pakke

³² Lovforslag 106: Personskatteoven, Almindelig bemærkninger – 1. Formål

³³ Lovforslag 107: Virksomhedsskatteoven, Almindelig bemærkninger – 3. Baggrunden

Lovens øvrige kapitaler vil kun kort blive nævnt her, men ikke yderligere uddybet. Kapital 5, herunder VSL §15 og §16 er reglerne om ophør af anvendelse af reglerne, hvilket også gælder for kapital 6, der omhandler dødsfald. De resterende tre kapitaler omhandler virksomhedsskat, andre bestemmelser og ikrafttrædelsesbestemmelser. Dette er den oprindelige opdeling, hvortil der løbende er sket ændringer.

Den grundlæggende idé med at indføre VSL, var at skabe lighed mellem at drive virksomhed i personlig regi og i selskabsform. Reglerne om anvendelse af VSO anses af mange for komplicerede og omfattende. Det førte til en ændring af VSL ved §1 i Lov nr. 1030 af 19. december 1992, som havde virkning fra indkomståret 1993. Her blev der indført en forenklet beskatningsmodel til VSO i form af KAO efter VSL §22a. Ændringen betød at man som selvstændig erhvervsdrivende kan beregne et kapitalafkast efter VSL §22a, stk. 1, der beregnes efter reglerne i VSL §22a, stk. 2. Desuden giver KAO også mulighed for at foretage henlæggelser til konjunkturudligning efter VSL §22b. Således kan man anvende en del af mulighederne, uden at blive omfattet af alle reglerne i VSL.³⁴ Denne afhandling vil ikke komme ind på yderligere forhold herom.

Det har indtil december 2019 været Lovbekendtgørelse (herefter LBK) nr. 1114 af 18. september 2013, som var den gældende VSL. Men det er nu den vedtagende LBK nr. 1359 af 9. december 2019, som er gældende. Det er lovbekendtgørelsen som definerer loven, men der kan forekomme løbende ændringer i form af nye lovvedtagelser. Af væsentlig betydning kan §1 i Lov. 992 af 16. september 2014 og §13 i Lov nr. 652 af 8. juni 2016 nævnes. Begge ændringer vedrører indgrebet om utilsigtet udnyttelse af VSO, hvilket bliver uddybet yderligere i afhandlingens afsnit 5.

Den seneste ændring er Lov nr. 84 af 30. januar 2019, hvor det i §10 fremgår, at der indføres en mindre rettelse, hvor man i VSL §22C, stk. 2, punkt 5, ændrer henvisningen til aktieavancebeskatningsloven (herefter ABL) fra §19 til §19B eller §19C, hvilket skyldes en ændring i ABL. VSL §22C, stk. 2, punkt 5 vedrører forhold om, hvilke investeringer der kan foretages i VSL. Den selvstændige erhvervsdrivende, der anvender VSO er begrænset til at foretage investeringer af det opsparet overskud. Det er ikke muligt at investere i aktier omfattet af ABL, uforrentede obligationer eller præmieobligationer. Dog kan konvertible obligationer omfattet af ABL godt indgå i VSO efter VSL §1, stk. 2, punkt 2., så længe de ikke er konverteret til aktier.

³⁴ Grundlæggende skatteret 2019, kapital 18: Virksomhedsordningen, side 377

4. Begreber i virksomhedsordningen

Den omtalte opdeling af VSL fremgår af forrige afsnit 3 om virksomhedsskatteloven, som danner fundamentet for loven. Der sker løbende ændringer og der tilføjes nye afsnit i det omfang, det lovmæssigt er nødvendigt. De grundlæggende elementer i loven er de samme, som da loven blev indført tilbage i 1987.

Hensigten med indførelse af VSL i 1987, var primært følgende tre elementer:³⁵

- 1) at sikre, at selvstændige opnår fuld fradragsværdi for erhvervsmæssige renter
- 2) at selvstændige har mulighed for at foretage en udjævning af svingende indkomster
- 3) at selvstændige har mulighed for at spare op til en lav foreløbig skat (svarende til selskabsskattesatsen) med henblik på konsolidering af virksomheden.

De tre elementer understøtter formålet med VSO, og de fordele den selvstændige erhvervsdrivende får ved at anvende VSL fremfor PSL almindelige regler.

4.1 Indskudskonto

Kapitel to i VSL omhandler indskudskontoen, der er en opgørelse af de aktiver og passiver, som er tilført virksomheden. Når man vælger at anvende VSO, forpligter man sig til at oplyse værdien af indskudskontoen. Jævnfør VSL §3, stk. 2 skal indskudskontoen angives i starten af det indkomstår, hvor man første gang vælger at anvende VSO.³⁶ Opgørelsen af indskudskontoen sker efter VSL §3 stk. 3: *"som værdien af de indskudte aktiver med fradrag af gæld og beløb fra konjunkturudligningskontoen efter VSL §22b, stk. 8."* Dermed de indskudte aktiver med fradrag for de indskudte passiver. Efter VSL §3, stk. 4 medregnes den faste ejendom til den kontante anskaffelsessum eller den fastsatte ejendomsværdi.

Eksempelvis kan man vælge at anvende VSO, i en situation hvor man køber en fast ejendom til udlejning.

Opgørelse af indskudskonto ved opstart af VSO	
Ejendom	25.000.000
Optaget gæld i ejendom	-20.000.000
Indskudskonto primo	5.000.000

Tabel 1: Opgørelse af indskudskonto

Indskudskontoen er et udtryk for den egenkapital, der er indskudt i VSO. Der er tale om beskattede midler, som den erhvervsdrivende regnskabsmæssigt kan føres ud af virksomheden uden yderligere beskatning.³⁷

³⁵ Lovforslag L 200: Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 3.1 – Indledning

³⁶ Skatteretten 2, Kapitel 7: Virksomhedsskatteloven, side 204

³⁷ Grundlæggende skatteret 2019, Kapitel 18: Virksomhedsordningen, side 374

Hvis indskudskontoen **ved opstart** opgøres til en negativ saldo efter VSL §3, stk. 2-4, og det er sikret at alle erhvervsmæssige aktiver og passiver er medtaget, fastsættes indskudskontoen til 0 efter VSL §3, stk. 5. Det er samtidig en betingelse, at der ikke er medtaget privat gæld.

Når indskudskontoen er opgjort, "fastfryses" beløbet, i den forstand, at indskudskontoen alene reguleres som følger af yderligere indskud eller hævnings af indskud efter VSL §3, stk. 6. Indskudskontoen reguleres ikke, selvom de indskudte aktiver eller passiver ændrer værdi.³⁸ Det vil sige, at indskudskontoen ikke påvirkes af værdistigninger på eksempelvis fast ejendom eller indfrielse af gæld. Det gælder efter hæverækkefølgens bestemmelser i VSL §5, at et indestående på indskudskontoen ikke kan hæves, i de tilfælde hvor der er overskud i virksomheden, som overskud efter fradrag af kapitalafkast, årets overskud eller opsparet overskud. Indskudskontoen opgøres ultimo hvert år, efter følgende metode:

Indskudskonto primo

+ Årets indskud på indskudskontoen

- Hævninger i hæverækkefølgen på indskudskontoen (den prioriterede rækkefølge fremgår på side 26-27)

Indskudskonto ultimo

Det primære formål med den årlige opgørelse af indskudskontoen består i at registrere, om der skal beregnes rentekorrektion. Er indskudskontoen positiv både primo og ultimo, beregnes ingen rentekorrektion efter VSL §11, stk. 1, uanset om den erhvervsdrivende i årets løb har indskudt privat gæld i virksomheden. Dog beregnes rentekorrektion i det tilfælde, hvor der i samme år er indskudt og hævet på indskudskontoen jævnfør VSL §11, stk. 2. Rentekorrektionen sikrer, at den skattepligtige ikke opnår en rentefordel ved at hæve på indskudskontoen i starten af året, og genindskyde beløbet senere i samme år.

Er indskudskontoen derimod negativ, betyder det at der er blevet indskudt mere gæld end aktiver. Ofte vil det være et udtryk for, at der er medtaget private lån. Indskudskontoen kan også blive negativ, hvis den erhvervsdrivende hæver mere i virksomheden end de årlige overskud. Efter hæverækkefølgen, vil man først hæve af et eventuelt opsparet overskud, hvorefter der hæves på indskudskontoen. Såfremt indskudskontoen er negativ, skal der beregnes rentekorrektion efter reglerne i VSL §11, stk. 1. Det betyder, at den erhvervsdrivende begrænser sin fradragsværdi af renteudgifter, og dermed begrænser sine fordele ved at anvende VSO. Uanset hvordan den negative indskudskonto er opstået, vil det medføre at det ikke vil være muligt at foretage opsparing i VSO efter VSL §11, stk. 4. Dette følger af indførelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014, mere herom i afhandlingens afsnit 5.

³⁸ Grundlæggende skatteret 2019, Kapitel 18: Virksomhedsordningen, side 373

4.2 Rentekorrektion

Reglerne om rentekorrektion og kapitalafkastberegningen har til formål at neutralisere de skattemæssige fordele, og gør i de fleste tilfælde VSO selvkontrollerende. Den selvkontrollerende effekt har til hensigt, at gøre den skattemæssige værdi af renterne uafhængig af om gælden indgår i VSO eller holdes uden for.³⁹ Den selvkontrollerende effekt kan komme til udtryk, når der medtages privat gæld i VSO. Herved får den skattepligtige en højere skatteværdi af renteudgifterne i virksomheden, og samtidig nedbringes kapitalafkastgrundlaget med kursværdien af den private gæld, hvilket medfører et lavere kapitalafkastgrundlag. Det betyder, at den højere renteværdi kompenseres af et mindre kapitalafkast, og dermed et mindre beløb til beskatning som kapitalindkomst.⁴⁰ Hvis kapitalafkastgrundlaget er negativt, beregnes der ikke et kapitalafkast, og den selvkontrollerende effekt kommer ikke til udtryk. Siden 2018 har kapitalafkastsatsen været 0 %, ⁴¹ og der er således ikke blevet beregnet et kapitalafkast, hvorfor den selvkontrollerende effekt har været ubetydelig.

I det tilfælde, hvor der er negativ indskudskonto og der skal beregnes rentekorrektion, beregnes det af det *mindst* negative beløb af indskudskonto primo/ultimo og kapitalafkastgrundlaget primo/ultimo. Dog vælges primo eller ultimo ud fra det *mest* negative beløb.

Dette illustreres ved et eksempel som følger:

Indskudskonto primo	0	Kapitalafkastgrundlag, primo	38.516
Indskudskonto ultimo	-211.370	Kapitalafkastgrundlag, ultimo	-230.481

Tabel 2: Værdier af indskudskonto primo/ultimo og Kapitalafkastgrundlag primo/ultimo

Det *mest* negative beløb af indskudskontoen primo/ultimo udgør -211.370, mens det *mest* negative beløb af kapitalafkastgrundlaget udgør -230.481. Det *mindst* negative beløb af de to udgør -211.370 som er indskudskonto ultimo, hvor der beregnes rentekorrektion. Satsen for rentekorrektion har, indtil lovændringen i 2014, været den samme sats som kapitalafkast efter VSL §9. Med virkning fra indkomståret 2015 har rentekorrektionssatsen været kapitalafkastsatsen + 3 % efter VSL §9a. Det er oplyst i SKM.2019.392.SKTST, at rentekorrektionssatsen fortsat er 3 % for indkomståret 2019.

Den beregnede rentekorrektion anses ikke for en hævnning, og det har ikke påvirkning på virksomhedens indkomstopgørelse. Det indregnes ved opgørelse af den skattepligtiges selvangivelse, hvor beløbet

³⁹ Lærebog om indkomstskat, Kapitel 7: Indkomst ved virksomhed, herunder virksomhedsskattebogen, side 229-230

⁴⁰ Den juridiske vejledning 2019-2, C.C.5.2.11 Rentekorrektion

⁴¹ Der henvises til Bilag 5 – Oversigt over kapitalafkastsatser

tillægges den personlige indkomst og fradrages i kapitalindkomsten for det gældende indkomstår efter VSL §11, stk. 3 og PSL §4, stk. 1 nr. 8.

I det givne eksempel skulle der beregnes rentekorrektion af indskudskontoen ultimo. Det beregnes som 3 % af 211.370 kr. hvilket udgør 6.341 kr., svarende til den skattepligtiges rentekorrektion. Nedenfor vises et uddrag af den selvangivelse, hvor en selvstændig erhvervsdrivende anvender VSO. Her ses det, hvordan rentekorrektionen i rubrik 150 tillægges den personlige indkomst, og hvordan det samtidig har påvirkning på kapitalindkomsten.

Figur 2: Uddrag af en selvangivelse for en selvstændig erhvervsdrivende med rentekorrektion

Opgørelse af indkomst				
Personlig indkomst	Rubrik	Før AM-bidrag	AM-bidrag	Efter AM-bidrag
Overskud virksomhed/udlejningsejendom	# 111	101.338		
Renteudgifter i virksomhed	# 117	-47.009		
Hævet opsparet overskud 22 %	# 151	55.313		
Resultat af virksomhed		109.642	8.771	100.871
Lønindkomst mv.	11	227.757	18.220	209.537
Rentekorrektion	# 150	6.341	507	5.834
Grplivsforstyr. via fagforening, legater og bestemte pers.goder	17	1.102		1.102
Personlig indkomst				317.344
Samlet AM-bidrag			27.498	
Kapitalindkomst				
Renteind. pengeinst., obl. og pantebreve mm.	31			3
Renteudgifter til realkreditinstitut	41			-65.812
Renteudgifter pengeinstitut	42			-58
Rentekorrektion	# 150			-6.341
Kapitalindkomst				-72.208

Kilde: Anonym årsopgørelse fra 2018

Den betydelige forskel er den beregnede skat, som beregnes af henholdsvis den personlige indkomst og kapitalindkomst. Tager man afsæt i marginalskatteprocenterne, kan det overordnet opstilles således:

	Laveste negativ nettokapital- indkomst >50.000	Laveste negativ nettokapital- indkomst <50.000	Laveste positive nettokapital- indkomst	Højeste positiv nettokapital- indkomst
Personlig indkomst	56,5 %	56,5 %	56,5 %	56,5 %
Kapitalindkomst ⁴²	25,6 %	33,6 %	37,7 %	42,7 %
Effekten	30,9 %	22,9 %	18,8 %	13,8 %

Tabel 3: Effekten af rentekorrektion

⁴² Marginalskatteprocenterne fremgår af Bilag 6

I tabellen på forrige side, tages der afsæt i, at den skattepligtige betaler topskat, hvorfor den personlige indkomst i alle tilfælde udgør 56,5 %. Effekten er afhængig af hvilken kapitalindkomst, den skattepligtige har. Det vil sige, at rentekorrektion kan have en skatteeffekt på op til 30,9 %, når der er negativ kapitalindkomst på mere end 50.000. Hvilket medføre en merskat for den skattepligtige.

4.3 Kapitalafkastgrundlaget og kapitalafkast

Som det fremgår i afsnit 4.1, er indskudskontoen et udtryk for den egenkapital, som er indskudt i VSO. Til sammenligning er kapitalafkastgrundlaget virksomhedens skattemæssige egenkapital, der er bundet i virksomheden i relation til beregning af kapitalafkastet. Kapitalafkastgrundlaget opgøres ved indkomstårets begyndelse, og udgør virksomhedens aktiver fratrullet gæld efter VSL §8. Derudover fratrækkes det beløb, der i regnskabet er "hensat til senere hævnning" efter VSL §4 og §10, samt den mellemregningskonto der efter VSL §4 tilhører den selvstændige erhvervsdrivende. Virksomhedens aktiver og passiver værdiansættes efter reglerne i VSL §8, stk. 2.⁴³

Som udgangspunkt gælder de samme regler for værdiansættelse, som for indskudskontoen, med forbehold for fast ejendom. Værdiansættelsen på fast ejendom, kan ved indskudskontoen udgøres til den kontante anskaffelsessum eller til den fastsatte ejendomsværdi ved indkomstårets begyndelse.⁴⁴ I kapitalafkastgrundlaget indregnes fast ejendom til den kontante anskaffelsessum, men til forskel fra indskudskontoen, lægges forbedringer og nybygninger til værdien. Senere værdistigninger vil i lighed med indskudskontoen, ikke påvirke kapitalafkastgrundlaget. Da kapitalafkastgrundlaget årligt skal opgøres, foretages en løbende værdiregulering af de aktiver og passiver, som indgår i VSO, dog med undtagelse af fast ejendom, som påpeget ovenfor.

Når kapitalafkastgrundlaget er opgjort, kan kapitalafkastet beregnes efter reglerne i VSL §7, som er kapitalafkastgrundlaget primo ganget med kapitalafkastsatsen efter VSL §9, hvor det af lovteksten fremgår: *"Satsen beregnes på grundlag af et simpelt gennemsnit af den af Danmarks Nationalbank opgjorte kassekreditrente for ikkefinansielle selskaber i de første 6 måneder af det til indkomståret svarende kalenderår"*. Det er i SKM.2019.392.SKTST i en meddelelsen fra Skattestyrelsen oplyst, at kapitalafkastet er 0 % for indkomståret 2019. Ser man på kapitalafkastsatsen siden indførelsen af VSL i 1987, var den 11 % i de første år, mens den i perioden 1991 – 1996 var mellem 9 % og 6 %. Fra 1997 – 2001 lå det fast på 5 %, hvorefter den har været faldende. I 2017 var kapitalafkastsatsen 1 % og 0 % i 2018. (Se oversigt på Bilag 5)

⁴³ Skatteretten 2, Kapitel 7: Virksomhedsskatteloven, side 206

⁴⁴ Den juridiske vejledning 2019-2, C.C.2.2.5.3 Værdiansættelsen ved opgørelsen af indskudskontoen

Kapitalafkastet beskattes som kapitalindkomst efter PSL §4, stk. 1, nr. 3. I nedenstående uddrag af en selvangivelse fra 2017, hvor en selvstændig erhvervsdrivende anvender VSO, er kapitalafkastgrundlag primo på 673.521 og kapitalafkastet udgør 1 %, svarende til 6.735. Til sammenligning med rentekorrektion, fratrækkes kapitalafkastet i den personlige indkomst og tillægges kapitalindkomsten, som det fremgår nedenfor i selvangivelsens rubrik 148.

Figur 3: Uddrag af en selvangivelse for en selvstændig erhvervsdrivende med kapitalafkast

Opgørelse af indkomst				
Personlig indkomst	Rubrik	Før AM-bidrag	AM-bidrag	Efter AM-bidrag
Overskud virksomhed/udlejningsejendom	# 111	1.187.711		
Renteudgifter i virksomhed	# 117	-5.337		
Kapitalafkast	# 148	-6.735		
Indkomst til virksomhedsbeskatning	# 149	-377.449		
Resultat af virksomhed		798.190	63.855	734.335
Grplivsforsikr. via fagforening, legater og bestemte pers.goder	17	1.313		1.313
Bidrag til privattegnet livsvarig pensionsordning	# 24			-113.502
Personlig indkomst				622.146
<i>Samlet AM-bidrag</i>			<u>63.855</u>	
Kapitalindkomst				
Kapitalafkast	# 148			6.735
Renteudgifter til realkreditinstitut	41			-38.274
Renteudgifter pengeinstitut	# 42			-15.008
Renteudgifter anden gæld, statsgaranteret SU mv.	# 44			-35.000
Kapitalindkomst				<u>-81.547</u>

Kilde: Anonym årsopgørelse fra 2017

Hvis opgørelsen af kapitalafkastgrundet bliver negativt, beregnes der ikke et kapitalafkast efter reglerne i VSL §7, stk. 1. Desuden kan kapitalafkastet ikke overstige det skattepligtige virksomhedsoverskud. Det beregnede kapitalafkast er et udtryk for den investerede kapital i virksomheden for det givne år, hvilket kan sidestilles med afkast af en passiv investering som eksempelvis obligationer.⁴⁵ Det er derfor ikke besynderligt, at kapitalkastsatsen er 0 % i disse år, hvis man sammenligner med Nationalbankens offentlige rentesatser, der er tæt på eller lig med 0 %.

4.4 Opsparet overskud herunder hæverækkefølgen

Der foretages årligt en opgørelse af virksomhedens økonomi, hvor virksomhedsindkomsten opgøres og beskattes som henholdsvis personlig indkomst, kapitalindkomst og virksomhedsindkomst.

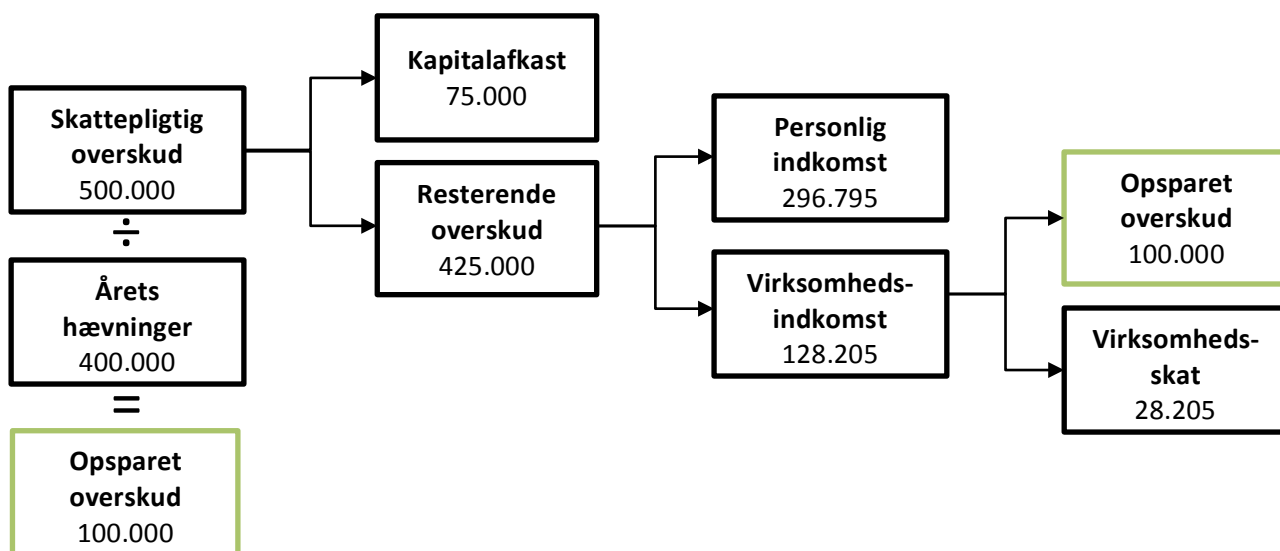
⁴⁵ Grundlæggende skatteret 2019, Kapitel 18: Virksomhedsordningen, side 376

Hvis virksomheden udviser et *overskud*, bygger skatteberegningen på reglerne i VSL §§7-10. Her fordeles overskuddet mellem kapitalafkast, et overført overskud til den skattepligtiges personlige indkomst, samt et opsparet overskud. Det opsparede overskud er den del af overskuddet, som forbliver i virksomheden og beskattes med en a conto skat efter VSL §10, stk. 2, svarende til selskabsskatten efter SEL §17, stk. 1. På det tidspunkt den skattepligtige vælger at hæve det opsparede overskud, vil det blive beskattet som personlig indkomst, og den skattepligtige godskrives den betalte a conto skat, der blev betalt da opsparingen fandt sted.⁴⁶ Man hæver det opsparede overskud efter FIFO-metoden.

Fremgangsmåde vil blive illustreret ved hjælp af "kassesystemet", som er udviklet af Anders Lützhøft, ekstern lektor ved CBS og tidligere vicedirektør i Københavns skattevæsen. Desuden har han i en årrække været ansat som skattekonsulent i revisionsbranchen.

Nedenfor gives et eksempel for indkomståret 2019, hvor selskabsskatten er 22 %.⁴⁷ Der er et virksomhedsoverskud på 500.000, der er hævet 400.000 og kapitalafkastet udgør 75.000. Det opsparede overskud er før skat, hvorfor man beregner virksomhedsindkomsten, som opsparet overskud tillagt selskabsskatten $100.000 / (1 - 22\%) = 128.205$. Der sker en forlods hævning af kapitalafkastet på 75.000 og virksomhedsskatten på 28.000. Den skattepligtige indkomst på 500.000 fordeles med 128.205 som virksomhedsindkomst, 75.000 som kapitalindkomst og 296.795 som personlig indkomst.

Fordeling af virksomhedens overskud efter kassesystemet

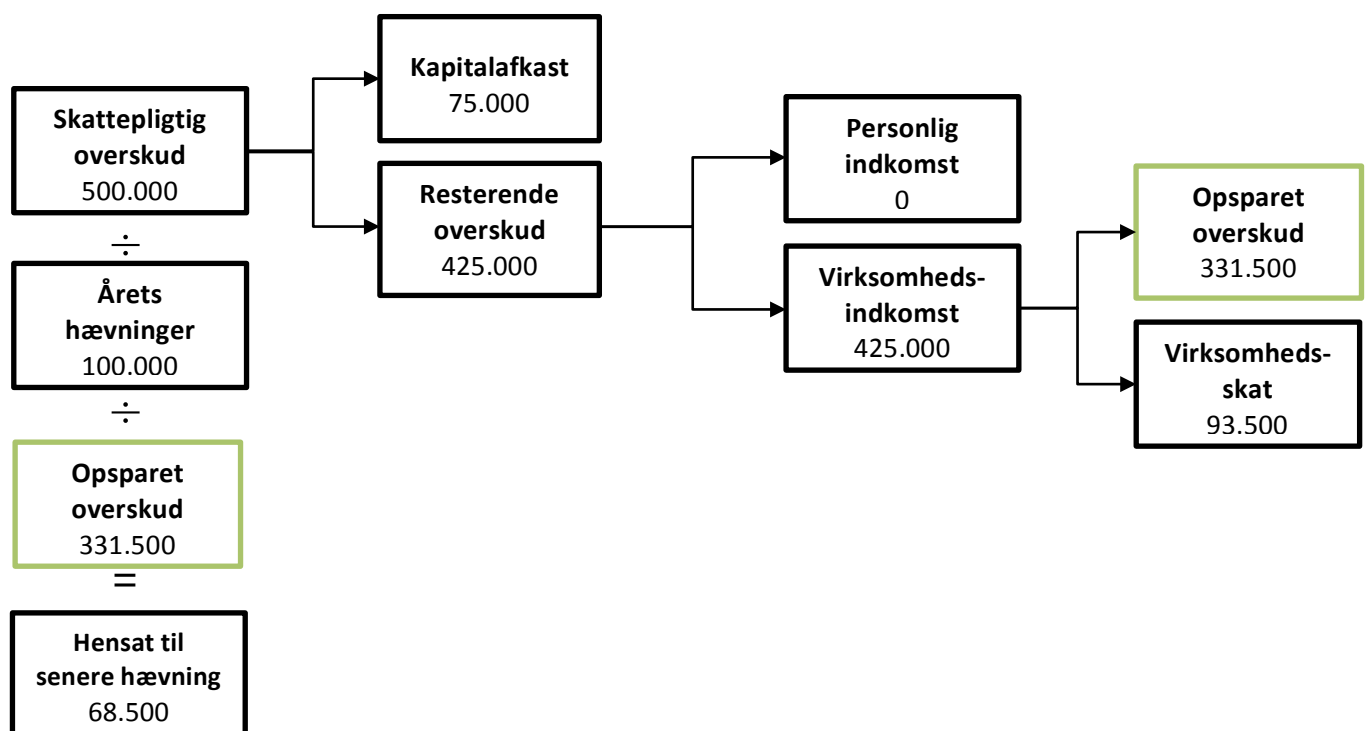
Tabel 4: Udfyldelse af kassesystemet efter egen tilvirkning

⁴⁶ Lærebog om indkomstskat, kapital 7: Indkomst ved virksomhed, herunder virksomhedsskatteloven, side 232

⁴⁷ Skatteministeriet: Satser og beløbsgrænser i selskabsskatteloven

Der er betydelig forskel på beskattningen af de overskud der overføres til privatøkonomien ved beskattning som personlig indkomst efter VSL §10, stk. 1 og modsat de overskud, der forbliver i virksomheden mod betaling af en a conto skat. Derfor er det væsentligt at have styr på omfanget af de overførsler, der i årets løb sker til privatøkonomien, og dermed blive klar over hvilke beløb der anses for overført til den skattepligtige efter VSL §5, som angiver hæverækkefølgen.⁴⁸ Det gælder både faktiske overførsler og beløb, der er hensat til senere hævning. Den skattepligtiges opsparingsmuligheder bliver begrænset af de hævninger vedkommende har foretaget i årets løb. Sådanne hævninger kan eksempelvis være kontante beløbsoverførsler, værdien af fri bil, private udgifter afholdt af virksomheden samt udligning af negativ saldo på mellemregningskontoen. Ved hjælp af kassesystemet, vises det med udgangspunkt i det tidligere eksempel, hvilken betydning det får, hvis man har begrænset hævningerne til 100.000.

Fordelingen af virksomhedens overskud efter kassesystemet

Tabel 5: Udfyldelse af kassesystemet med hensættelse til senere hævning efter egen tilvirkning

Den personlige indkomst ændres nu til 0, mens hele overskuddet på 425.000 beskattes som virksomhedsindkomst, hvor af virksomhedsskatten udgør 22 %, svarende til 93.500. Dermed udgør det opsparede overskud 331.500 (425.000 – 93.500). Der er hævet i så begrænset et omfang, at der skal hensættes til senere hævning. Dette som følge af at kapitalafkast og virksomhedsskat anses for forlods

⁴⁸ Lærebog om indkomstskat, kapital 7: Indkomst ved virksomhed, herunder virksomhedsskatteloven, side 232

hævet og udgør 168.500 (75.000 + 93.500). Det vil sige, at hensættelsen til senere hævnning kan beregnes ved det skattepligtige overskud fratrasket hævnningen på 100.000 og det opsparede overskud på 331.500, hvilket giver en hensættelse til senere hævnning på 68.500.

En hensættelse til senere hævnning, er et udtryk for det beløb, som den skattepligtige kan hæve uden yderligere beskatning på et senere tidspunkt. Hvis man ønsker indkomst til personlig beskatning, skal hensættelsen til senere hævnning forøges mod nedsættelse af det opsparede overskud. En yderligere fornuftig udnyttelse af VSL sker, når den selvstændige erhvervsdrivende kan opnå en beskatning, hvor man netop rammer grænsen for topskat, ved hjælp af det opsparede overskud og hensættelsen til senere hævnning. Dette forudsat, at den skattepligtige ikke har hævet hele overskuddet.

Underskud fra erhvervsmæssig virksomhed beskattes efter reglerne i VSL §13. Den første mulighed er, at underskuddet modregnes i et eventuelt opsparet overskud, hvorved man følger reglerne som beskrevet ovenfor, om hævnning af det opsparede overskud efter skat. Såfremt underskuddet ikke kan rummes i det opsparede overskud, fradrages det i positiv kapitalindkomst efter VSL §13, stk. 2. Har den skattepligtige ikke positiv kapitalindkomst, fradrages det i den personlige indkomst efter VSL §13, stk. 3, som herefter kan være negativ. Efter VSL §13, stk. 4, bliver underskud, der modregnes i positiv kapitalindkomst og personlig indkomst, fradraget i den skattepligtige indkomst. (Dette behandles ikke yderligere i afhandlingen).

Ser man på årets samlede hævnninger, har den skattepligtige mulighed for at vælge, at beløbet skal indgå på en mellemregningskonto efter VSL §4a, stk. 3, og vil dermed ikke indgå ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Dette kan kun være gældende, såfremt den skattepligtige har indskudt et beløb på mellemregningskonto efter VSL §3. Så længe mellemregningskontoen er positiv holdes den uden om hæverækkefølgen, men såfremt den bliver negativ, skal den udlignes ved en overførsel efter VSL §5.⁴⁹

De beløb der overføres til den skattepligtige, og som anses for at have skattemæssige konsekvenser, fordeles efter VSL §5, stk. 1 og 2 i følgende prioriterede rækkefølge:⁵⁰

1. Hensatte kapitalafkast fra forudgående år
2. Hensatte resterende overskud fra forudgående år.
3. Årets kapitalafkast efter VSL §7.
4. Årets resterende overskud efter VSL §10, stk. 1

⁴⁹ Lærebog om indkomstskat, kapital 7: Indkomst ved virksomhed, herunder virksomhedsskatteoven, side 239

⁵⁰ Skatteretten 2, Kapitel 7: Virksomhedsskatteoven, side 214

5. Opsparet overskud fra tidligere år efter VSL §5, stk. 1, nr. 4.

6. Indestående på indskudskonto efter VSL §5, stk. 1, nr. 5.

Punkt 1 og 2 vedrører overskud fra tidligere år, som allerede er beskattet som personlig indkomst eller kapitalindkomst. De omtalte hævninger i punkt 3, 4 og 5 vil udløse beskatning i det givne indkomstår. Hævning af indestående på indskudskontoen vil være skattefrit, men vil udløse rentekorrektion, såfremt indskudskontoen bliver negativ.

4.5 Opsummering om virksomhedsordningen

De grundlæggende begreber og hensigten med at anvende VSL blev behandlet i dette afsnit. Når man anvender VSL fremfor PSL almindelige regler, vil man opnå fuld fradragsværdi for de erhvervsmæssige renter, der er i virksomheden. Samtidig forpligter man sig til at opføre virksomhedens indskudskonto og kapitalafkastgrundlaget samt beregne et kapitalafkast.

Når man gør brug af opsparingsmuligheden efter VSL §10, stk. 2 opnår man den udjævning af svingende indkomster, som er et af formålene og hensigten med, at VSL blev indført. Det er muligt at spare op i VSO, ved at lade en del af overskuddet forblive i virksomheden til en a conto skat, hvilket giver mulighed for at optimere den skattepligtiges personlige indkomst til grænsen for topskat. Dette er dog under hensyntagen til, at den skattepligtige har begrænset sine overførsler fra virksomheden til privatøkonomi, i det omfang som årets resultat tillader det.

Delspørgsmål 2: Hvilke konsekvenser har optagelse af privat lån i virksomhedens aktiver?

Vedtagelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014 har betydning for konsekvenserne ved negativ indskudskonto, som medfører, at man ikke længere kan spares op i VSO og dermed mister et af de tre grundelementer for at anvende VSL. En negativ indskudskonto opstår ofte i forbindelse med at den skattepligtige medtager private lån i VSO og konsekvenserne af negativ indskudskonto er beregning af rentekorrektion. Dermed får det betydning for den skattepligtiges indkomstskat, når man flytter værdien af rentekorrektion mellem den personlige indkomst og kapitalindkomst. Set i forhold til marginalsatterne, kan det have en skatteeffekt på op til 30,9 %. Det vil sige, når der medtages private lån i VSO, er det hensigten med Lov nr. 992 af 16. september 2014, at man beregner rentekorrektion af den fradragsværdi, som den skattepligtige får yderligere i VSO og flytter det til kapitalindkomst, således at værdien af rentefradraget er det samme, uanset om gælden medtages i VSO eller privat.

5. Utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen

VSL blev indført med 1987-skattereformen, og var gældende fra indkomståret 1987. Efter loven blev implementeret, begyndte flere og flere selvstændige erhvervsdrivende at anvende lovens regler. Både rådgivere og virksomhedsejere blev bekendt med reglerne, og den blev med fordel anvendt. Skatteministeriet blev i 2013 opmærksom på, at der var flere utilsigtet anvendelsesmuligheder af VSO.

Det førte til at den daværende skatteminister Morten Østergaard⁵¹ i juni 2014 fremsendte lovforslaget L 200 "Lov om ændring af virksomhedsskatteoven", som et indgreb mod den utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen, og senere en teknisk justering af loven ved lovforslag L 123 fra 2016.

5.1 Lov nr. 992 af 16. september 2014

Det fremsendte lovforslag L 200 havde til formål at bekæmpe den utilsigtede udnyttelse af VSO, hvorved loven blev ændret med henblik på følgende elementer:⁵²

- Selvstændige kan fremover kun spare op i VSO, hvis indskudskontoen er nul eller positiv. Dermed opnår den selvstændige ikke utilsigtede skattemæssige fordele ved at indskyde privat gæld i VSO.
- Hvis aktiver, der indgår i VSO, fremover stilles til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i VSO anses et tilsvarende beløb for hævet af den selvstændige.
- Rentekorrektion forhøjes effektivt til kapitalafkastsats + tre procentpoint med henblik på at eliminere den skattemæssige besparelse, som selvstændige kan opnå ved at placere private renteudgifter i VSO.

Lovforslag L 200 blev til Lov nr. 992 af 16. september 2014, hvor det allerede ved forslaget førte til en omfattende debat om hjemmel til beskatning af sikkerhedsstillelser, og uklarheder i lovteksten ordlyd.

5.1.1 Vedtagelse af VSL §9a om rentekorrektion

Kapitel fire i VSL omhandler "Indkomstopgørelse og skatteberegning" hvor det af §9 fremgår hvordan kapitalafkastssatsen beregnes og opgøres en gang årligt. Ved §1, punkt 1 i Lov nr. 992 af 16. september 2014 indsættes §9a i VSL, hvor det fremgår at "*En gang årligt opgøres en rentekorrektionssats*". Det betyder, at rentekorrektionen fremadrettet ikke vil være den samme som kapitalafkastet, men yderligere tre procentpoint. Det medførte også til ændringer i §11 stk. 1, 2 og 3 hvor der hidtil var blevet henvist til "*afkastsatsen efter §9*", som ændres til "*rentekorrektionssatsen efter §9a*". Hermed reducerer man den skattemæssige besparelse, der hidtil har været ved at medtage private renteudgifter i VSO. Det betyder

⁵¹ Skatteministeriets historie – Der henvises til bilag 2

⁵² Lovforslag L 200: Skriftlig fremsendelse 11. juni 2014 af skatteminister, Morten Østergaard

således, at når den selvstændige erhvervsdrivende medtager privat gæld i VSO, vil der i de tilfælde, hvor det medfører negativ indskudskonto, skulle beregnes en større rentekorrektion. Ved rentekorrektion foretages en procentberegning, som reducerer den skattemæssige fordel, afhængig af rentens størrelse på det lån man har optaget. Det sker ved at den beregnede rentekorrektion forøges i den personlige indkomst og fratrækkes i kapitalindkomsten,⁵³ hvilket visuelt fremgår af afsnit 4.2. Hensigten med rentekorrektion er at ændre beskatningen, så det er den samme fradragsværdi den skattepligtige får af renterne, uanset om lånet medtages i privatøkonomien eller er indskudt i VSO. Dermed opnås der ikke utilsigtede skattemæssige fordele ved at medtage privat gæld i VSO.

Hertil skal nævnes, at rentekorrektion beregnes på baggrund af en summering af flere værdier. Det er dermed ikke sikkert, at værdien af den negative indskudskonto netop svarer til den private gæld, og den beregnede rentekorrektion svarer til de private renteudgifter. Det vil sige, at den selvstændige i et omfang fortsat vil kunne drage skattemæssig fordel ved at medtage privat gæld i VSO.⁵⁴ Men det skal samtidig holdes op imod de andre konsekvenser, som den negative indskudskonto medfører. Efter Lov nr. 992 af 16. september 2014 sker der en tilføjelse af VSL §11, stk. 4, som betyder at det ikke længere vil være muligt at spare op i VSO, hvis der er negativ indskudskonto.

Opsparingsmuligheden er et af de tre primære elementer ved indførelsen af VSL i 1987, og en af de fordele, der er ved at anvende VSO. Det er samtidig en af forudsætningerne for, at der er lighed mellem at drive virksomhed i personlig regi og i selskabsform. Man begrænser dermed sine muligheder, for at anvende de gunstige opsparingsregler, når der opstår negativ indskudskonto.

5.1.2 Reglerne om sikkerhedsstillelse i VSL §10, stk. 6

Den mest omtalte ændring af VSL blev reglerne om sikkerhedsstillelse for privat gæld. I lovforslaget har lovtæksten i §10, stk. 6 følgende ordlyd: *"Stilles aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses et beløb svarende til sikkerhedens størrelse for overført til den skattepligtige"*⁵⁵ Da lovforslaget bliver vedtaget ved Lov nr. 992 af 16. september 2014 har VSL §10, stk. 6 følgende ordlyd: *"Stilles aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse for overført til den skattepligtige, jf. dog stk. 7 – 9. Opgørelsen af beløbet sker på det tidspunkt, hvor der stilles sikkerhed."*

⁵³ Den juridiske vejledning 2019-2, C.C.5.2.11 Rentekorrektion

⁵⁴ Lovforslag L 200: Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.3 – Rentekorrektion

⁵⁵ Lovforslag L 200: Forslag til Lov om ændring af virksomhedsskatteoven, §1, punkt 2: I §10 indsættes som stk. 6.

Lovteksten ordlyd ændres ikke markant fra lovforslaget til den endelige lov, og gav fortsat anledning til flere spørgsmål end svar. Som det fremgår af afhandlingens indledning, er Finansrådet i deres høringssvar til L 200 skeptisk overfor formuleringen af loven, og giver allerede fra starten udtryk for deres formodning om, at der vil opstå praktiske problemstillinger med vedtagelse af lovforslaget.

Først og fremmest er det Finansrådets opfattelse at lovforslaget rammer alt for bredt, hvilket kan få utilsigtede konsekvenser for de personer, der hidtil har anvendt reglerne efter dens hensigter. Det er deres opfattelse, at lovforslaget om sikkerhedsstillelse er en lappeløsning og de opfordrer Skatteministeriet til at ændre i lovforslaget.⁵⁶ Som lovforslaget er fremlagt, vil det også ramme sikkerhedsstillelse for erhvervsmæssige lån. Problematikken omkring den forslåede bestemmelse, er efter Finansrådets opfattelse blandt andet, at der skattemæssigt vil være forskel på, hvornår et udlån anses som en hævning og hvornår en sikkerhedsstillelse anses som en hævning. Finansrådet opfordrer til at man ændrer forslaget; *”så der i stedet lægges vægt på, om en sikkerhedsstillelse er for erhvervsmæssig eller privat lån, og at der herunder etableres en selvangivelsesordning, hvor den erhvervsdrivende skal erklære, hvorvidt sikkerhedsstillelse med aktiver i virksomhedsordningen er for erhvervsmæssig eller privat lån.”*⁵⁷ Hermed opstår der yderligere en problematik, da bankerne ofte gør brug af alskyldserklæringer, hvormed det ikke vil være muligt for den erhvervsdrivende at adskille privat og erhvervsmæssig gæld overfor banken.

Deler man lovteksten i VSL §10, stk. 6 op i flere mindre stykker, kan den fortolkes som følger: *”Stilles aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen”* Det begrænser således ikke den selvstændige erhvervsdrivende i at stille aktiver, der indgår i VSO til sikkerhed for gæld.

Samtidig vil loven også være gældende i de tilfælde, hvor der sker en forhøjelse af den sikkerhedsstillelse, som den skattepligtige har når loven træder i kræft. Det vil sige, en efterfølgende forøgelse af sikkerhedsstillelsen, vil være omfattet af lovændringen efter VSL §10, stk. 6, og dermed anses for at være en overførsel fra VSO til den skattepligtiges privatøkonomi, selvom der reelt set ikke er sket en pengeoverførsel.⁵⁸

Størrelsen af sikkerhedsstillelsen fastsættes ud fra *”det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse”*. Hertil følger *”Opgørelsen af beløbet sker på det tidspunkt, hvor der stilles sikkerhed”*. Det vil sige, at størrelsen af sikkerhedsstillelsen svarer til handelsværdien på det tidspunkt, hvor

⁵⁶ Lovforslag L 200: Finansrådets høringssvar, side 1-2

⁵⁷ Lovforslag L 200: Finansrådets høringssvar, side 5

⁵⁸ Lovforslag L 200: Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Bemærkninger til §1, til nr. 2.

sikkerheden blev stillet. I praktisk vil man både kunne have en situation, hvor handelsværdien er lavere end gældens kursværdi, eller omvendt hvor gældens kursværdi er lavere end handelsværdien. Det afgørende er, at den selvstændige erhvervsdrivende anvender det laveste beløb, på det tidspunkt hvor der stilles sikkerhed. Det kræver at sikkerhedsstillelsen kan værdiansættes, og det bliver fastsat hvilket beløb, der skal anses for at være overført til den skattepligtige. Sker der efterfølgende udsving i værdien, har det ikke skattemæssige konsekvenser.⁵⁹ Det afgørende er at det laveste beløb anses for *"overført til den skattepligtige"*.

5.1.3 Analyse af lovforslaget

Det fremgår af lovbemærkningerne at den selvstændige erhvervsdrivende ikke bliver forhindret i at stille aktiver, der indgår i VSO til sikkerhed for gæld. Man bliver dermed ikke begrænset i at foretage sikkerhedsstillelser, men spørgsmålet er, om der er mulighed for at opnå den nødvendige adskillelse?

Ifølge Finansrådet høringssvar til lovforslaget, er det meget normalt, at bankerne ved sikkerhedsstillelse anvender alskyldserklæringer. Det vil sige, at der ved sikkerhedsstillelsen anføres; *"at den erhvervsdrivende stiller sikkerhed for ethvert mellemværende vedkommende har med banken."*⁶⁰ Det giver den problematik, at den selvstændige erhvervsdrivende typisk har en tæt tilknytning til sin privatøkonomi, og ofte anvender samme bank til begge formål. I en sådan situation, har den erhvervsdrivende ikke mulighed for at foretage den adskillelse, der ifølge loven er nødvendig, og vil dermed ikke kunne begrænse forholdet omkring, at der stilles privat gæld til sikkerhed for aktiver i VSO.

I tilfælde som ovenstående, vil det være hensigtsmæssigt at søge et bindende svar hos SKAT. Med udgangspunkt i en given situation, eller søge efter et allerede bindende svar, som er i overensstemmelse med den situation den skattepligtige står overfor. Der findes et bindende svar fra SKAT i SKM.2015.566.SR, hvor følgende spørgsmål bliver stillet: *"Kan der optages lån i den privat bolig, mod personlig hæftelse, uden at dette betyder at beløbet er en hævning i virksomhedsskatteordningen, jf. de nye regler i L 200 2013-14?"* Hertil svarer SKAT "Ja", hvormed de henviser til skatteministeriets svar på spørgsmål 54, hvor Finansrådet ønsker svar fra Skatteministeriet på flere forskellige spørgsmål. Blandt andet bekræfter skatteminister Benny Engelbrecht⁶¹ *"...at der ikke sker en beskatning af en sikkerhedsstillelse for privat gæld i form af en alskyldserklæring, hvor virksomhedens aktiver, står til sikkerhed for den private gæld, hvis der samtidig er stillet særskilt privat sikkerhed for hele den privat gæld."* Det vil således være muligt at undgå reglerne om

⁵⁹ Lovforslag L 200: Betænkning afgivet af Skatteudvalget – Bemærkninger til justering af §10, stk. 6

⁶⁰ Lovforslag L 200: Finansrådets høringssvar, side 5

⁶¹ Skatteministeriets historie – Der henvises til bilag 2

beskatning af ovenstående sikkerhedsstillelse, selvom der er tale om en alskyldserklæring, så længe den skattepligtige har stillet særskilt sikkerhed for den privat gæld.

Den praktiske beskatning af sikkerhedsstillelsen, fremgår dog ikke entydigt. Ser man på den oprindelige lov gældende fra indkomståret 1987, fremgår det af bemærkningerne at *"Den skattepligtige kan endvidere optage private lån mod sikkerhed i virksomhedens aktiver, uden at dette påvirker indskudskontoen"*.⁶² Det er uafklaret om der ændres på denne systematik med vedtagelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014, da det store spørgsmål går på, hvilken beskatningsmetode, der lovmæssigt er hjemmel til at foretage.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår følgende udsagn: *"Det overfører beløb anses for overført i overensstemmelse med hæverækkefølgen i virksomhedsskattelovens §5."*⁶³ Dette udsagn ændres, når der i udvalgsbehandlingen bliver stillet spørgsmål til Skatteministeriet, som i løbet af september 2014 bliver besvaret af daværende skatteminister Benny Engelbrecht.⁶⁴

I spørgsmål 36 bliver der spurgt om: *"I lovforslaget lægges der alene op til, at et beløb svarende til sikkerhedsstillelser anses for overført til den skattepligtige, jf. §5. Vil ministeren redegøre for, hvorfor der i ændringsforslaget lægges op til en direkte beskatning fremfor en hævning i hæverækkefølgen?"* Hertil svarer ministeren følgende: *"Et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen for privat gæld anses for at være overført til den selvstændige. Det sker ved, at beløbet tillægges virksomhedens indkomst og anses for hævet af den skattepligtige uden om den almindelige hæverækkefølge."* Dermed mener ministeren, at der skal ske en direkte beskatning i den personlige indkomst, hvorved hverken et eventuelt opsparet overskud eller indskudskontoen påvirkes, hvilket er i overensstemmelse med systematikken af den oprindelige lov. Dette giver dog anledning til betænkelighed om, at der således vil være tale om en dobbeltbeskatning.

Lovforslaget er trådt i kraft for at hindre, at selvstændig erhvervsdrivende anvender VSO til at finansiere private udgifter med lavt beskattede midler.⁶⁵ Den skattepligtige har i lovforslagets terminologi omgået den normale beskatning af hævninger fra VSO. Derfor tillægges den givne sikkerhedsstillelse til virksomhedsindkomsten, og anses for overført til den selvstændige erhvervsdrivende, hvormed der sker beskatning af en fiktiv indtægt. På et senere tidspunkt, når der sker en reel overførsel via hæverækkefølgen, vil det medføre beskatning, og dermed en dobbeltbeskatning af det samme beløb.

⁶² Lovforslag 107: Bemærkninger til de enkelte bestemmelser – Til §3.

⁶³ Lovforslag L 200: Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Bemærkninger til §1, til nr. 2.

⁶⁴ Skatteministeriets historie – Der henvises til bilag 2

⁶⁵ Lovforslag L 200: Skatteministeriets svar på spørgsmål 41 af 4 september 2014

Denne problematik bliver fremsat for ministeren i spørgsmål 43: *"Er ministeren enig i, at en sikkerhedsstillelse for privat gæld bør anses for et beløb, der er hensat til senere hævnning, således at dobbeltbeskatning ikke opstår?"* Hertil svarer ministeren: *"Ved i stedet som forudsat at tage virksomhedens midler ud gennem hæverækkefølgen, opnår den selvstændigt erhvervsdrivende, at beløbet beskattes på normal vis og kun én gang. Det er således ikke nødvendigt eller hensigtsmæssigt for at undgå dobbeltbeskatning at behandle sikkerhedsstillelse for privat gæld som en hensættelse til senere hævnning".* Samme svar bliver bekræftet i spørgsmål 45, hvor ministeren bekræfter at det ikke er nødvendigt at udsætte sig selv for dobbeltbeskatning, når der vedtages en værnregel om, at der skal ske direkte beskatning i den personlige indkomst.

Skatteministeren svarer den 6. oktober 2014 på en henvendelse fra FSR – danske revisorer,⁶⁶ som er fremsendt den 8. september 2014. Her svares der på, at ministeren fastholder, *"at det er hensigten, at sikkerhedsstillelsen skal beskattes hos den erhvervsdrivende, ikke bare som en fremrykket beskatning af opsparet overskud, men som et selvstændigt gode"*. Det kan ses i lyset af bemærkningerne til lovforslaget, hvor det fremgår, at den foreslåede bestemmelse sammenlignes med de gældende regler for aktie- og anpartsselskaber efter LL §16E, hvor hovedaktionæren anses for at have foretaget en hævnning til sig selv, i de situationer, hvor selskabets aktiver er stillet til sikkerhed for dennes privat gæld.⁶⁷ Samtidig påpeger ministeren, at der vil være en overvejelse af, om der med fordel kan ske en lovmæssig præcisering af VSL, men han fastholder *"at §10, stk. 6 og systematikken i virksomhedsskatteloven sammen med lovbemærkningerne skaber den nødvendige hjemmel til beskatning."* Han mener dermed ikke, at der på daværende tidspunkt hersker tvivl om, hvorledes den selvstændige erhvervsdrivende skal beskattes af sikkerhedsstillelser for privat gæld.

5.2 Lov nr. 652 af 8. juni 2016

Alligevel var der forsat uklarheder omkring hjemmel til beskatning af reglerne i VSL §10, stk. 6. Ud fra skatteministerens svar på spørgsmål, i forbindelse med lovforarbejderne, ske beskatningen af en sikkerhedsstillelse, som en direkte beskatning. Ved flere praktiske eksempler, blev der søgt om bindende svar hos SKAT, for at få afklaret, hvorledes de antog at fortolke loven.

Skatterådet kom med et bindende svar den 24. november 2015 i afgørelse SKM.2015.745.SR, hvor de tog stilling til fortolkningen af VSL §10, stk. 6. I deres konklusion havde de følgende udtagelse: *"Efter*

⁶⁶ En Brancheorganisation for godkendte revisorer i Danmark

⁶⁷ Lovforslag L 200: Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 4.2 – Sikkerhedsstillelser

skatterådets opfattelse er ordlyden af virksomhedsskattelovens §10, stk. 6 ikke tilstrækkeligt klar til at udgøre en selvstændig beskatningshjemmel". Det er således skatterådets opfattelse, at ordlyden i §10 stk. 6, skal forstås ved, at en sikkerhedsstillelse anses for overført efter reglerne i VSL §5, via hæverækkefølgen.

Skattemyndighederne skal efter skatteforvaltningsloven (herefter SFL) §25, stk. 1, indrette sig efter et bindende svar i forhold til spørgeren. Det vil sige, at der nu var opstået tvetydighed ved at skatteministeren i sine svar under lovforslaget kommer med et udsagn, mens et bindende svar fra SKAT har en anden opfattelse. Denne antagelse og formentlig også med begrundelse i andre uklarheder, førte til en teknisk justering af indgrebet mod utilsigtet udnyttelse af VSO ved lovforslag L 123, hvor det af §13 fremgår at det foreslås at indsætte Kapitel 2 b vedrørende sikkerhedsstillelser. Samtidig vil §10 stk. 6 – 9 blive ophævet.

I forbindelse med lovforslaget blev der stillet spørgsmål til den daværende skatteminister Karsten Lauritzen.⁶⁸ I spørgsmål 27 blev ministeren bedt om at redegøre for forskellen mellem gældende ret vedtaget ved Lov nr. 992 af 16. september 2014 og de nu forslåede ændringer. I svaret skriver ministeren følgende: *"Selvstændigt erhvervsdrivende, der anvender virksomhedsordningen, og som overfører værdier fra virksomhedsordningen til privatøkonomien, skal overføre værdierne i en særlig rækkefølge – den såkaldte hæverækkefølge."* Efterfølgende påpeger ministeren, at det væsentlige består i at sikre, at den selvstændige erhvervsdrivende bliver korrekt beskattet af de overførte værdier. Ved lovforslag L 200 var det forudsat, at der skulle ske en direkte beskatning. Med denne tekniske justering, tager man højde for, hvorvidt beløbet, der anses for hævet, er placeret i eller uden for den såkaldte hæverækkefølge, hvilket fremgår af svaret på spørgsmål 30. Det betyder, at sikkerhedsstillelsen alene beskattes i den personlige indkomst, i de tilfælde hvor der hæves af årets overskud eller opsparet overskud fra tidligere indkomstår. Hvis det ikke er tilfældet, sker der en hævning på indskudskontoen jævnfør hæverækkefølgen i VSL §5. Det vil ikke medføre beskatning, da midler på indskudskontoen består af allerede beskattede midler, som den selvstændige erhvervsdrivende har indskudt i virksomheden. Hvis indskudskontoen dermed bliver negativ, gælder de tidligere anførte regler, at det dermed ikke længere vil være muligt at spare op i VSO efter VSL §11, stk. 4.

Lovforslag L 123 fører til vedtagelse af Lov nr. 652 af 8. juni 2016, hvor "Kapital 2b" vedrørende sikkerhedsstillelser tilgår loven. Ordlyden på VSL §4b er som følger: *"Stilles aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses den skattepligtige for at have gjort brug af værdier i virksomhedsordningen svarende til det laveste beløb af*

⁶⁸ Skatteministeriets historie – Der henvises til bilag 2

enten gældens kursværdi eller aktivernes handelsværdi i det indkomstår, hvori der stilles sikkerhed, jf. dog stk. 2-4. Beløbet i 1. pkt. anses for overført fra virksomhedsordningen til privatøkonomien.” Den væsentlige ændring består af den sidste sætning, hvor det fremgår at beløbet skal overføres fra VSO til privat. Samtidig sker der en ændring af VSL §5, hvor der i stk. 1 og 2 indsættes: *”og beløb omfattet af §4b, stk. 1”*. Dermed bliver overførsler vedrørende sikkerhedsstillelser en del af hæverækkefølgen i VSL §5, og der sker en justering, så den tidligere omtalte dobbeltbeskatning ikke længere ses for et en praktisk problematik.

5.3 Delkonklusion af lovgivning

Delspørgsmål 3: Hvordan beskattes sikkerhedsstillelser i virksomhedens aktiver efter de politiske indgreb?

Ovenstående gennemgang af indgrebene i lovgivningen fra henholdsvis 2014 og 2016, har i perioden skabt uklarheder omkring, hvor man fandt hjemmel til beskatning af sikkerhedsstillelser. Ved indførelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014 ansås sikkerhedsstillelser som en direkte beskatning uden om hæverækkefølgen. I et bindende svar fra Skatterådet i november 2015 var det SKAT's opfattelse, at VSL §10, stk. 6 skulle anses som en hævnning i hæverækkefølgen. Det medførte til en justering ved Lov nr. 652 af 8. juni 2016, hvor en sikkerhedsstillelse efter VSL §4b, anses som en overførsel fra VSO til privat efter reglerne i hæverækkefølgen jævnfør VSL §5.

Delspørgsmål 4: Hvilken betydning har indgrebene om utilsigtede udnyttelse af VSO for virksomhedsejeren?

Med Lov nr. 992 af 16. september 2014 blev procentsatsen for rentekorrektion hævet, hvilket medførte til en reduktion af den skattemæssige besparelse, der tidligere har været ved at medtage privat gæld i VSO. Indgrebet skulle være med til at sikre, at den skattepligtige har samme fradragsværdi af renter uanset om den private gæld er medtaget privat eller i VSO. Der indføres også regler om, at en negativ indskudskonto medfører at den skattepligtige begrænser sine muligheder for at anvende de gunstige opsparingsregler, der er ved VSO. Hvis indskudskontoen enten primo eller ultimo er negativ, kan der ikke spares op i VSO efter VSL §11, stk. 4.

Det må alt andet lige anbefales at den erhvervsdrivende ikke stiller sikkerhed for privat gæld med virksomhedens aktiver. Dette er dog ikke altid muligt, da bankerne anvender en alskyldserklæring, og man kan dermed ikke adskille virksomhedens og de private aktiver. Her bør der søges om bindende svar hos SKAT, for at sikre, at den skattepligtige ikke bliver beskattet af sikkerhedsstillelsen uhensigtsmæssigt.

Det kan skattemæssigt få betydelige konsekvenser for den skattepligtige, hvis man har negativ indskudskonto og ikke har mulighed for at spare op efter reglerne i VSL.

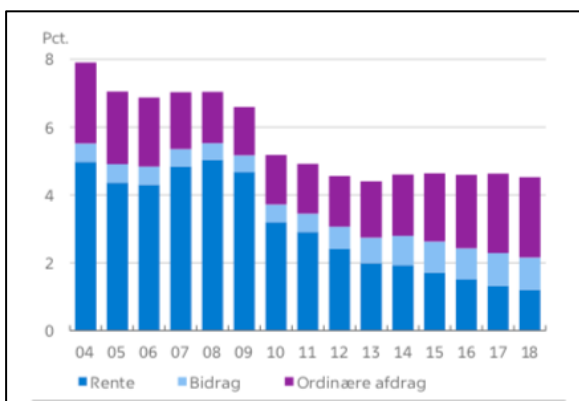
6. Lån i virksomhedsordningen

Som beskrevet i afsnit 4.2 om rentekorrektion, bruger man indenfor VSO systematikken "Den selvkontrollerende effekt", som er indbygget i loven omkring kapitalafkast og rentekorrektion.⁶⁹

Med vedtagelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014, fremgår det af lovbemærkningerne at følgende gør sig gældende: *"Muligheden for at spare op i virksomhedsordningen begrænses kun i de situationer, hvor indskudskontoen er negativ. De eksisterende regler omkring indskud af gæld i virksomhedsordningen ændres ikke, men det vil efter indførelsen af den forslåede bestemmelse være mindre attraktivt for selvstændige at indskyde privat gæld i ordningen, hvor dette medfører, at indskudskontoen bliver negativ."*⁷⁰ Det vil sige, at man tilsidesætter den selvkontrollerende effekt, ved fortsat at tillade den selvstændige erhvervsdrivende at medtage privat gæld i VSO.

Den primære årsag til ændring af loven skyldes den utilsigtet anvendelse af loven. Generelt har det de seneste år været mere fordelagtigt for den erhvervsdrivende, at afvikling af gæld er sket med lavt beskattede midler i VSO, fremfor om rentefradraget blev medtaget som henholdsvis personlig- eller kapitalindkomst. Dette skal ses i lyset af et historisk lavt renteniveau og redueringen af selskabsskatten, som i perioden fra 2013 til 2016 har ændret sig fra 25 % til 22 %, hvilket den fortsat er i 2019, jævnfør SEL §17 stk. 1. Således har selve rentefradraget ikke den største betydning, når renteprocenterne ikke er højere. Ser man på en statistik fra Nationalbanken, viser den vandrette linje årstal, mens det lodret fremgår; andel er renten (mørkeblå), yderligere afdrag (lyseblå) og det ordinære afdrag (lilla) udgør.

Figur 4: Renteniveauet fra 2004 – 2018

Kilde: Danmark Nationalbank

⁶⁹ Lærebog om indkomstskat, Kapitel 7: Indkomst ved virksomhed, herunder virksomhedsskatteloven, side 229

⁷⁰ Lovforslag L 200: Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 4.1 – Privat gæld i VSO

Delspørgsmål 5: Er der ændret på muligheden for at medtage privat gæld når VSO anvendes?

Det blev med loven ikke ændret, at den selvstændige erhvervsdrivende kan medtage privat gæld i VSO, men det får en skattemæssig konsekvens, på det tidspunkt, hvor det medfører at indskudskontoen bliver negativ. I de tilfælde, hvor indskudskontoen er positiv foretages der sjældent kontrol, og den skattepligtige har derfor fortsat mulighed for, at afvikle på privat gæld med lavt beskattede midler i VSO.

Spørgsmålet går nu på, hvornår den erhvervsdrivende har mulighed for at medtage et lån i VSO? I hvilke situationer er det forretningsmæssig begrundet, at lånet indgår i VSO og ikke skal anses som en hævning.

6.1 Afgørelser om udlån efter VSL §5

I 2013 blev det af Højesteret afgjort i SKM.2013.505.HR at udlån til sit eget selskab skal anses for "overførsel af værdier fra virksomheden til den skattepligtige", jævnfør VSL §5. Det blev begrundet med at udlånet ikke havde erhvervmæssig karakter. Højesteret slog dermed fast, at et udlån til et selskab, der ejes af den selvstændige erhvervsdrivende skulle anses som private interesser, og dermed en hævning i VSO. Det blev sammenlignet med udlån til familie, der ved SKM.2001.201.LR også blev anset som en overførsel til privat.

I en afgørelse fra 2014 har Skatterådet i SKM.2014.129.SR taget stilling til, om et udlån til et selskab, hvor virksomhedsejeren var aktionær med 50 % ejerandel, skulle anses som erhvervmæssig, eller om det var en privat hævning efter VSL §5. Det var oplyst, at lånet var ydet på sædvanlige forretningsmæssige betingelser og vilkår. Det var Skatterådets afgørelse, at der kunne foretages erhvervmæssige udlån fra VSO, uden at lånet blev anset for en hævning. Dette udenom hæverækkefølgen i VSL §5, da der var tale om en erhvervmæssig samhandel mellem virksomhederne.

De første afgørelser vedrører fordringer, der opstår ved udlån. I SKM.2014.70.SR er der tale om salg af virksomhedens aktiver. Her var det Skatterådets afgørelse, at salg af en virksomhed til sine børn ikke kunne forblive i VSO, da det blev anset som private interesser. Det var uanset om hele salgsprisen blev berigtiget med et anfordringstilgodehavende eller at man belånte ejendommene med maksimale realkreditlån og resten med anfordringslån. I begge tilfælde blev det anset for, at der blev ydet en compensation for at overtage skattebyrden. Det var med den opfattelse, at finansieringen ikke var et led i virksomhedens erhvervmæssige drift, men var et udlån af midler til køb i familieforhold. Et sådan låneforhold kan ikke indgå i VSO, uden at beløbet anses for hævet efter VSL §5.

Sagen blev anket til Landsskatteretten og det blev i SKM.2015.728.LSR afgjort, at finansiering af overdragelse af virksomhed til familie, ved hel eller delvis gave med succession efter KLS §33 C via en mellemregning på anfordringsvilkår og til en markedsrente, blev betragtet som en hævning i VSO. Landsskatteretten anså det ikke for et erhvervsmæssigt udlån, da det efter deres opfattelse er således; at mellemregningen er begrundet i private hensyn og gældsforholdet anses for et privat udlån, der ikke kan indgå i VSO. Dermed er Landsskatteretten enig i afgørelsen fra Skatterådet.

Ovenstående afgørelser har henvisning til VSL §5, og er afgjort på baggrund af forhold før vedtagelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014, som havde virkning fra 11. juni 2014. Her blev VSL §10, stk. 6 indført, hvor det fremgår, at hvis aktiver i VSO stilles til sikkerhed for gæld uden for VSO, vil det blive betragtet som en hævning, dog med undtagelse af de forhold som er nævnt i VSL §10, stk. 7–9. Undtagelsesbestemmelserne om sikkerhedsstillelser vil blive gennemgået i afsnit 8, herunder også de nye regler efter VSL §4b, stk. 1 – 3.

6.2 Interessen for udlån i VSO

Flere selvstændige erhvervsdrivende, der anvender VSO kan have interesse i at foretage udlån fra deres virksomhed. Dette skyldes, at der kan være opstået betydelige opsparet overskud, som den selvstændige erhvervsdrivende igennem en årrække har ”sparet op” i virksomheden. Det vil sige, overskud fra virksomheden, hvor der er betalt a conto skat, og dermed midler som er tjent i virksomheden, men som vil udløse den resterende skattebetaling, hvis de hæves ud til privat. Der er derfor et ønske om, at foretage udlån fra VSO, som er forretningsmæssig begrundet, og dermed kan være en del af virksomheden i VSO.

I SKM.2015.616.SR kunne Skatterådet bekræfte, at der kunne stilles selvskyldnerkaution for et realkreditlån i et selskab, uden at det ville medføre beskatning efter VSL §10, stk. 6. Det var under forudsætning af at selskabet var 100 % ejet af samme person.

Set i forhold til den tidligere omtalte sag fra Landsskatteretten SKM.2015.728.LSR, bliver der i SKM.2015.610.SR truffet en afgørelse i Skatterådet, omhandlende et udlån ved salg af virksomhedens aktiver. Her blev der truffet en todelt beslutning af den opståede fordring. Den del af fordringen, som opstod ved salg til et nystiftet selskab, kunne ikke blive i VSO, da det blev anset for et privat udlån. Derimod anså Skatterådet en 3–5-årig sælgerfinansiering for sædvanlig mellem ikke-interesseforbundne parter, derfor kunne denne fordring blive i VSO. Det afgørende i denne sag var, at der var tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition mellem ikke nærtstående parter, hvorfor sælgerfinansieringen kunne placeres i VSO. Det er således muligt at yde sælgerfinansiering til ikke-nærtstående parter med midler i VSO uden at det bliver anset for en hævning og udløser beskatning.

7. Aktionærlån

Afhandlingen har i afsnit 3 – 6 beskæftiget sig med selvstændig erhvervsdrivende, der driver virksomhed efter reglerne i VSL og anvender VSO. Det efterfølgende afsnit vil omhandle mindre selskaber. Det er én af rådgivernes vigtigste opgaver, og sikre at den erhvervsdrivende har forståelse for, hvilke konsekvenser det har, når man låner penge af sit selskab.

Selskabsretligt anvendes betegnelsen kapitalselskaber efter selskabsloven (herefter SL), som er den samlede betegnelse for alle aktie- og anpartsselskaber, jævnfør SL §1. Derfor kaldes det også et kapitalejerlån, som er betegnelsen for et lån til henholdsvis anpartshaver eller aktionærer, alt afhængig af hvilken selskabsform. Betegnelsen *hovedaktionær* vil blive anvendt om den personlige aktionær, der har bestemmende indflydelse, mens *aktionærlån* vil være den fælles betegnelse, der angiver låneforhold mellem en hovedaktionær og et selskab. Dette gælder både selskabsretligt og skatteretligt.

Aktionærlån bliver ikke behandlet ens selskabsretligt (herunder regnskabsmæssigt) og skatteretligt (hermed skattemæssigt). Overordnet gælder det, at fysiske hovedaktionær med bestemmende indflydelse og deres nærtstående, vil være omfattet af de selskabsretlige regler efter SL §210, og de skatteretlige regler efter LL §16 H, stk. 6. Forskellen består ved at fysiske hovedaktionærer med bestemmende indflydelse i udenlandske virksomheder også er omfattet af de skatteretlige regler efter LL §16E. Derimod er fysiske hovedaktionærer uden bestemmende indflydelse omfattet af de selskabsretlige regler SL §210 samt de ledelsesmedlemmer, der ikke er hovedaktionærer, ved at loven også er omfattet af *ledelsen i selskabet*.

Den omtalte forskel mellem den selskabsretlige og skatteretlige behandling af aktionærlån, vil blive gennemgået i de efterfølgende underafsnit. Selskabsretligt er der fokus på, om der er tale om et lovligt- eller ulovligt aktionærlån. Skatteretligt er spørgsmålet om der skal ske beskatning eller ej.

7.1 Selskabsretligt

Der refereres ovenfor til selskabsloven, som er opstået ved en sammenlægning af aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven, og den gældende selskabslov er i dag bestemt efter LBK nr. 763 af 23. juli 2019. Den 25. marts 2009 blev lovforslag L 70 "*Lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven)*" fra folketingsåret 2008-09 fremsendt, der førte til Lov nr. 470 af 12. juni 2009, som blev vedtaget 29. maj 2009.

Det fremgik af bemærkninger til §210 at: "*Efter de gældende regler i aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven er udlån eller sikkerhedsstillelse fra et dansk selskab til blandt andet dets kapitalejere*

forbudt.” SL §210 udsprang af bestemmelserne i aktieselskabslovens §115, stk. 1 og anpartsselskabslovens §49, stk. 1. Forbud mod økonomisk bistand til visse personer, stammer fra Lov nr. 282 af 9. juni 1982 som blev vedtaget med ikrafttrædelse pr. 1. januar 1983. Det blev i forbindelse med vedtagelse af selskabsloven, vurderet om bistand til selskabets ejerkreds skulle tillades, og hvilke betingelser der i givet fald skulle indføres. Det blev dog påpeget, at lån eller sikkerhedsstillelser af en sådan karakter blev misbrugt, og det skete uden hensyn til selskabernes erhvervsmæssige formål. Det var ikke hensigten med loven, og aktionærlån blev derfor fortsat ulovligt.⁷¹

7.1.1 Selskabsloven fra 2009

Med vedtagelse af selskabsloven i 2009 blev Kapital 13 indsat med overskriften ”Økonomisk bistand med et kapitalselskabs egne midler”. Her bliver reglerne om aktionærlån defineret i SL §210 – §215.

SL §210, stk. 1, fik følgende ordlyd, da selskabsloven blev vedtaget: *”Et kapitalselskab må ikke direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for kapitalejere eller ledelsen i selskabet, jf. dog §§211-214. Tilsvarende gælder i forhold til kapitalejere eller ledelsen i selskabets moderselskab og i andre virksomhed end moderselskaber, der har bestemmende indflydelse over selskabet. 1. pkt. gælder også personer, der er knyttet til en person, som er omfattet af 1. eller 2. pkt. ved ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær.”*

Det fremgår af lovtekstens første linje at *et kapitalselskab*, hvilket betyder, at loven er gældende for både aktieselskaber, anpartsselskaber og partnerselskaber jævnfør SL §5, stk. 17. Derudover findes der en to-trins vurdering, til at definere, hvornår man er omfattet af et ulovligt aktionærlån:⁷²

1. Vurdere om modtageren, det vil sige, den der har modtaget lånet, eller der er blevet stillet sikkerhed for, er omfattet af den anførte personkreds. (Hvis modtager er omfattet, vurderes trin-to)
2. Vurdere, om den pågældende disposition er omfattet af ordlyden: *”direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for”*.

Trin 1: Til vurdering af *den anførte personkreds*, kan det af loven udredes at personer er direkte eller indirekte omfattet af et ulovligt aktionærlån efter SL §210, stk. 1, når der er stillet midler til rådighed, ydet lån eller stillet sikkerhed til rådighed overfor en af følgende 7 personer:⁷³ (se næste side)

⁷¹ Lovforslag L 170: Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Til §210

⁷² Kapitalejerlån af Martin Kruhl og Ole Sørensen, Kap. 3: Kapitalejerlån – selskabsretligt, side 23-24.

⁷³ Kapitalejerlån af Martin Kruhl og Ole Sørensen, Kap. 3: Kapitalejerlån – selskabsretligt, side 24.

1. Kapitalejere i selskabet
2. Ledelsen i selskabet
3. Kapitalejerne i selskabets eventuelle moderselskab
4. Ledelsen i selskabets eventuelle moderselskab
5. Ejerne i selskabets eventuelle ejer, hvis dette er en virksomhed med bestemmende indflydelse, der ikke er et moderselskab.
6. Ledelsen i selskabets eventuelle ejer, hvis dette er en virksomhed med bestemmende indflydelse, der ikke er et moderselskab.
7. Nærtstående til personerne omfattet af pkt. 1 – 6.

Det sidste punkt henvender sig til nærtstående, hvor det er angivet i loven, at det drejer sig om personer, *”der er knyttet til en person”*, som er omfattet af en af punkterne 1 – 6. Det er angivet at ægteskab, slægtskab i ret op- eller nedstigende linje og personer der står den pågældende særlig nær, er omfattet. En definition heraf er ikke direkte beskrevet i selskabsloven.

Til sammenligning kan de skatteretlige regler om nærtstående parter, der er angivet i LL §16H, stk. 6, anvendes som inspiration. Her fremgår det at: *”Som nærtstående anses den skattepligtiges ægtefælle, forældre og bedsteforældre samt børn og børnebørn og disses ægtefæller eller dødsboer efter de nævnte personer”*. Det bliver ikke angivet, hvornår der er tale om en person, der står den pågældende særlig nær, men det antages at være samlevende og søskende, der vil gå under denne betegnelse.⁷⁴ Ovenstående har ikke henvisning til de selskabsretlige regler, men må antages at være et fornuftigt udgangspunkt, som dog vil afhænge af en konkret vurdering.

Trin 2: Er dispositionen omfattet af et ulovligt aktionærlån?

Der kan her være tale om et lån, en sikkerhedsstillelse eller at der er stillet midler til rådighed.

- *Lån* gælder både direkte og indirekte långivning til en af de personer, der er omfattet af trin 1. Her er tale om udlån af penge og pengeeffekter. Udlån af andre aktiver, er derimod ikke omfattet.
- *Sikkerhedsstillelse* er ikke direkte angivet i loven, men det antages at de helt oplagte situationer, som kaution herunder både simpel kaution og selvskyldnerkaution samt pant uanset om det er underpant eller håndpant, vil være omfattet af loven.⁷⁵

⁷⁴ Kapitalejerlån af Martin Kruhl og Ole Sørensen, Kap. 3: Kapitalejerlån – selskabsretligt, side 35.

⁷⁵ Kapitalejerlån af Martin Kruhl og Ole Sørensen, Kap. 3: Kapitalejerlån – selskabsretligt, side 45.

- *Stille midler til rådighed* er den sidst nævnte disposition, og definere de dispositioner, som hverken kan henføres under lån eller sikkerhedsstillelse, men som til trods herfor vil være underlagt bestemmelsen i SL §210, stk. 1 og vil derfor falde indenfor denne kategori.⁷⁶

Det er ved hjælp af to-trins vurderingen, defineret hvornår der er tale om et ulovligt aktionærlån efter SL §210, stk. 1. De angivne dispositioner i trin 2 angiver, hvornår der er tale om et ulovligt aktionærlån. Som en hver anden regel, er der undtagelser til loven, som fremgår af SL §211 – §214, der vil angive hvornår det alligevel anses for lovligt. Hver undtagelse vil blive citeret herunder med efterfølgende bemærkninger.

SL §211: *”Et kapitalsekskab kan direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for danske og visse udenlandske moderselskabers forpligtelser.”*

Når et dansk moderselskab stiller lån mv. til rådighed for et datterselskab, vil det anses for et lovligt aktionærlån efter denne bestemmelse. Hvornår det er et dansk moderselskab afgøres i SL §7, der definerer; at et moderselskab er et kapitalsekskab, som har bestemmende indflydelse over et andet kapitalsekskab. At have bestemmende indflydelse betyder, at moderselskabet har mere end 50 % af stemmerne i det underliggende kapitalsekskab. Hvis det er tilfældet, kan der mellem de to selskaber ydes lovlige aktionærlån. Der foreligger dog en undtagelse til definitionen i SL §7, der blev vedtaget 1. marts 2010, og indeholder de materielle forskelle der fremgår af International Accounting Standards (herefter IAS) 27. Det vil sige, er der indgået en ejeraftale eller er det i selskabets vedtægter angivet at de øvrige kapitalejere har omfattende vetoerettigheder, vil der ikke være tale om et moderselskab, hvorved et aktionærlån ikke vil være lovligt mellem de to selskaber.⁷⁷

Angivelsen af *visse udenlandske* fastsættes af Erhvervsstyrelsen jævnfør SEL §211, stk. 2. I BEK nr. 1073 af 29. oktober 2019, gældende fra 31. december 2019 er det defineret at følgende udenlandske moderselskaber er omfattet af loven:

- 1) Har hjemsted i et andet EU-land, et EØS-land eller Schweiz eller
- 2) Har hjemsted i Australien, Canada, Chile, Israel, Japan, Sydkorea, New Zealand, Singapore, Taiwan, USA.

SL §212: *”Uanset §210 kan et kapitalsekskab som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for personkredsen, der er nævnt i §210.”*

⁷⁶ Kapitalejerlån af Martin Kruhl og Ole Sørensen, Kap. 3: Kapitalejerlån – selskabsretligt, side 46.

⁷⁷ Kapitalejerlån af Martin Kruhl og Ole Sørensen, Kap. 3: Kapitalejerlån – selskabsretligt, side 47-48.

Der kan være tale om et lovligt aktionærlån, hvis det sker *i en sædvanlig forretningsmæssig disposition*, en definition, der kan være vanskelig konkret at definere. I lovbemærkningerne til vedtagelse af selskabsloven i 2009 fremgår det, at "sædvanlige forretningsmæssige dispositioner" som hovedregel skal være kendetegnet ved, at selskabet løbende foretager en sådan handel med uafhængige parter. Som eksempel bliver angivet; salg af varer og tjenesteydelser på kredit. Der ses også på, om den givne transaktion, anses for at være sædvanlig indenfor branchen. Det væsentlige må betragtes som, at der er indgået tilsvarende transaktioner med uafhængige parter, der ikke er indenfor personkredsen. Det bliver desuden påpeget at begrebet er *fleksibelt og dynamisk* og vil kunne ændres over tid. Samtidig er det ikke kun transaktionen, der skal være "sædvanlig", dette gælder også for de vilkår der er omkring transaktionen, som skal være i overensstemmelse med hvad der gennemføres overfor tredjemand.⁷⁸

SL §213: "*§§206 og 210 finder ikke anvendelse på pengeinstitutter og på realkreditlån ydet af et realkreditinstitut.*"

Dette er en branchespecifik undtagelse vedrørende ulovlige aktionærlån. Efter SL §213 vil det være lovligt for pengeinstitutter, at bankens aktionær samtidig har et lån i banken, uden at det anses for et ulovligt aktionærlån. Det gælder både for lån og sikkerhedsstillelser. Den samme problematik finder sted for realkreditinstitutter, hvor der ses bort fra realkreditlån, i forhold til at vurdere om der er tale om et ulovligt aktionærlån.⁷⁹

SL §214: "*§§206 og 210 finder ikke anvendelse på dispositioner foretaget med henblik på at erhverve kapitalandele af eller til medarbejderne i selskabet eller i et datterselskab.*"

Der er her tale om en undtagelse, hvor et selskab har mulighed for at tilbyde sine medarbejdere, at erhverve kapitalandele i selskabet eller i et datterselskab. Det vil sige, en bestemmelse hvor selskabet har mulighed for at få en medarbejder med i ejerkredsen, men samtidig også få dem ud igen, hvis det skulle blive nødvendigt. Der følger en række kumulative betingelser, som skal være opfyldt, for at der kan være tale om medarbejderlån.⁸⁰

1. Der skal være tale om "medarbejdere" (det vil sige, ledelsen er ikke omfattet).
(punkterne 2-4 fremgår på næste side)

⁷⁸ Lovforslag L 170: Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Til §212

⁷⁹ Kapitalejerlån af Martin Kruhl og Ole Sørensen, Kap. 3: Kapitalejerlån – selskabsretligt, side 62.

⁸⁰ Kapitalejerlån af Martin Kruhl og Ole Sørensen, Kap. 3: Kapitalejerlån – selskabsretligt, side 62-63.

2. Der skal være tale om et generelt tilbud om lån/sikkerhedsstillelse til medarbejderne (det vil sige, begunstiggelse af enkelte udvalgte medarbejdere er ikke omfattet).
3. Lånet/sikkerhedsstillelsen skal kunne ske inden for rammerne af de midler, selskabet alternativt ville kunne udlodde som ordinært udbytte (det vil sige, de frie reserver i henhold til den seneste godkendte årsrapport).
4. Lånet/sikkerhedsstillelsen skal noteres i ledelsesprotokollen for det centrale ledelsesorgan (det vil sige, bestyrelsen, hvis der er en sådan, ellers direktionen).

Bestemmelsen gælder for medarbejdere, der efter Erhvervsstyrelsens registrering og praksis anses for at være medarbejdere i det givne selskab, det kunne eksempelvis være medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer. I forhold til ovenstående betingelse om, at der skal være tale om en "general medarbejderordning" kan dette i praksis føre til uklarheder. Det fremgår ikke af betingelsen, at ordningen skal omfatte samtlige medarbejdere. Derfor antages det, at der godt kan være tale om en kreds af medarbejdere, som er afgrænset ud fra nogle objektive kriterier, og som ikke tilgodeser en meget begrænset kreds af medarbejdere. Det bemærkes at undtagelsen alene vedrører selskabet og dennes datterselskaber, og er ikke omfattet af moderselskabet.

Undtagelserne i SL §211 – §214 er nu gennemgået og kommenteret ud fra den selskabslov, der blev vedtaget i maj 2009. Hertil følger bestemmelsen om tilbagebetalingspligten efter SL §215, som træder i kraft fra det øjeblik et ulovligt aktionærlån etableres.

SL §215: *"Hvis et kapitalsekskab har ydet økonomisk bistand i strid med §§206 og 210, skal beløbet tilbageføres til sekskabet sammen med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat i §5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling mv. med et tillæg af 2%, medmindre højere rente er aftalt."*

Har et sekskab ydet et ulovligt aktionærlån, skal lånet straks tilbagebetales til sekskabet, hvortil der bliver tillagt en rente. Indfrielse af et ulovligt aktionærlån kan ske ved en kontant overførsel eller som apportindskud. Der skal ske en forretning af det ulovligt aktionærlån efter rentelovens §5, stk. 1 og 2, hvor det af stk. 1 fremgår at: *"Renten efter forfaldsdagen fastsættes til en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats med et tillæg på 8 pct. Som referencesats anses i denne lov den officielle udlånsrente, som Nationalbanken har fastsat"* På næste side fremgår Nationalbankens udlånsrente i procent i perioden fra 2009 til 2019, hvor procenterne udgør værdien ultimo året. Her fremgår det, at renten siden 2014 har været 0,05 %, hvilket også er gældende for 2019.

Nationalbankens Statistikbank

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nationalbankens udlånsrente	1,20	1,05	0,70	0,20	0,20	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05

Tabel 6: Nationalbankens udlånsrente i procent

Rentesatsen efter SL §215, stk. 1 opgøres som:

Nationalbankens udlånsrente 2019 0,05 % p.a.

+ Tillægget efter Rentelovens §5, stk. 1 8,00 % p.a.

+ Tillægget efter SL §215, stk. 1 2,00 % p.a.

Rentesatsen udgør 10,05 % p.a.

Det fremgår af rentelovens §5, stk. 2, at den beregnede rentesats ikke kan fastsættes til mindre end 8 pct. som er det angivne tillæg efter Rentelovens §5, stk. 1.

SL §215, Stk. 2: *"Kan tilbagebetaling ikke finde sted, eller kan aftaler om anden økonomisk bistand ikke bringes til ophør, indestår de personer, der har truffet aftale om eller opretholdt dispositioner i strid med §§206 og 210 for det tab, som kapitalselskabet måtte blive påført."*

Hvis der opstår en situation, hvor tilbagebetalingen ikke kan finde sted, *indestår de personer*, der har truffet aftale om eller opretholdt aktionærlånet, for det tab, selskabet bliver påført. Det fremgår ikke direkte af lovteksten, hvilke personer, der bliver henvist til. Det antages at være bestyrelsen/og eller direktionen, som har ydet lånet på vegne af selskabet. De angivne personer, hæfter først for lånet, på det tidspunkt, hvor det er konstateret, at lånet ikke kan tilbagebetales af låntager. Der vil ikke kunne ske en undvigelse af tilbagebetalingen, selvom personen ikke havde kendskab til lånet, eller at der i øvrigt ikke er handlet uagtsomt. Dette anses som irrelevant, når der er tale om hæftelse på et objektive grundlag.⁸¹

SL §215 Stk. 3: *"Sikkerhedsstillelse foretaget i strid med §§206 og 210 er bindende for selskabet, hvis aftaleparten havde kendskab til, at sikkerheden var stillet i strid med disse bestemmelser."*

Hvis der er tale om en sikkerhedsstillelse, vil det efter SL §215, stk. 3 også være bindende for selskabet, selvom modparten ikke havde kendskab til, at sikkerhedsstillelse var ulovlig. Hvorvidt modparten burde have haft kendskab til dette, eller har handlet i ond tro, vil afhænge af en konkret vurdering.

⁸¹ Kapitalejerlån af Martin Kruhl og Ole Sørensen, Kap. 3: Kapitalejerlån – selskabsretligt, side 65.

7.1.2 Lovligt aktionærlån efter SL §210, stk. 2

Siden vedtagelse af selskabsloven i 2009 er der løbende sket ændringer til bestemmelserne i loven. I forhold til et ulovligt aktionærlån, sker der en betydning ændring med vedtagelse af Lov nr. 1547 af 13. december 2016. Loven udspringer fra lovforslag L 23 "Forslag til lov om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven" fra folketingsåret 2016-17. Lovforslaget behandlede blandt andet en betinget lovliggørelse af kapitalejerlån. Det fremgår af §1 i Lov nr. 1547 af 13. december 2016 af punkterne 3 – 7, at SL §210-§212 ændres, hvilket medfører ændring af lovpraksis vedrørende ulovligt aktionærlån.

Den primære forskel består i, at aktionærlån nu selskabsretligt lovliggøres, såfremt betingelserne i SL §210, stk. 2 er opfyldt, hvilket er en tilføjelse til loven. Det tidligere angivet i SL §210 stk. 2 fremgår nu af stk. 3. Ændringen var allerede på tale i forbindelse med bemærkningerne til vedtagelse af selskabsloven i 2009, som det fremgår tidligere i afsnittet, men bliver først 8 år senere vedtaget ved lov. Det er den daværende Erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen fra venstre, der får loven vedtaget, med et mindre flertal, da 58 stemte for, mens 56 stemte imod.⁸² Forskellene fra den tidligere lov i SL §210 fra 2009 mod den nuværende lov gældende fra 1. januar 2017 er markeret med fedskrift i lovteksten.

SL §210, stk. 1: *"Et kapitalselskab **kan** direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for kapitalejere eller ledelsen i selskabet, **hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt.** Tilsvarende gælder i forhold til kapitalejere eller ledelsen i selskabets modselskab og i andre virksomhed end moderselskaber, der har bestemmende indflydelse over selskabet. 1. pkt. gælder også personer, der er knyttet til en person, som er omfattet af 1. eller 2. pkt. ved ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær."*

Stk. 2: *"For at et kapitalselskab kan yde økonomisk bistand, jf. stk. 1, skal følgende betingelser være opfyldt:*

- 1) Den økonomiske bistand skal kunne rummes inden for selskabets frie reserver jf. §180, stk. 2, og skal ydes på sædvanlige markedsvilkår.*
- 2) Beslutningen om at yde økonomisk bistand skal enten træffes af generalforsamlingen eller af selskabets centrale ledelsesorgan efter bemyndigelse fra generalforsamlingen. Generalforsamlingens bemyndigelse kan indeholde økonomiske og tidsmæssige begrænsninger. Den økonomiske bistand må ikke udgøre et større beløb, end det der er foreslået eller tiltrådt af selskabets centrale ledelsesorgan.*
- 3) Beslutningen om at yde økonomisk bistand kan først træffes efter aflæggelsen af selskabets første årsrapport."*

⁸² Lovforslag L 23: Vedtaget ved afstemning i Folketinget den 1. december 2016

SL §210, stk. 3: *"Yder et kapitalselskab økonomisk bistand i form af selvfinansiering, skal betingelserne i §§206-209 være opfyldt".*

Det er en forudsætning at alle betingelserne i stk. 2 er opfyldt, før der er tale om et lovligt aktionærlån. Det skal dog bemærkes, at det i §3 i Lov nr. 1547 af 13. december 2016 fremgår, at ovenstående er gældende for beslutninger vedrørende aktionærlån, der ydes efter 1. januar 2017 eller senere. Hvis et selskab har et aktionærlån, der er ydet forud for denne dato, og dermed antages som ulovligt efter de tidligere regler, kan det lovliggøres efter ovenstående regler. Dette sker ved, at der træffes beslutning herom på den førstkomende generalforsamling efter 31. december 2016, såfremt betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

I det efterfølgende vil de tre betingelser i stk. 2 blive uddybet nærmere:

- 1) *Rummes i selskabets frie reserver på sædvanlige markedsvilkår:* Den første betingelse, der skal være opfyldt, for at der kan ydes et lovligt aktionærlån, går på at lånet kan rummes i selskabets frie reserver. De frie reserver er de midler et selskab kan udlodde som ordinært udbytte, hvilket bestemmes efter SL §180, stk. 2, der har følgende ordlyd: *"Som udbytte kan anvendes frie reserver, hvorved forstås beløb som i selskabets seneste godkendte årsregnskab er opført som overført overskud, og reserver, som ikke er bundet i henhold til lov eller vedtægter, med fradrag af overført overskud."* De frie reserver vil dermed primært være overført overskud, der kan ikke udbetales udbytte på baggrund af eksempelvis opskrivningshenlæggelser, reserver for nettoopskrivning efter indre værdis metode og reserve for egne aktier⁸³, hvorfor et aktionærlån heller ikke kan rummes heri. Hertil skal det påpeges, at det er bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at de frie reserver reduceres med efterfølgende udbetalinger af udbytte. Det skal der tages hensyn til i vurderingen af, om der er tilstrækkelig frie reserver til at rumme det givne aktionærlån. At lånet skal ske *på sædvanlige markedsvilkår* er et begreb, som ikke har en egentlig definition. Det fremgår af lovbemærkningerne, at lånet skal svare til de vilkår, som man ville kunne opnå i en bank. Der henvises desuden til SL §127, hvor selskabets ledelsen ikke må medvirke til en utilbørlig fordel på selskabets bekostning.⁸⁴
- 2) *Bemyndigelse til at træffe beslutningen:* Den anden betingelse, der skal være opfyldt, for at der kan ydes et lovligt aktionærlån, ligger i hvem der kan træffe beslutning herom. Denne beslutning skal enten træffes af generalforsamlingen eller det centrale ledelsesorgan efter bemyndigelse fra generalforsamlingen. Træffes beslutningen på generalforsamlingen, gælder reglerne i SL §105, hvor

⁸³ Erhvervsstyrelsen vejledning om udlodning af ordinært udbytte, 3.1 Hvilke midler kan anvendes til ordinært udbytte

⁸⁴ Lovforslag L23, Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Til §1, til nr. 4

det fremgår at: *"Medmindre andet følger af denne lov eller kapitalsekskabets vedtægter bestemmer andet, afgøres alle anliggender på generalforsamling ved simpelt stemmeflertal. Står stemmerne lige, er forslaget ikke vedtaget."* Det vil sige, at et simpelt flertal på generalforsamlingen kan træffe beslutning om et lovligt aktionærlån. Det centrale ledelsesorgan defineres i SL §5, pkt. 4, og udgør bestyrelsen i selskaber, der både har en direktion og en bestyrelse jævnfør SL §111, stk. 1, nr. 1. Såfremt der ikke er en bestyrelse, er det direktionen i selskabet, der udgør det centrale ledelsesorgan efter SL §111, stk. 1, nr. 2. Træffes beslutningen om aktionærlån af det centrale ledelsesorgan efter bemyndigelse fra generalforsamlingen, gælder reglerne i SL §124. Her afgøres beslutningen ligeledes ved et simpelt flertal medmindre andet fremgår af vedtægterne. Efter SL §124, stk. 3, kan formandens stemme have beslutningsret i tilfælde af stemmelighed. Når beslutningen træffes af det centrale ledelsesorgan med bemyndigelse fra generalforsamlingen, gælder reglerne i SL §180, hvor det fremgår at: *"Generalforsamlingen må ikke beslutte udlodning af højere udbytte end foreslået eller tiltrådt af selskabets centrale ledelsesorgan"*, hvilket er væsentligt at have med i beslutningsovervejelserne.

- 3) *Aflæggelse af årsrapport*: Der kan først kan træffes beslutning om lovligt aktionærlån, når selskabet har aflagt sin første årsrapport. Dette hænger tæt sammen med den første betingelse, hvor aktionærlånet skal kunne rummes indenfor de frie reserver, som er defineret i SL §180, stk. 2, som tager udgangspunkt i *"selskabets seneste godkendte årsregnskab"*. Dermed vil den tredje betingelse være overflødig, taget i betragtning at det "automatisk" er opfyldt, hvis den første betingelse er opfyldt.

I de tilfælde, hvor alle tre betingelser er opfyldt, kan der ydes et lovligt aktionærlån efter SL §210, stk. 2. Dog skal det bemærkes, at der selskabsretligt også skal tages højde for reglerne i Årsregnskabsloven (herefter ÅRL). Jævnfør ÅRL §35a skal aktionærlånet bindes på en særlig reserve, svarende til lånets størrelse. *Lånets størrelse* udgør den samlede økonomiske effekt for selskabet, som skal bindes og rummes indenfor selskabets frie reserver, gældende efter den første betingelse i SL §210, stk. 2, pkt. 1.

Generelt er der krav til dokumentation af sådanne beslutninger. Vedtages beslutningen om et lovligt aktionærlån af generalforsamlingen efter SL §210, stk. 2, nr. 2, skal det føres i en protokol og underskrives af dirigenten efter SL §101, stk. 3. Træffes beslutningen af det centrale ledelsesorgan, som består af flere medlemmer, skal der ligeledes føres protokol efter SL §128, stk. 1. Ejes selskabet derimod kun af én hovedaktionær, skal følgende være opfyldt jævnfør SL §127, stk. 2: *"Aftaler, som indgås mellem en ene kapitalejer og kapitalsekskabet, er kun gyldige, hvis de affattes på en måde, som senere kan dokumenteres,*

medmindre der er tale om aftaler på sædvanlige vilkår som led i et løbende mellemværende.” Det vurderes hermed, at der skal foreligge en låneaftale mellem hovedaktionæren og selskabet, såfremt der ydes et lovligt aktionærlån. Som det sidste, kan det nævnes at der i Bogføringslovens §9, fremgår at: *”Enhver registrering skal dokumenteres ved bilag”*, hvilket altid skal overholdes i selskabsretlig forstand.

Ændringerne i SL §211 og §212 skyldes udelukkende ændringerne i SL §210, dette ses ved at der sker følgende ændringer i de to lovbestemmelser. (Ændringen er markeret med fedskrift i lovteksten).

SL §211: ***”Uanset at betingelserne i §210, stk. 2, ikke er opfyldt, kan et kapitalselskab kan direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for danske og visse udenlandske moderselskabers forpligtelser.”***

SL §212: ***”Uanset at betingelserne i §210, stk. 2, ikke er opfyldt, kan et kapitalselskab som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for personkredsen, der er nævnt i §210.”*** Der sker således ingen ændringer til lovens bestemmelsesområde, der fortsat følger de angivelser, som er påpeget i gennemgangen af loven fra 2009. Tilføjelserne ligger til grund for de betingelser, der skal være opfyldt i SL §210, stk. 2, for at der er tale om et lovligt aktionærlån.

7.1.3 Opsamling selskabsretligt

Delspørgsmål 6: Hvornår er det selskabsretligt et ulovligt/lovligt aktionærlån?

Et ulovligt aktionærlån er defineret ud fra bestemmelsen i SL §210, stk. 1, hvor der skal ske tilbagebetaling efter SL §215 med rentetilskrivning efter rentelovens §5, stk. 1, som beregnes med minimum 8 % efter rentelovens §5, stk. 2. Et ulovligt aktionærlån skal tilbagebetales ved en kontant overførsel eller som apportindskud. Såfremt låntager ikke tilbagebetaler lånet, kan selskabets ledelse ifalde ansvar.

Den 1. januar 2017, sker der ændringer til selskabsloven efter vedtagelse af Lov nr. 1547 af 13. december 2016. Herefter bliver aktionærlån lovlige, såfremt man opfylder betingelserne i SL §210, stk. 2. Hvilket gælder tre betingelser; aktionærlånet skal kunne rummes i selskabets frie reserver, der skal ske bemyndigelse fra generalforsamlingen eller det centrale ledelsesorgan, og selskabet skal have aflagt sin første årsrapport. Hvis alle tre betingelser er opfyldt, vil der være tale om et lovligt aktionærlån.

Selvom det selskabsretligt er lovliggjort at yde aktionærlån, skaber det fortsat praktiske problematikker og reglerne om tilbagebetalingspligt bliver fortsat anvendt, da ulovlige aktionærlån opstår kontinuerligt.

7.2 Skatteretligt

Denne afhandling handler blandt andet om den neutralitet, som lovgivningen har til hensigt at skabe mellem at drive virksomhed i henholdsvis selskabsform kontra personlig regi. Den første del af afhandlingen tegner et billede af indførelsen af VSL, og det indgreb der i 2014 skulle forhindre den utilsigtet udnyttelse af VSO. Vedtagelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014 er nært beslægtede med den skatteretlige problemstilling omkring aktionærlån. Allerede i 2012 var man blevet opmærksom på, at der kunne opnås skattemæssige fordele ved at udnytte aktionærlån til finansiering af private formål hos hovedaktionæren. Ved lovforslag L 199A kom den daværende skatteminister Thor Möger Pedersen⁸⁵ med et forslag til ændring af ligningsloven herunder beskatning af aktionærlån. Det medførte til vedtagelse af Lov nr. 926 af 18. september 2012, hvor LL §16E blev indført. I forbindelse med forarbejderne til Lov nr. 992 af 16. september 2014, hvor VSL ændres, bliver der flere gange henvist til reglerne for selskaber efter LL §16E. De to lovgivninger har betydelige ligheder, og i det efterfølgende vil reglerne om vedtagelse af LL §16E vil blive gennemgået. Den skatteretlige gennemgang af sikkerhedsstillelser fremgår af afsnit 8.

7.2.1 Lov nr. 926 af 18. september 2012

Den 14. august 2012 bliver lovforslag L 199 fra folketingsåret 2011-12 (herefter benævnt L 199) fremsendt. Her bliver der stillet forslag om at ændre beskatning af aktionærlån, feltlåsning for selvstændigt erhvervsdrivende og bedre forskudsproces mv. I betænkning til L 199 afgivet af Skatteudvalget, fremgår det af bemærkningerne til ændringsforslag nr. 1, at *"Det forslås at dele lovforslaget i to lovforslag... Baggrunden for opdelingen henvises til spørgsmål 2 til lovforslaget."* Af spørgsmål 2 fremgår det, at feltlåsning af de selvstændigt erhvervsdrivendes selvangivelse, er omfattet af en aftale fra den 4. juni 2012, som den daværende regering⁸⁶ har indgået med bl.a. Liberal Alliance, hvorfor det ønskes behandlet i et særskilt lovforslag. Dette imødekommer skatteministeren, hvorfor lovforslag L 199 deles mellem L 199A om beskatning af aktionærlån mv. og L 199B om feltlåsning for selvstændigt erhvervsdrivende. L 199B, behandles ikke yderligere i denne afhandling. L 199A bliver vedtaget 13. september 2012 ved Lov nr. 926 af 18. september 2012. Her fremgår det af §1 at LL §16E indsættes med følgende ordlyd:

"Hvis et selskab m.v. omfattet af selskabsskattelovens §1, stk. 1, nr. 1 eller 2, og tilsvarende selskaber m.v. hjemmehørende i udlandet direkte eller indirekte yder lån til en fysisk person, behandles lånet efter skattelovgivningens almindelige regler om hævning uden tilbagebetalingspligt, forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse omfattet af §2, 1. pkt. finder ikke anvendelse på lån, der ydes som led

⁸⁵ Skatteministeriets historie – Der henvises til bilag 2

⁸⁶ SR-Regering med Socialdemokratiet og Det Radikal Venstre med Helle Thorning-Schmidt som statsminister.

i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, på sædvanlige lån fra pengeinstitutter eller på lån til selvfinansiering som nævnt i selskabslovens §206, stk. 2, 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på sikkerhedsstillelser og på midler, der stilles til rådighed.”

Hensigten med indførelse af LL §16E var skatteretligt at skærpe, de nuværende regler om aktionærlån, der blev anvendt fordelagtigt. Loven træder i kræft for aktionærlån opstået den 14. august 2012 eller senere. Det betyder at en hovedaktionær bliver skattepligtig af et lån eller en sikkerhedsstillelse, der medfører en hævnning uden tilbagebetalingspligt, som behandles i lighed med udbetaling af løn eller udbytte. I det efterfølgende vil dele af loven være markeret med fed og uddybet nærmere.

Det kan udredes, at loven er gældende for et selskab, der er omfattet af **SEL §1, stk. 1, nr. 1 eller 2**. Det vil sige, *”indregistrerede aktieselskaber og anpartsselskaber”* samt andre selskaber, hvor der ikke er tale om personlig hæftelse for selskabets forpligtelser, og hvor selskabets overskud fordeles efter den indskudte kapital. Det er en forudsætning, at der er forbindelse mellem långiver og låntager, som er omfattet af **LL §2**. LL §2 kan sammenfattes til at være skattepligtige, som er fysiske og juridiske personer med bestemmende indflydelse og deres nærtstående. Loven omfatter ikke lån mellem to selskaber, hvilket blev afgjort i et bindesvar fra SKAT i SKM.2014.279.SR. Her blev det bekræftet at, det kun er lån der ydes til fysiske personer, der er omfattet af LL §16E.

Formuleringen i LL §16E vedrører **både direkte og indirekte ydede lån** til hovedaktionæren, hvorfor loven også er omfattet af *”deres nærtstående”*. Fysiske personer er som udgangspunkt en hovedaktionær med bestemmende indflydelse. En juridisk person kunne være ejeren af et personselskab, som er omfattet af transparensprincippet. Det betyder, at man medejer af et interessentskab (I/S) eller et partnerselskab (P/S), vil den skattepligtige person være omfattet af regler i LL §16E. Hertil følger disse personers nærtstående, der ifølge skattelovgivningen fremgår af LL §16H, stk. 6, som den skattepligtiges ægtefælle, forældre og bedsteforældre samt børn og børnebørn. Det vil sige, at søskende, ugifte samlevende og tidligere ægtefæller ikke er nærtstående, som er omfattet af LL §16E.

Ud fra betegnelsen, vil det således ikke kun være hovedaktionærens udestående med selskabet, men også udestående som hovedaktionærens nærtstående har med selskabet, vil blive anset som et aktionærlån efter LL §16E. Det kunne være en situation, hvor en transaktion mellem en nærtstående og selskabet, falder *”tilbage”* til hovedaktionæren, når transaktionen har medført et ulovligt aktionærlån, som hovedaktionæren derfor beskattes af. Samtidig vil der skatteretligt opstå en gavesituation mellem

hovedaktionæren og den nærtstående, der *kan* udløse beskatning hos den nærtstående. Ved ægtefæller, vil det ikke udløse beskatning, da gaver mellem ægtefæller er skattefrit efter Boafgiftsloven (herefter BAL) §22, stk. 3. Er der derimod tale om børn eller børnebørn, vil det efter BAL §23 udløse en gaveafgift på 15 % af den del af lånets værdi, som overstiger den skattefrie grænse på 65.700 kr. i 2019 efter PSL §20.⁸⁷

Det fremgår af LL §16E, at **lånet behandles efter skattelovgivningens almindelige regler om hævnning uden tilbagebetalingspligt**. Det minder om reglerne, der gælder for udbetaling af maskeret udlodning. Det vil sige, at det for den skattepligtige enten kan medføre aktieindkomst eller lønindkomst hvis hovedaktionærer er ansat i selskabet, og beløbet ikke overstiger hovedaktionærens arbejdsindsats i selskabet. Om udbetalingen sker som aktieindkomst eller lønindkomst til den skattepligtige, har betydning for om selskabet har fradrag for udgiften, Det er kun tilfældet, hvis der sker udlodning som lønindkomst, der er en fradragsberettiget omkostning for selskabet efter statsskattelovens §6a. Uanset om der sker udlodning som udbytte eller løn, følger der en forpligtelse om betaling af skat. Der skal betales udbytteskat efter KSL §65, mens udlodning af løn er A-indkomst og medfører betaling af A-skat efter reglerne i KSL §46, stk. 1 og AM-bidrag efter KSL §49B. (Mere herom i afsnit 8)

Der er angivet tre undtagelser i loven, hvor der skatteretligt ikke vil være tale om et ulovligt aktionærlån, der til sammenligning minder om undtagelsesbestemmelserne i selskabsloven:

- Som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition
- På sædvanlige lån fra pengeinstitutter
- På lån til selvfinansiering jf. selskabslovens §206, stk. 2 (afhandlingen er afgrænset fra dette område)

Som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition tager afsæt i SL §212, hvor en lignende undtagelsesbestemmelse finder sted indenfor selskabsretten, hvilket fremgår af forarbejderne på bilag 14, hvor der svares på en henvendelse fra CORIT ADVISERY. Her skriver Skatteministeren, *”at bestemmelsen er inspireret af SL §212 og praktisk vil være vejledende ved fortolkningen”*. Dog skal man være opmærksom på, at der er tale om to forskellige retsområder, hvorfor en sædvanlig forretningsmæssig disposition kan fortolkes forskelligt henholdsvis selskabsretligt og skatteretligt. Det blev af lovbemærkningerne påpeget, at et lån indgået på sædvanlig markedsvilkår, ikke vil være tilstrækkeligt til at undgå beskatning efter LL §16E.⁸⁸ Ifølge lovbemærkningerne vil et lån være led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, når der er tale om en almindelige samhandel med selskabet på sædvanlige kreditvilkår.⁸⁹

⁸⁷ De gældende beløbsgrænser for indkomståret 2018 og 2019 fremgår af Bilag 3

⁸⁸ Lovforslag L 199: Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 3.1.3.2 – Forslagets indhold

⁸⁹ Lovforslag L 199: Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Til §1, Til §16E, stk. 1.

I SKM.2013.113.SR blev der i et bindende svar fra SKAT taget stilling til følgende, *”at selskabets finansiering med sælgerpantebrev i forbindelse med salg af fast ejendom til selskabets hovedaktionær ikke omfattes af reglerne om beskatning af ulovligt anpartshaverlån”*. Lånet vil være omfattet af LL §16E om ulovligt aktionærlån, men der spørges til om transaktionen falder ind under undtagelsesbestemmelsen, *”som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition”*, når sælgerpantebrevet ydes på normale markedsvilkår. Her henviste SKAT til lovbemærkningen om, at det ikke er tilstrækkeligt, *”at lånet sker på markedsvilkår”*. Samtidig slog SKAT fast at udlånet skal være et udtryk for en sædvanlig forretningsmæssig disposition, hvormed der menes en transaktion, som selskabet løbende også har med uafhængige parter. Ud fra de givne oplysninger, var det ikke tilfældet, hvorfor det var SKAT’s opfattelse, at der ikke var tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Lånet blev anset som ulovligt efter LL §16E, og Skatterådet tiltrådte SKAT’s indstilling og begrundelse i deres afgørelse.

På sædvanlige lån fra pengeinstitutter kan sammenlignes med SL §213, hvor fortolkningen af de to retsområder er meget entydig. Det fremgår af lovbemærkningerne til LL §16E; *”En aktionær med en bestemmende aktiepost i et pengeinstitut kan optage et sædvanligt banklån i dette pengeinstitut”*.⁹⁰ I SL §213 har lovteksten følgende ordlyd: *”§§206 og 210 finder ikke anvendelse på pengeinstitutter og på realkreditlån ydet af et realkreditinstitut.”* Dermed antages lovgivningen, at følge de samme regler og betingelser både selskabsretligt og skatteretligt.

Ved gennemgangen af ordlyden i LL §16E er det blevet defineret, hvorledes den antages at skulle fortolkes. I det efterfølgende afsnit, vil afgørelser med afsæt i LL §16E blive gennemgået, for at vurdere hvordan loven i praktisk bliver behandlet og anvendt.

7.2.2 Afgørelser efter LL §16E

SKAT udsendte den 3. december 2014 et ”Styresignal om aktionærlån” ved SKM.2014.825.SKAT. Her findes en række eksempler på, hvornår og hvordan der skal ske beskatning af aktionærlån efter LL §16E. Disse er efterfølgende inddraget i Den juridiske vejledning (2019-2) og fremgår i dag af C.B.3.5.3.3 om Aktionærlån. Her kan man blive klogere på hvorledes Skatteforvaltningen opfatter gældende praksis, som har status i lighed med et cirkulære. Det anses som et opslagsværk, og der gøres opmærksom på, at Skatteankenævnene ikke er bundet af Den juridiske vejledning, det er ikke en gældende retspraksis.⁹¹

⁹⁰ Lovforslag L 199: Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Til §1, Til §16E, stk. 1.

⁹¹ Den juridiske vejledning: Den bindende virkning

Der findes en lang række afgørelser på, hvornår der skatteretligt er tale om et ulovligt aktionærlån. Det er tidligere nævnt, at SKM.2014.279.SR var et bindende svar fra SKAT om at LL §16E kun omfatter lån, som er ydet til fysiske personer. Formålet med indsættelse af LL §16E var at fjerne incitamentet til at udbetale løn eller udbytte i form af lån. Det var med vedtagelse af loven også Skatteministeriets forventning, at antallet af aktionærlån fremadrettet ville blive reduceret betydeligt, når man gjorde hovedaktionæren skattepligtig af det tilgodehavende, der opstår når man låner penge af selskabet.

De ulovlige aktionærlån skaber fortsat problematikker i erhvervslivet. LL §16E blev indført i 2012 og i 2019 falder der fortsat afgørelser i forbindelse med ulovlige aktionærlån. Det blev i en afgørelse fra Byretten i Sønderborg ved SKM.2019.127.BR endnu engang henvist til, at LL §16E blev indført for at stoppe aktionærlån. Den konkrete sag omhandler en tandlægevirksomhed, der blev drevet i selskabsform. Sagen omhandlede posteringer på mellemregningskontoen, hvor der er sket udbetalinger i starten af måneden, hvorefter lønsedler og posteringer blev udlignet senere samme måned. Overordnet set var der sket udbetaling af a conto løn, hvor spørger i første omgang havde fået afvist deres sag i Skatteministeriet. Sagen var derfor blevet anket til Byretten. Her blev det i lighed med Skatteministeriet også Byrettens vurdering, at hævningerne blev anset for lønudbetalinger, og det blev anset for hævninger uden tilbagebetalingspligt efter LL §16E. A conto løn vil således blive betragtet som et ulovligt aktionærlån.

Et af de ofte forekommende problemstillinger opstår, når hovedaktionæren har en mellemregningskonto med selskabet. Netop dette var tilfældet i SKM.2018.10.LSR, hvor Landsskatteretten stadfæstede SKAT's afgørelse om, at det var et ulovligt aktionærlån. Hævninger og indsætninger på samme dag, betragtes ikke som værende en nettohævning. Der er efter SKAT's opfattelse tale om bruttohævninger efter LL §16E, og det skal efter hver enkelt hævning vurderes om der er tale om *"en skattefri tilbagebetaling af det selskabsretlige tilgodehavende"*. I dette tilfælde var det SKAT's vurdering, at der på intet tidspunkt foreligger et selskabsretligt tilgodehavende i spørgers favør, hvorfor samtlige hævninger vil være omfattet af LL §16E, og dermed skattepligtige.

LL §16E er omfattet af både direkte og indirekte ydede lån til hovedaktionæren. Det vil sige, at når nærtstående låner penge i hovedaktionærens selskab, kan det blive omfattet af LL §16E. Det var tilfældet i SKM.2018.556.LSR, hvor der var blevet ydet et lån til hovedaktionærens far. Der var i den givne sag, tale om en situation, hvor der løbende på en mellemregningskonto, var sket både debet- og kreditposteringer, primært i forbindelse med leje af en ejendom. Det var således spørgers opfattelse, at posteringerne ikke var af privatkarakter. Der blev i Landsskatteretten lagt vægt på, at alle posteringer efter august 2012 var et

tilgodehavende til hovedaktionærens far, hvilket blev anset for et indirekte lån, ved at de var nærtstående parter. Det blev derfor anset som et ulovligt aktionærlån, hvor der skal ske beskatning af alle bruttohævningerne, og det har ingen betydning, at der indimellem blev overført beløb til selskabet. Det blev betragtet som afdrag på farens lån til selskabet. Hovedaktionæren blev i Landsskatterettens afgørelse skattepligtig af udbytte for de indirekte hævninger, der var foretaget til selskabet af hovedaktionærens far.

En anden problemstilling, som har været behandlet flere gange, drejer sig om "*en ren fejlekspedition*". Det blev der svaret på i Bilag 11 og 21 til lovforslag L 199. En ren fejlekspedition medfører i givne situationer, at der ikke tillægges en skatteretlig virkning, men at det beror på en konkret vurdering. Det vil sige, at hvis et ulovligt aktionærlån opstår på baggrund af *en ren fejlekspedition*, vil det ulovlige aktionærlån kunne tilbagebetales uden konsekvenser fra LL §16E. Dette udsagn har flere forsøgt at blive omfattet af, men SKAT har i et bindende svar kunne henvise dertil. Der blev i afgørelse SKM.2014.17.SR blandt andet henvist til denne problemstilling, da det var spørgers opfattelse, at der alene var tale om en simpel fejl. I den konkrete sag var det SKAT's opfattelse, at der ikke var tale om en ren fejlekspedition, da det antages at selskabets direktør og dennes rådgiver, bør vide at der skal indberettes og indbetales udbytteskat af det vedtagne udbytte på generalforsamlingen. Desuden blev det også afgjort, om beløbet kunne anses for et lån, der var ydet som *led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition* – det var ikke tilfældet. Det var derfor SKAT's afgørelse med tilsagn fra Skatterådet, at spørger var omfattet af LL §16E, og dermed var skattepligtig af hele det hævede beløb.

En tilsvarende sag, af nyere dato er SKM.2018.356.SR, hvor det blev vurderet, om en overførsel mellem spørgers selskab og private konto kunne karakteriseres som *en ren fejlekspedition*. Det var spørgers opfattelse, at dispositionen kunne annulleres civilretligt uden tilladelse efter forholdene beskrevet i Den juridiske vejlednings afsnit A.A.14.1.6: "*Dispositioner, der ikke er omfattet*" hvor det fremgår hvornår bestemmelsen om omgørelse ikke finder anvendelse efter SFL §29. Samtidig med at det ikke ville få skattemæssige konsekvenser. Skatteministeren var enig i, at fejl opstået ved en ren fejlekspedition kan rettes uden at søge om omgørelse efter SFL §29. Men det var ikke SKAT's opfattelse, at der var tale om *en ren fejlekspedition*, da spørger i sin anmodning til banken, havde skrevet "overførsel til min egen konto", hvilket SKAT anså som spørgers private konto, og ikke selskabets. Derudover blev der lagt vægt på, at der gik næsten fire måneder, fra overførslen til anmodningen om berigtigelse, hvilket også var med til, at SKAT vurderede, at sagen skulle behandles efter skattelovgivningens almindelige regler om hævningen uden tilbagebetalingspligt efter LL §16E.

7.2.3 Opsamling skatteretligt

Med vedtagelse af Lov nr. 926 af 18. september 2012 blev LL §16E indført, hvilket har betydning for aktionærlån opstået den 14. august 2012 og senere. Loven vedrører selskaber, som er indregistrerede aktie- og anpartsselskaber, hvor hovedaktionæren eller dennes nærtstående låner penge af selskabet.

Delspørgsmål 7: Hvad defineres som et ulovligt og lovligt aktionærlån i den skatteretlige lovgivning?

I de tilfælde, hvor hovedaktionæren direkte eller indirekte har et tilgodehavende med selskabet, vil det være omfattet af reglerne i LL §16E om aktionærlån. Det medfører, at der sker en hævning uden tilbagebetalingspligt, hvor hovedaktionæren vil blive beskattet, som enten udbytte eller løn. Der findes enkelte undtagelser, hvor et aktionærlån er lovligt, når der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition eller på sædvanlige lån fra pengeinstitutter og lån til selvfinansiering.

Loven har i årenes løb givet anledning til fortolkning, og flere konkrete situationer har været behandlet som et bindende svar fra SKAT. Det er i afgørelser og domme defineret at LL §16E ikke er omfattet af lån mellem selskaber, men udelukkende gælder for lån ydet til fysiske personer. Samtidig har Skatterådet både i 2014 og 2018 afvist spørgers anmodning om at falde ind under betegnelsen "en ren fejlekspedition". En definition der kom frem i lovbemærkningerne til L 199, men som har været svær at argumentere for, i de sager som har søgt om bindende svar hos SKAT.

Den største udfordring er de posteringer hovedaktionæren har med sit selskab via en mellemregningskonto. Her er der faldet flere afgørelser, hvor blandt andet Landsskatteretten i 2018 afgjorde, at der altid vil være tale om bruttohævninger, selvom posteringerne sker på samme dag. Når der foreligger et selskabsretligt tilgodehavende, vil det blive betragtet som et ulovligt aktionærlån skatteretligt, og der vil ske beskatning efter LL §16E. Det gælder også ved udbetaling af a conto løn, hvilket blev afgjort i Byretten i 2019. Mellemregningskontoen har også betydning for posteringer med hovedaktionærens nærtstående, hvilket blev afgjort i Landsskatteretten i 2018, hvor hovedaktionærens far havde ført posteringer på mellemregningskontoen, hvilket blev anset som et ulovligt aktionærlån for hovedaktionæren.

7.3 Sammenhæng selskabsretligt kontra skatteretligt

Selskabsretligt vil en hovedaktionær med bestemmende indflydelse efter LL §16E være skattepligtig af hver udbetaling, hvor selskabet i indkomståret har haft et tilgodehavende med ejeren. Sammenlignet med de selskabsretlige regler, betragtes en mellemregningskonto for at være en løbende mellemregning. Det vil

sige, at de skatteretlige regler griber ind overfor hver enkelt postering, der medfører et ulovligt lån, mens det selskabsretligt vurderes mere overordnet.

Delspørgsmål 8: Hvilke forskelle er der på aktionærlån selskabsretligt kontra skatteretligt?

Det man skal være opmærksom på, er at LL §16E udelukkende en skatteregel. Når der sammenholdes med de selskabsretlige regler, hvor et ulovligt aktionærlån skal tilbagebetales efter SL §215, kan det medføre en dobbeltbeskatning for hovedaktionæren. Først vil man selskabsretligt tilbagebetale lånet, hvorefter man skatteretligt vil blive beskattet af lånet som enten løn eller udbytte. For at undgå dobbeltbeskatning, er det en forudsætning, at man opfylder de selskabsretlige krav til udlodning af udbytte eller til udbetaling af løn. Har selskabet ingen frie reserver til at modsvare en større udbytteudlodning efter SEL §180, stk. 2 eller har hovedaktionæren ingen arbejdsindsats i selskabet, der kan modsvare en større lønudbetaling, kan det ende med en situation, hvor hovedaktionæren er tvunget til at tilbagebetale lånet grundet de selskabsretlige krav herom. Samtidig vil hovedaktionæren blive beskattet af lånet og en eventuel dobbeltbeskatning vil finde sted, når beløbet senere udbetales.

Der er ikke direkte sammenhæng mellem de selskabsretlige og de skatteretlige regler. Hvordan det behandles regnskabsmæssigt, har ingen betydning for, hvordan den skattepligtige vælger at behandle det skattemæssigt. Så længe den skattepligtige overholder reglerne indenfor både de selskabsretlige og de skatteretlige regler. Der kan således godt opstå en situation, hvor man selskabsretligt vælger at udbetale det som løn, mens det skatteretligt bliver behandlet som udbytte.

For hovedaktionæren har man skatteretligt ikke ændret på regler efter LL §16E. Selskabsretligt har man gjort aktionærlån lovligt efter SL §210, stk. 2., når man opfylder en række betingelser, men der opstår fortsat betydelige ulovlige aktionærlån efter SL §210 i selskabsretlig forstand.

I både den selskabsretlige og den skatteretlige lovgivning, findes der en definition på "*som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition*", der i begge tilfælde er en undtagelse til lovbestemmelsen. Selskabsretlige fremgår det af SL §212, hvor den sædvanlige forretningsmæssige disposition er kendetegnet ved, at selskabet løbende foretager handel med uafhængige parter udenfor personkredsen. Salg af varer og tjenesteydelser på kredit er angivet som eksempel, mens det også er afgørende om transaktionen er sædvanlig indenfor den givne branche. Skatteretlige er undtagelsesbestemmelsen til LL §16E inspireret af SL §212. Det er defineret, at der er tale om en almindelige samhandel med selskabet på sædvanlige kreditvilkår, men samtidig er det påpeget, at et lån indgået på sædvanlig markedsvilkår, ikke vil være tilstrækkeligt til at undgå beskatning efter LL §16E.

8. Den skattemæssige behandling

Der er forskellige konsekvenser af hvordan man skattemæssigt behandler forhold om private lån for henholdsvis selvstændige erhvervsdrivende og en hovedaktionær. Dette afsnit vil behandle de skatteretlige regler om sikkerhedsstillelser for selvstændige erhvervsdrivende i VSO samt hvordan en hovedaktionær skattemæssigt beskattes af et ulovligt aktionærlån efter LL §16E. I den skatteretlige gennemgang i afsnit 7, blev LL §16E, stk. 1 gennemgået med henblik på at analysere og fortolke, hvornår der efter lovens regler antages at være tale om et ulovligt aktionærlån. Den skattemæssige behandling vil i dette afsnit definere, hvordan en hovedaktionær beskattes, når der efter LL §16E er tale om et ulovligt aktionærlån.

8.1 Sikkerhedsstillelser i VSO

Det fremgår af afhandlingens afsnit 5, at Lov nr. 992 af 16. september 2014 medfører en ændring af hvorledes sikkerhedsstillelser skal beskattes i VSO, ved at VSL §10 indsættes i loven. Der indføres en bestemmelse, hvor man begrænser den selvstændige erhvervsdrivendes mulighed, for at stille sikkerhed for privat gæld med virksomhedens aktiver. Hvorledes denne ændring beskattes, er der ikke klarhed omkring ved Lov nr. 992 af 16. september 2014, hvorfor man i 2016 vedtager Lov nr. 652 af 8. juni 2016. Her indføres VSL §4b, som erstatter VSL §10 og det gøres klart, at en sikkerhedsstillelse anses for overført til den skattepligtige, ved en hævning i hæverækkefølgen efter VSL §5.

Med henvisning til den prioriterede hæverækkefølge i afsnit 4, og størrelsen af sikkerhedsstillelsen taget i betragtning, vil en sådan hævning i første omgang *hæve* den hensættelse til senere hævning, der eventuelt måtte være i VSO. Herefter *hæves* den resterende del af årets overskud, som ikke kan blive sparet op. Derefter vil man *hæve* af det allerede opsparet overskud, og til sidst vil indestående på indskudskontoen blive hævet. I det tilfælde, hvor det ender ud med en negativ indskudskonto, vil det medføre, at der ikke fremadrettet kan spares op i VSO, indtil indskudskontoen igen bliver positiv både primo og ultimo året.

Det fremgår af bemærkninger til lovforslag L 123, at en sikkerhedsstillelse som er omfattet af VSL §4b, stk. 1, vil være når der tinglyses pant i et virksomhedsaktiv. Samtidig nævnes det, at kaution, bankernes almindelige modregningsadgang eller alskyldserklæringer, som udgangspunkt ikke vil blive anset for en sikkerhedsstillelse, hvortil der tages forbehold for særlige omstændigheder.⁹² En hver situation, bero på en konkret vurdering, og man kan med fordel søge om bindende svar hos SKAT.

⁹² Lovforslag L 123: Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Bemærkninger til §12, til nr. 2.

Det bliver i spørgsmål 247 til lovforslag L 200, spurgt om en personlig kautionsstillelse, skal anses for en sikkerhedsstillelse efter reglerne i VSL §10, stk. 6. Hertil svarer skatteministeren, at en personlig kaution, i sig selv ikke er nok til at udgøre en sikkerhedsstillelse, der skal beskattes efter VSL §10, stk. 6. Det er et forhold, der bygger på en konkret vurdering, men hovedargumentationen der ligger til grund for bedømmelsen, er om der sker en utilsigtet udnyttelse af VSO, så vil det blive betragtet som en hævnning.

Det blev i SKM.2015.693.SR og SKM.2015.787.SR vurderet, om der var tale om en personlig kaution. Her var det SKAT's opfattelse med tiltrædelse fra Skatterådet, at et pengeinstituts krav om personlig kaution for gælds- og kautionsforpligtelser, ikke medfører, at en kaution i VSO beskattes. Begrundelsen bygger netop på, at det i de angivne situationer ikke peger i retningen af, at der sker en utilsigtet udnyttelse af VSO, hvorfor kautionen ikke medfører en hævnning eller beskatning for den skattepligtige.

Skatteministeren henviser flere gange til, at det bygger på en konkret vurdering af en given situation, set i forhold til om den skattepligtige er omfattet af reglerne. Det fremgår blandt andet af svaret på spørgsmål 32 til lovforslag L 200: *"Udgangspunktet er, at det forhold, at et pengeinstitut har en generel modregningsadgang, i sig selv ikke er nok til, at aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, anses for at være stillet til sikkerhed for privat gæld. Der vil fx skulle være tale om **et arrangement** i et pengeinstitut, hvor der efter en konkret vurdering er en klar sammenhæng mellem muligheden for kredit i privatsfæren og indestående på virksomhedens driftskonto eller lignende".* Det vil sige, at bestemmelsen i VSL §10, stk. 6 finder også anvendelse, selvom der ikke er stillet direkte sikkerhed, men i de situationer, hvor man har et arrangement i et pengeinstitut, hvilket anses som normalt for selvstændig erhvervsdrivende.

I SKM.2016.96.SR blev det omtalte *arrangement*, anvendt som begrundelse for SKAT's afgørelse. Det drejer sig om en sag, hvor spørger har en privat kassekredit, og der er ikke etableret sikkerhedsstillelse. Hertil blev der spurgt, om det ville medføre beskatning efter VSL §10, stk. 6. Det var efter SKAT's opfattelse ikke tilfældet, da spørger kunne stille betryggende sikkerhed i private aktiver, hvis långiver anmodede herom. Det vil sige, at i det tilfælde, hvor den givne kassekredit ikke er afhængig af virksomhedens aktiver, for at få bevilliget lånet, vil det ikke medføre beskatning efter VSL §10, stk. 6.

Det fremgår af ovenstående, at en sikkerhedsstillelse med pant i virksomhedens aktiver, vil være omfattet af VSL §10, stk. 6 (nugældende VSL §4b, stk. 1), dog findes der hertil en undtagelsesbestemmelse, når der er tale om pant i ejendomme. Derudover vil sikkerhedsstillelser foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, heller ikke være omfattet af reglerne. Dette er nærmere beskrevet herefter.

VSL §10, stk. 7: *"Stk. 6 finder ikke anvendelse, hvis sikkerhedsstillelsen er foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition".* Denne ændring af loven førte til, at det skulle defineres hvornår der var tale om "en sædvanlig forretningsmæssig disposition". Efter flere henvisninger kom SKAT med et bindende svar, hvor Skatterådet tiltrådte deres indstilling og begrundelse i SKM.2015.581.SR. Sagen drejede sig om et realkreditlån udenfor VSO, som var optaget med sikkerhed i en udlejningsejendom i VSO. Det var spørgers opfattelse og begrundelse at: *"I den konkrete situation er realkreditlånet anvendt til at finansiere en ejendom, som grundet virksomhedsskattelovens §2, er tvunget indskudt i virksomhedsordningen. Aktivets værdi overstiger gældens værdi og lånet er således ikke anvendt til at finansiere privatforbrug. Tilsvarende betales ydelserne på gælden af beskattede midler".* Det blev i afgørelsen refereret til en toleddede test, som skal være opfyldt, for at det anses for at være et led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition.

I SKAT's svar til spørger henvises der til, at det af bemærkninger til lovforslaget fremgår, at *en sædvanlig forretningsmæssig disposition* beror på en konkret vurdering, hvor der sker en test af to elementer:

1. Det vil altid være et krav, at behovet for sikkerhedsstillelsen udspringer af en anden forretningsmæssig disposition mellem den skattepligtiges virksomhed under VSO og tredjemand.
2. Dispositionen skal i form af sikkerhedsstillelsen tjene et forretningsmæssigt formål for den skattepligtiges virksomhed under VSO.

Denne test udspringer fra skatteministerens svar på spørgsmål 34 ved lovforslag L 200. Dette er i lighed med ministerens svar på henvendelsen af 8. september 2014 fra FSR – danske revisorer, hvor en lignende situation er opstillet. I begge situationer er spørgeren selv debitor i den gæld, der er placeret udenfor VSO. Det anses som en forudsætning, at samarbejdspartneren er en tredjemand, hvilket ikke er tilfældet og dermed den primære årsag til, at det ikke kan anses for at være et led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, jævnfør VSL §10, stk. 7.

Det blev således i SKM.2015.581.SR afgjort, at et realkreditlån på en udlejningsejendom ikke kan holdes udenfor VSO, uden at det betragtes som en hævning, da der ikke er tale om *en sædvanlig forretningsmæssig disposition*. SKAT bekræfter samtidig at indskud af gæld i VSO betragtes som en hævning, der kan udløse endelig beskatning af opsparat overskud.

Reglerne i VSL §10, stk. 7 erstattes i 2016 af **VSL §4b, stk. 2**, men ændres ikke i et sådant omfang, at loven får en anden betydning. Det vil sige, at den hidtil fortolkning af VSL §10, stk. 7 fortsat er de samme. Det ses i SKM.2017.646.SR, hvor det blev afgjort af Skatterådet, at en krydsende sikkerhedsstillelse i et

interessentskab, blev anset som led i en forretningsmæssig disposition, med henvisning til den toleddede test. Det blev oplyst, at der ikke var nogen familiære relationer og sikkerhedsstillelsen sker, for at sikre en hensigtsmæssig finansiering af interessentskabet. Derudover blev der lagt vægt på, at de stillede sikkerheder tjener et forretningsmæssigt formål. Dermed ligger afgørelsen fortsat vægt på, at en sædvanlig forretningsmæssig disposition afgøres ud fra den toleddede test, i lighed med VSL §10, stk. 7.

Ved et uddrag af **VSL §10, stk. 8**: *"Stk. 6 finder ikke anvendelse for gæld med pant i ejendomme..."* Denne bestemmelse henvender sig primært til stuehusproblematikken indenfor landbrugsejendomme. Det blev i SKM.2015.805.SR og SKM.2016.5.SR afgjort at kreditforeningslån, som blev optaget til brug for opførelse af et stuehus på en landbrugsejendom, ikke blev anset for at være en sikkerhedsstillelse for gæld i henhold til reglerne i VSL §10, stk. 8. Når ovenstående er gældende, vil der være tale om en sikkerhedsstillelse, som undtagelsesvis ikke skal anses for at være overført fra VSO til privatøkonomien efter VSL §10, stk. 6. Samtidig vil den erhvervsdrivende fortsat have mulighed for at fortage opsparing i VSO efter VSL §10, stk. 2, selvom der er stillet sikkerhed for privat gæld, der er udenfor VSO.

VSL §10, stk. 8 erstattes af **VSL §4b, stk. 3**. Den første del af loven er uændret, men der sker nogle yderligere tilføjelser til loven, ved at *"hvis den skattepligtige forud for tilvalget af virksomhedsordningen har givet pant i ejendommen for gæld, der ikke indskydes i VSO samtidig med ejendommen"*, vil det være omfattet af ovenstående undtagelse. Dog gælder loven ikke *"hvis gælden kan henføres til omlægning af gæld"*, da det vil blive anset for en sikkerhedsstillelse, der medfører beskatning efter VSL §4b, stk. 1.

Overgangsreglen der findes i **VSL §10, stk. 9** er ved et uddrag defineret som *"Stk. 6 finder ikke anvendelse for sikkerhedsstillelse, der er etableres fra og med den 11. juni 2014 til og med den 31. december 2017..."*

De sikkerhedsstillelser der den 11. juni 2014 er stillet til sikkerhed for privat gæld, skal være afviklet inden 31. december 2017, for ikke at blive anset som en hævning i VSO. Det blev i et bindende svar fra SKAT i SKM.2015.665.SR bekræftet, at en sikkerhedsstillelse i et kontant bankindestående kan udskiftes med et ejerpantebrev uden, det får skattemæssige konsekvenser for en skattepligtig der anvender VSO. Så længe det sker inden den 31. december 2017, hvilket også blev godkendt af Skatterådet.

Den gældende overgangsregel i VSL §10, stk. 9 vedrørende sikkerhedsstillelser ophæves og der kommer ikke en tilsvarende bestemmelse, med vedtagelse af Lov nr. 652 af 8. juni 2016. Der henvises i de kommende afgørelser til §3, stk. 5 i Lov nr. 992 af 16. september 2014. Her fremgår det, at hvis der 1. januar 2018 er aktiver i VSO, som står til sikkerhed for gæld udenfor VSO, kan reglerne om opsparet overskud efter VSL §10, stk. 2 ikke anvendes. Det gælder eksempelvis SKAT's afgørelse i SKM.2018.513.SR.

8.1.1 Overgangsregler om sikkerhedsstillelser

Med vedtagelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014 blev der indsat nye regler vedr. sikkerhedsstillelser i VSO, som blandt andet havde indflydelse på indskudskontoen. Hertil følger nogle overgangsregler, som fremgår af §3, stk. 5 i Lov nr. 992 af 16. september 2014, med følgende ordlyd: *”Står aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, den 1. januar 2018, kan der, så længe aktiverne står til sikkerhed for gæld, ikke foretages foreløbig beskatning efter virksomhedsskattelovens §10, stk. 2 for indkomst erhvervet fra og med den 1. januar 2018.”*

Ovenstående gælder ikke, hvis man overholder betingelsen angivet i §3, stk. 6: *”Stk. 5 og 8 og §1, nr. 6⁹³, finder ikke anvendelse, hvis den numeriske værdi af en negativ saldo på indskudskontoen såvel primo som ultimo indkomståret begge med tillæg af en eventuel sikkerhedsstillelse den 10. juni 2014 ikke overstiger 500.000 kr. Uanset 1. pkt. finder §1, nr. 6, dog anvendelse fra og med det indkomstår, hvor en saldo på indskudskontoen bliver negativ eller en negativ saldo forøges.”*

De to overgangsregler betyder, at man med vedtagelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014 indsatte nogle overgangsregler, for at den skattepligtige havde mulighed for at indordne sin de nye regler. Det vil sige, at såfremt man den 10. juni 2014 havde stillet sikkerhed for aktiver i VSO, med midler udenfor VSO, vil man frem til 1. januar 2018 kunne rette op herpå, uden at blive omfattet af reglerne.

Reglerne er sådan, at når den skattepligtige har en negativ indskudskonto, vil man ikke kunne spare op i VSO efter VSL §10, stk. 2. Dog er man undtaget fra denne regel, hvis indskudskontoen den 10. juni 2014, maksimalt havde en negativ numerisk værdi af 500.000, så vil man fortsat kunne gøre brug af opsparingsmulighederne. Denne undtagelse gælder under forudsætning af, at indskudskontoen forbliver saldoen pr. 10. juni 2014, den kan ikke ændre sig, også selvom det fortsat betyder, at det negative beløb er under 500.000. Sker der en ændring, vil man ikke længere være omfattet af overgangsreglerne i §3, stk. 6 og dermed vil en negativ indskudskonto betyde, at man ikke kan spare op i VSO efter VSL §10, stk. 2.

Det kan yderligere tilføjes, at denne undtagelsesbestemmelse udelukkende er gældende for skattepligtige, der anvender VSO i 2014. Dette blev bekræftet af Skatteministeren i spørgsmål 257, hvor det fremgår at bagatelgrænsen i §3, stk. 6 ikke er et udtryk for en generel bundgrænse, men en overgangsregel.

⁹³ §11, stk. 4: *”Er betingelserne i stk. 1, 1. pkt. opfyldte, kan der ikke foretages foreløbig beskatning efter §10, stk. 2”*

Indberetning af sikkerhedsstillelser

På baggrund af reglerne om sikkerhedsstillelser, har man en indberetningspligt overfor SKAT i forbindelse med indsendelse af den skattepligtiges selvangivelse. Når man driver selvstændig virksomhed, skal der angives oplysninger om virksomhedsindkomst og fradrag. Hertil følger nogle yderligere oplysninger, når man vælger at anvende VSO, hvor man forpligter sig til at angive forhold om sikkerhedsstillelser:

Figur 5: Indberetning af sikkerhedsstillelse til SKAT

Er sikkerhedsstillelse afviklet før 1. januar 2018? 123

☐ Ja
☐ Nej
☐ Ikke relevant

Kilde: Rubrik 123 på selvangivelsen for 2018

Når man udfylder rubrik 123 på selvangivelsen, tilkendegiver man forhold omkring sikkerhedsstillelser overfor SKAT, der er stillet før 11. juni 2014. Svares der "Ja" har man ikke længere sikkerhedsstillelser, der forhindre anvendelsen af VSO og dennes opsparingsmuligheder. Såfremt man svarer "Nej", betyder det, at der fortsat er sikkerhedsstillelser, som endnu ikke er afviklet, hvorfor man efter §3, stk. 5 i Lov nr. 992 af 16. september 2014 ikke har mulighed for at spare op i VSO. Har sikkerhedsstillelsen og den numeriske værdi af den negative indskudskonto primo 2014 ikke ændret sig, eller overstiger 500.000 jævnfør overgangsreglerne, kan der svares "ikke relevant". Besvarelsen af rubrik 123 har således betydning for hvorledes VSO kan anvendes. Det har dermed væsentlig betydning, at denne dette angives korrekt.

8.2 Udbetaling af løn eller udlodde udbytte

Det blev med vedtagelse af LL §16E indført, at et ulovligt aktionærlån sidestilles med den skattemæssige behandling af løn eller udbytte. Det er væsentligt at påpege, at LL §16E ikke har hjemmel til beskatning af lån, det er en regel, som fastslår at lånet betragtes som en hævning uden tilbagebetalingspligt. Det betyder, at et ulovligt aktionærlån ikke skattemæssigt behandles som et lån, men følger de almindelige regler om overførsel af værdier fra selskabet til personen, hvilket kan ske som enten udbytte eller løn.⁹⁴

Dermed vil et lån, der er omfattet af LL §16E, i alle skattemæssige relationer, ikke blive betragtet som et lån. Det gælder både hos långiver og låntager. Lånebeløbet som angiver det ulovlige aktionærlån, vil blive beskattet som en hævning hos den skattepligtige. Dog vil vedkommende ikke have fradrag for de

⁹⁴ Den juridiske vejledning 2019-2, C.B.3.5.3.3 Aktionærlån, Beskatning

eventuelle renteudgifter der er tillagt lånet, mens renteindtægterne vil blive beskattet som et skattepligtigt tilskud hos selskabet.⁹⁵ Dette fremgår af lovbemærkningerne til lovforslag L 199 og Den juridiske vejledning.

Det fremgår også af lovforslag L 199 at: *"Lovforslaget har til formål at fjerne de eksisterende skattemæssige incitamenter til at optage aktionærlån som skattefrit alternativ til at hæve løn eller udbytte i selskabet".*⁹⁶

Da man var blevet opmærksom på, at optagelse af ulovlige aktionærlån ofte blev anvendt til finansiering af private midler. Skatteretligt indtræder LL §16E, der anser et ulovligt aktionærlån i lighed med løn eller udbytte, da det ikke antages, at være hensigten at tilbagebetale lånet. Derfor beskattes man allerede af et ulovligt aktionærlån på udbetalingstidspunktet, for at sikre, at der ikke opnås en skattemæssig fordel, hvor en sådan hævning kan reguleres/omdøbes til et lån, når der reelt er tale om privat finansiering.

Selskabsretligt anses et ulovligt aktionærlån for indfriet, når lånet og de tilhørende renter efter SL §215 er tilbagebetalt. Skatteretligt vil det ikke være hensigtsmæssigt at tilbagebetale lånet, hvilket vil medføre en dobbeltbeskatning, da man jævnfør ovenstående beskattes på udbetalingstidspunktet. Det vil sige, at når hovedaktionæren selskabsretligt tilbagebetaler lånet, opstår der et regreskrav, hvilket i skattemæssig forstand ikke anses for en fordring mod hovedaktionæren, da det efter LL §16E, stk. 1, er beskattet, hvorfor man vil være omfattet af LL §16E, stk. 2, som har følgende ordlyd: *"Ved tilbagebetaling af lån m.v., der er beskattet efter stk. 1, medregnes det tilbagebetalte ikke ved opgørelsen af selskabets skattepligtige indkomst"*. Det blev også bekræftet af skatteministeren i sit svar til Danske Advokater, hvilket fremgår af bilag 11 til lovforslag L 199. *"Det regreskrav, som selskabet ved indfrielse af kautionen får mod aktionæren, anses ikke for en fordring mod aktionæren i skattemæssig forstand, idet beløbet skal anses for beskattet efter LL §16E, stk. 1."* Dermed vil man skattemæssigt blive beskattet af et ulovligt aktionærlån på udbetalingstidspunktet, mens der selskabsretligt fortsat vil være et ulovligt aktionærlån. Når dette tilbagebetales, vil man således ikke være skattepligtig af beløbet, da det allerede er blevet beskattet.

Som det kort fremgår ovenfor og af afsnit 7, vil udlodning af udbytte eller udbetaling af løn følge de almindelige regler om overførsel af værdier til den skattepligtige, hvilket medfører en forpligtelse om betaling af skat for selskabet. Nedenfor vil udbetaling af løn og udloddet udbytte blive gennemgået.

Udbetaling af løn efter LL §16E

Når der sker udbetaling af et ulovligt aktionærlån efter bestemmelsen i LL §16E, vil det som udgangspunkt blive betragtet som A-indkomst. Det kan være tilfældet i de situationer, hvor det af lovbemærkningerne til

⁹⁵ Lovforslag L 199: Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Bemærkninger til §1, til nr. 2.

⁹⁶ Lovforslag L 199: Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 3.1 Beskatning af aktionærlån

L 199 er angivet, at følgende gør sig gældende: *"Er aktionæren ansat i selskabet, vil selskabet have fradrag for beløbet som en lønudgift, dvs. en driftsomkostning, hvis der er tale om vederlag for personligt arbejde, og det samlede vederlag inklusive lånet kan rummes inden for en rimelig aflønning til aktionæren for det udførte arbejde."*⁹⁷ Det fremgår af Den juridiske vejledning, at "vederlag for personligt arbejde" skal anses for at være i et tjenesteforhold. Er det tilfældet, er vederlaget A-indkomst efter KSL §43, stk. 1. Hertil er man forpligtiget til at betale A-skat efter KSL §46, stk. 1 og AM-bidrag efter KSL §49A. Det betyder, ved udbetaling af løn, vil det medføre en yderligere A-indkomst på hovedaktionærens personlige selvangivelse.

Såfremt hovedaktionæren har et ulovligt aktionærlån på 100.000 og skattemæssigt behandler det som *udbetaling af løn*, vil det med en marginalskat på 56,5 % i 2019⁹⁸ (når det antages at vedkommende betaler topskat og er medlem af folkekirken) medføre en yderligere A-indkomst på 100.000 hvoraf der skal betales 56.500 i A-skat og 8.000 i AM-bidrag.

Selskabet har fradrag for hævning på 100.000 da det anses for en almindelig lønudgift, der er fradragsberettiget for selskabet. Det vil sige, selskabet får et yderligere fradrag på 22 % (selskabsskatten i 2019)⁹⁹ af 100.000 svarende til 22.000. De selskabsretlige renteindtægter vil blive beskattet som et skattepligtigt tilskud hos selskabet. Det vil sige, at selskabet er skattepligtig af 10.050 opgjort efter SL §215 ved en rente på 10,05 %¹⁰⁰ af 100.000. Dermed vil selskabet få en merskat på 22 % af 10.050 svarende til 2.211, mens det samlet vil det udgøre en skatteindtægt på 19.789 (22.000 – 2.211).

Det vil sige, at når hovedaktionæren er ansat i selskabet, kan der ske udbetaling af det ulovlige aktionærlån i form af løn. Det er under forudsætning af *"lånet kan rummes inden for en rimelig aflønning til aktionæren for det udførte arbejde"*. Herudover kan det nævnes, at hvis hovedaktionæren er ansat som bestyrelsesform, vil et bestyrelseshonorar også kunne anses som løn i form af A-indkomst, hvilket fremgår i BEK nr. 499 af 27. marts 2015 efter §18, stk. 1. I andre tilfælde, kan et aktionærlån blive anses som løn angivet som B-indkomst. Det vil være tilfældet, når løn udbetales i form af naturalier eller personalegoder, der ikke kan betragtes som A-indkomst, men vil derimod skulle angives som B-indkomst hos hovedaktionæren.¹⁰¹

⁹⁷ Lovforslag L 199: Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Bemærkninger til §1, til nr. 2.

⁹⁸ Der henvises til Bilag 6 – Marginalskatteprocenter

⁹⁹ Skatteministeriet: Satser og beløbsgrænser i selskabsskatteloven

¹⁰⁰ Der henvises til afsnit 7.1.1 Selskabsloven fra 2009, efter reglerne om rentesats i SL §215, se side 45

¹⁰¹ Den juridiske vejledning 2019-2, C.B.3.5.3.3 Aktionærlån, A-indkomst og B-indkomst

Udlodde udbytte efter LL §16E

I det tilfælde, hvor der ikke kan ske udbetaling af det ulovlige aktionærlån som løn, vil det blive anset som udloddet udbytte, hvor hovedaktionæren beskattes af aktieindkomst. Progressionsgrænse for aktieindkomst udgør 54.000 kr. i 2019¹⁰² og aktieindkomst op til 54.000 kr. beskattes med 27 %, mens det resterende beskattes med 42 %.¹⁰³

Der tages udgangspunkt i samme eksempel, hvor hovedaktionæren har et ulovligt aktionærlån på 100.000 kr., men hvor det skattemæssigt beskattes som *udlodning af udbytte*. Det antages at hovedaktionæren har yderligere aktieudbytte, og derfor skal beskattes af hele beløbet med 42 % af 100.000, svarende til betaling af 42.000 kr. i udbytteskat. Selskabet har ikke fradrag for udloddet udbytte, men vil være skattepligtig af de selskabsretlige renter på 10.050 kr. opgjort til en merskat på 2.211 kr. som ovenfor efter SL §215.

For hovedaktionæren vil skattebetalingen i ovenstående være mindst, når det ulovlige aktionærlån udloddes som udbytte. Dog vil selskabet ikke have fradrag for en hævning, når det udloddes som udbytte. I det tilfælde, hvor selskabet ejes 100 % af hovedaktionæren, vil man se på selskabets og hovedaktionærens egen økonomi i et samlet perspektiv. Derfor vil man se på bundfradragene og progressionsgrænserne og minimere den samlede skattebetaling, hvilket også er afhængig af øvrige indkomster. Det mest fordelagtige vil være at få udbetalt udbytte, hvor det beskattes med 27 % og løn udbetalt op til grænsen for topskat, hvilket er 513.400 i 2019.¹⁰⁴ Dette er ikke altid muligt, og der antages at være tale om minimale forskelle i den samlede beskatning, uanset om man vælger udbetaling af løn eller udbytte.

8.2.1 Kort om sikkerhedsstillelser efter LL §16E

I forbindelse med forarbejderne til L 199, tog skatteministeren stilling til den skattemæssige behandling af sikkerhedsstillelser efter LL §16E. Det fremgår af bilag 11 i skatteministerens svar på en henvendelse fra Danske advokater. Når et kontrollerede selskab stiller sikkerhed for hovedaktionærer, skal der ske beskatning hos hovedaktionæren, da det sidestilles med et ulovligt aktionærlån. Beskatningen sker af kautionen eller garantiens pålydende værdi, og på det tidspunkt hvor garantiens påtages. Desuden henvises der til svaret i bilag 14 afgivet til en henvendelse fra CORIT ADVISORY. Her er det angivet, at der ikke kan gives en udtømmende beskrivelse af, hvilke dispositioner, der vil være omfattet af beskatningen efter LL §16E. Det fremgår, at juridisk bindende aftaler om sikkerhedsstillelse, som eksempelvis kaution, vil være omfattet af reglerne, men at det bygger på en konkret vurdering.

¹⁰² Der henvises til bilag 3 – Beløbsgrænser i skattelovgivningen 2018-2019

¹⁰³ Skatteministeriet: Satser og beløbsgrænser i aktieavancebeskatningsloven

¹⁰⁴ Der henvises til bilag 3 – Beløbsgrænser i skattelovgivningen 2018-2019

8.3 Delkonklusion af skattemæssige forhold

Beskatning af sikkerhedsstillelser i VSO gøres klart med vedtagelse af Lov nr. 652 af 8. juni 2016, hvor VSL §4b erstatter VSL §10, og en sikkerhedsstillelse anses for overført til den skattepligtige, ved en hævnning i hæverækkefølgen efter VSL §5. Med loven følger nogle overgangsregler, hvor den selvstændig erhvervsdrivende der den 10. juni 2014 havde en negativ indskudskonto på maksimalt 500.000, vil ikke være omfattet af reglerne, såfremt indskudskonto forbliver den samme. Samtidig har den skattepligtige fået pligt til, at oplyse forhold om deres sikkerhedsstillelser, når man indgiver sin selvangivelse til SKAT.

En hovedaktionær kan stille sine aktier til sikkerhed for sin gæld, hvorved der er mulighed for at stille det opsparet overskud i selskabet, til sikkerhed for privat gæld. Det er ikke muligt for den selvstændig erhvervsdrivende, der anvender VSO. Med de lovgivningsmæssige ændringer af VSL ændre man på den skattemæssige ligestilling mellem virksomheder drevet i selskabsform kontra VSO.¹⁰⁵ Denne antagelse fremgår også i Høringssvaret fra FSR – danske revisorer til lovforslag L 200, hvor de tilkendegiver at selvstændige der anvender VSO, på ingen måde har mulighed for at stille deres virksomhed til sikkerhed, for hverken privat gæld eller anden erhvervsmæssig gæld.¹⁰⁶ Dermed har det således større betydning for de selvstændig erhvervsdrivende, når de stiller sikkerhed for privat gæld, end en hovedaktionær der driver virksomhed i selskabsform.

Delspørgsmål 9: Hvornår og hvordan beskattes et aktionærlån skattemæssigt?

Når der er tale om et aktionærlån efter LL §16E, vil det ikke skattemæssigt behandles som et lån, men følger de almindelige regler om overførsel af værdier fra selskabet til personen, hvilket kan ske som enten udbytte eller løn.

Hvis man vælger udbetaling af løn, vil selskabet have fradrag for hævnningen, mens hovedaktionæren forpligter sig til at betale A-skat og AM-bidrag, hvilket ud fra marginals-katten vil være op til 56,5 % i A-skat, når der betales topskat. Udloddes det som udbytte, vil selskabet ikke have fradrag for hævnningen, mens hovedaktionæren vil blive beskattet af beløbet som aktieindkomst, hvilket medfører en beskatning på 27 % op til 54.000 i 2019, hvorefter beskatningen er 42 %. Ud fra en helhedsbetragtning, hvor det antages at hovedaktionæren ejer selskabet 100 %, vil det være minimale forskellen, der gør forskellen, om man vælger udbetaling som løn med topskat eller udlodning af udbytte med 42 % i aktieskat.

¹⁰⁵ Lovforslag L 200: Finansrådets høringssvar, side 4

¹⁰⁶ Lovforslag L 200: FSR – danske revisorerers skatteudvalg, side 2

9. Konklusion

Denne afhandling havde til formål at analysere *"Hvilken betydning har de politiske indgreb mod at optage private lån til sikkerhed i virksomhedens aktiver for såvel hovedaktionærer som selvstændig erhvervsdrivende?"* Årsagen til at der lovmæssigt gribes ind, skyldes at både hovedaktionærer og den selvstændige erhvervsdrivende utilsigtet har anvendt deres position som virksomhedsejer, til at opnå fordele i deres privatøkonomi, ved at udnytte de skattemæssige muligheder.

Når man anses for at være selvstændig erhvervsdrivende, kan man anvende reglerne i VSL herunder VSO. Det kan konkluderes, at det i cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994 er defineret, at en virksomhed skal drives *for egen regning og med økonomisk risiko*, for at være selvstændig erhvervsdrivende. I afgørelser fra 2018, har Skatterådet også lagt vægt på, at den erhvervsdrivende skal have *indflydelse* for at blive betragtet som selvstændig erhvervsdrivende. (Delspørgsmål 1, afsnit 2.4)

Det skattemæssige indgreb for selvstændig erhvervsdrivende bliver indført med Lov nr. 992 af 16. september 2014. Her indsættes blandt andet VSL §9a om rentekorrektion, hvor der gribes ind over for den utilsigtet udnyttelse af rentefradraget. Det betyder, at beregningen af rentekorrektion ændres fra kun at være kapitalafkastsatsen, til at udgøre yderligere tre procentpoint. Hensigten hermed er, at eliminere den skattemæssige besparelse af fradrag for renteudgifter, ved at skatteværdien af rentefradraget vil være det samme, uanset om den skattepligtige havde afdraget på lånet privat eller med midler i VSO. Indgrebet får også den betydning, at man ikke længere kan spare op i VSO, når der er en negativ indskudskonto. Dermed mister man ét af de tre primære elementer, der var hensigten med indførelsen af VSL i 1987, ved at spare op mod betaling af a conto skat. Denne konsekvens skaber ulighed til virksomheder drevet i selskabsform, da opsparingsmuligheden netop var en af de primære årsager til, at det skabte skattemæssig lighed til selskaber. Det vil sige, man begrænser den selvstændige erhvervsdrivende i at anvende de gunstige opsparingsregler i VSO, når der medtages privat gæld i VSO. (Delspørgsmål 2, afsnit 4.5)

Med Lov nr. 992 af 16. september 2014 ændres der også på forhold om sikkerhedsstillelser for de selvstændig erhvervsdrivende. Skatteministeren henviste i sine svar til lovforslag L 200, at VSL §10, stk. 6 skulle forstås ved en direkte beskatning af den personlige indkomst uden om hæverækkefølge. Det blev af erhvervslivet anset for en dobbeltbeskatning for den skattepligtige. Der var således ikke enig om fortolkning af loven, og da Skatterådet i et bindende svar i SKM.2015.745.SR anser en sikkerhedsstillelse for en overførsel efter reglerne i hæverækkefølgen med henvisning til VSL §5, sker der efterfølgende en ændring af loven. Det sker med Lov nr. 652 af 8. juni 2016, hvor VSL §10, stk. 6 erstattes af VSL §4b stk. 1.

KONKLUSION

Efter VSL §4b, stk. 1 skabes der enighed om, at sikkerhedsstillelser beskattes som en del af hæverækkefølgen i VSL §5. Problematikken omkring dobbeltbeskatning anses ikke længere for at være en udfordring for den selvstændige erhvervsdrivende. Dog vil man ikke have mulighed for at stille virksomhedens aktiver til sikkerhed for gæld, hvilket medførte beskatning. (Delspørgsmål 3+4, afsnit 5.3)

Selskabsretligt kan hovedaktionæren stille sine aktier i selskabet til sikkerhed for privat gæld, ved at det er to selvstændige skattesubjekter. Den selvstændig erhvervsdrivende kan med lovændringerne ikke stille deres virksomhed til sikkerhed for hverken privat gæld eller anden erhvervsmæssige gæld. Dermed har det således større betydning for selvstændige erhvervsdrivende, når de stiller sikkerhed for privat gæld, end det har for en hovedaktionær der driver virksomhed i selskabsform. (Delspørgsmål 5, afsnit 6)

Afhandlingen behandler både personselskaber og virksomheder drevet i selskabsform. Det har været hensigten at tegne et billede af de politiske indgreb, der i begge lovgivninger har grebet ind over for optagelse af private lån til sikkerhed i virksomhedens aktiver. Helt grundlæggende var hensigten med vedtagelse af VSL i 1987 at opnå skattemæssig neutralitet mellem selskaber og personselskaber. Udgangspunktet er dermed, at det skattemæssigt bør anses for at være de samme regler, der gør sig gældende, uanset om man driver virksomhed selvstændigt eller som selskab, alt andet lige. Dermed bliver både hovedaktionæren og den selvstændige erhvervsdrivende skattepligtig af de private forhold, som man hidtil utilsigtet har draget fordel af ved at udnytte de skattemæssige fordele.

Problemformuleringen havde også til hensigt at belyse: *"Hvilke konsekvenser er der i den selskabsretlige og i den skatteretlige lovgivning?"* Selskabsretligt er der tale om et ulovligt aktionærlån efter bestemmelsen i SL §210, stk. 1 . Der sker et politisk indgreb med Lov nr. 1547 af 13. december 2016, der gør at et aktionærlån kan anses for at være lovligt, såfremt betingelserne i SL §210 stk. 2 er opfyldt. Dette er gældende fra 1. januar 2017. Det betyder, at man lempet på den selskabsretlige lovgivning, ved at gøre aktionærlån lovligt, såfremt man opfylder betingelserne om, at aktionærlånet kan rummes i selskabets frie reserver, der skal ske bemyndigelse fra generalforsamlingen eller det centrale ledelsesorgan og selskabet skal have aflagt sin første årsrapport. (Delspørgsmål 6, afsnit 7.1.3)

Skattemæssigt sker der en ændring af beskatning af aktionærlån med vedtagelse af Lov nr. 926 af 18. september 2012, hvor LL §16E blev indført. Det fik betydning for, hvorledes aktionærlån beskattes hos hovedaktionæren. I de tilfælde, hvor hovedaktionæren direkte eller indirekte har et tilgodehavende med selskabet, vil det være omfattet af reglerne i LL §16E om aktionærlån. Det medfører, at der sker en hævn

KONKLUSION

uden tilbagebetalingspligt, som hovedaktionæren beskattet af. Der findes enkelte undtagelser, hvor det skatteretligt anses som et lovligt aktionærlån, hvilket er gældende når der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition eller på sædvanlige lån fra pengeinstitutter og lån til selvfinansiering. (Delspørgsmål 7, afsnit 7.2.3)

Skatteretligt er LL §16E udelukkende en skatteregel, der ikke har sammenhæng med de selskabsretlige regler. Et selskabsretligt aktionærlån, der anses for ulovligt, er omfattet af reglerne i SL §210, hvor der skal ske tilbagebetaling efter SL §215 og der tilskrives renter jævnfør rentelovens §5, stk. 1. For at undgå dobbeltbeskatning, er det en forudsætning, at man opfylder de selskabsretlige krav til udlodning af udbytte eller til udbetaling af løn, og dermed følge de skatteretlige regler efter LL §16E og undgå dobbeltbeskatning. (Delspørgsmål 8, afsnit 7.3)

Indførelse af LL §16 fik skattemæssig betydning for de aktionærlån, der er optaget den 14. august 2012 eller senere. Med lovgivningen blev ulovlige aktionærlån skattemæssigt ikke anset som et lån, men følger de almindelige regler om overførsel af værdier fra selskabet til hovedaktionæren, og der skal dermed ske beskatning af hævnningen på udbetalingstidspunktet som enten løn eller udbytte. Løn bliver beskattes som A-indkomst for hovedaktionæren, og er fradragsberettiget for selskabet. Udlodning af udbytte giver ikke selskabet fradrag, mens det er aktieindkomst for hovedaktionæren. (Delspørgsmål 9, afsnit 8.3)

Den sidste del af problemformuleringen består af: *”Endelig behandles ligheder mellem lovreglerne for ulovligt/lovligt aktionærlån samt sikkerhedsstillelser i virksomhedsordningen, hvor det er muligt.”*

Der er ikke direkte sammenhæng mellem de selskabsretlige og de skatteretlige regler. Hvordan det behandles regnskabsmæssigt, har ingen betydning for, hvordan den skattepligtige vælger at behandle det skattemæssigt. Så længe den skattepligtige overholder reglerne inden for både de selskabsretlige og de skatteretlige bestemmelser. Der kan således godt opstå en situation, hvor man selskabsretligt vælger at udbetale det som løn, mens det skatteretligt bliver behandlet som udbytte.

Selskabsretligt har man gjort aktionærlån lovligt efter SL §210, stk. 2., men der opstår fortsat betydelige ulovlige aktionærlån i selskabsretlig forstand. Skatteretligt er reglerne ikke ændret, og man er fortsat skattepligtig af aktionærlån efter regler i LL §16E, uanset om der selskabsretligt vil kunne argumenteres for, at der efter SL §210, stk. 2 er tale om et lovligt aktionærlån.

10. Perspektivering

Som det fremgår af afhandlingens konklusion, er der selskabsretligt sket lempelser i selskabsloven, hvor man har gjort aktionærlån lovlige, men en tilsvarende lempelse har ikke fundet sted i den skatteretlige lovgivning. Det vil sige, der fortsat ikke er sammenhæng mellem de to lovgivninger, hvilket skaber udfordringer.

Selskabsretligt har man fra 1. januar 2017 gjort aktionærlån lovlige, såfremt man opfylder betingelserne i SL §210, stk. 2, mens man skattemæssigt fortsat forsøger at bekæmpe aktionærlån og beskatter hovedaktionæren på det tidspunkt, der opstår et selskabsretligt tilgodehavende. Det er uanset om aktionærlånet anses for lovligt eller ulovligt efter de selskabsretlige regler.

Det selskabsretlige argument for netop at indføre SL §210, stk. 2 om lovlige aktionærlån, var at Danmark var det eneste EU-land, der fortsat havde et forbud mod denne type lån. Det var derfor Erhvervs- og vækstministeriets vurdering, at danske selskaber skulle ligestilles med selskaber, der drives i andre EU-lande, hvor aktionærlån er tilladt.¹⁰⁷ Set ud fra et praktisk perspektiv, skaber det betydelige udfordringer. En hovedaktionær får opfattelsen af, at man kan låne penge fra sit selskab, nå kravene i SL §210, stk. 2 opfyldes. Samtidig skal man være opmærksom på, at de skatteretlige regler ikke følger det samme princip, og en hævning kan medføre en betydelig skattemæssig konsekvens for hovedaktionæren.

I mange tilfælde vil hovedaktionæren først blive klar over denne problemstilling, når der årligt søges råd og vejledning hos revisor til udarbejdelse af årsregnskabet. På det tidspunkt, kan det være for sent, da der skatteretligt er opstået et lån uden tilbagebetalingspligt, hvoraf hovedaktionæren skal beskattes.

Den seneste udvikling inden for området er, at revisorer er blevet pålagt at foretage en indberetning til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet herunder Hvidvasksekretariatet (herefter SØIK), hvis der er mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering vedrørende en kunde, der ikke kan afkræftes.¹⁰⁸ Erhvervsstyrelsen har i november 2019 opdateret forholdene om underretningspligt på deres hjemmeside, efter at Erhvervsminister Simon Kollerup ved Folketingets åbning har skærpet indsatsen mod hvidvask og økonomisk kriminalitet.

¹⁰⁷ Lovforslag L 23: Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.2 – Ministeriets overvejelser

¹⁰⁸ Finanstilsynets fakta om indberetning til SØIK

Det betyder således, at hvis en revisor konstaterer et ulovligt aktionærlån efter SL §210, skal der ske underretning herom til SØIK. Dertil vil det straffes med bøde efter SL §367, stk. 1. Der skal ske underretning uanset størrelsen af det ulovlige aktionærlån, og uanset om lånet efterfølgende er udredt. Det vil sige, at selvom det ulovlige aktionærlån er tilbagebetalt selskabsretligt og de skatteretlige regler er opfyldt, hvorfor der ikke længere er tale om et ulovligt aktionærlån, skal der fortsat ske underretning.¹⁰⁹

Det møder forundring fra FSR – danske revisorer, der forholder sig kritik til den nye forpligtelse, hvilket fremgår af en artikel af formand Peter Gath og administrerende direktør Charlotte Jepsen. Revisorbranchen bakker op om indsatsen mod hvidvask og økonomisk kriminalitet, men er bange for at den nye indberetningspligt bygger på et unødigt bureaukratisk system, hvor man foretager indberetninger for en sikkerhedsskyld. Et ulovligt aktionærlån er allerede fremhævet i revisorpåtegningen, hvormed der sker underretning til myndigheder. FSR er af den overbevisning, at en indberetning til SØIK om en situation, der allerede både selskabsretlig og skatteretligt er udredt, vil resultere i et unødvendigt dobbeltarbejde, som vil medføre en frasortering af irrelevante underretninger. Det er FSR's opfattelse, at der er risiko for, at det skaber mistillid til systemet, når revisorer er behjælpelige med at bringe orden i forholdet omkring et ulovligt aktionærlån, og samtidig skal "politianmelde" virksomheden. Set ud fra et ressourcemæssigt og samfundsøkonomisk perspektiv, skulle der ske underretning af ulovlige aktionærlån, der har været forsøgt skjult for revisor eller andre rådgivere, og hvor der antages, at være noget at berette om.¹¹⁰

I afhandlingens afsnit 3 blev det kort nævnt, at selvstændig erhvervsdrivende er begrænset i deres investeringer af det opsparede overskud, som er tjent i virksomheden. Det er med den nuværende lovgivning ikke muligt for den selvstændige erhvervsdrivende, der anvender VSO, at investere i aktier efter VSL §22c. Det gør også interessen for udlån omtalt i afsnit 6 yderligere mere interessant, når man ønsker at refinansiere midler der er tjent i VSO.

I forhold til investering kom Skatterådet i 2017 med en ny mulighed, da de i SKM.2017.631.SR afgjorde, at der kunne oprettes en pensionsordningen efter reglerne omfattet af pensionsbeskatningsloven (herefter PBL) §53A for midler i VSO, uden at det ville anses for en hævning. Dog var det ikke Skatterådets opfattelse, at en sådan investering kunne være omfattet af aktier omfattet af ABL, uden at det ville blive anset for en hævning efter VSL §5. Sagen blev anket til Landsskatteretten, hvor det i SKM.2019.48.LSR blev deres afgørelse, at midler i en pensionsordning omfattet af §53A kan investeres i aktier uden det vil medføre en hævning. Begrundelsen var først og fremmest, at afkastet af pensionsordningen lagerbeskattes i VSO.

¹⁰⁹ Erhvervsstyrelsens oplysninger om underretningspligt

¹¹⁰ Artikel fra FSR – danske revisorer om underretning til Hvidvasksekretariatet

11. Litteraturliste

11.1 Bøger

Grundlæggende fagbøger

Den skatteretlige behandling af personselskaber af Liselotte Madsen, 1. udgave 2011, Djøf.

Lærebog om indkomstskat af Aage Michelsen, Steen Askholt, Jane Bolander, John Engsig, Liselotte Madsen, Anders Nørgaard Laursen og Inge Langhave Jeppesen, 16. udgave 2015, Jurist- og økonomforbundets forlag.

Grundlæggende skatteret 2019 af Henrik Dam, Henrik Gam, Kjeld Hemmingsen og Jacob Graff Nielsen, 12. udgave 2019, 1.opslag, Karnov group

Skatteretten 2 af Jan Petersen, Malene Kerzel, Jane Ferniss og Claus Hedegaard Eriksen, 7. udgave 2015, 1 opslag, Karnov group

Kapitalejerlån og selvfinansiering af Martin Chr. Kruhl og Ole B. Sørensen, 1. udgave 2014, © Karnov Group

Videnskabsteori og metode

Retsvidenskabsteori af Carsten Munk-Hansen, 2 udgave 2018, Djøf Forlag.

Den juridiske metode – en introduktion af Lone L. Hansen og Erik Werlauff, 2. udgave 2016, Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Den skinbarlige virkelighed– vidensproduktion inden for samfundsvidenskaberne af, 3. udgave 2005, 2. Opslag 2006, Forlaget Samfundslitteratur

11.2 Lovforslag og love vedtaget i Folketinget

Indkomst- og formueskat efter Lov nr. 104 af 14. maj 1903

Indkomst- og formueskattesystemet vedtaget med Lov nr. 149. af 10. april 1922.

Lovforslag 106, Folketinget 1985 (LSF 106 1985): Forslag til lov om indkomstskat og formueskat for personer mv. (Personskatteloven)

Lovforslag 107, Folketinget 1985 (LSF 107 1985): Forslag til lov om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende (virksomhedsskatteloven) → Medførte vedtagelse af Lov nr. 144 af 19. marts 1986

Forbud mod økonomisk bistand til visse personer, stammer fra Lov nr. 282 af 9 juni 1982

Lovforslag L 170, Folketinget 2008-09: Forslag til lov om aktie og anpartsselskaber (selskabsloven)
→ Medførte vedtagelse af Lov nr. 470 af 12. juni 2009

Lovforslag L 199, Folketinget 2011-12: Forslag til Lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven (Beskatning af aktionærlån, feltlåsning for selvstændigt erhvervsdrivende, bedre forskudsproces m.v.)

Spørgsmål til Skatteministeriet, skatteminister Thor Möger Pedersen

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 199, svar på spørgsmål nr. 2 af 21. august 2012

Lovforslag L 199A, Folketinget 2011-12: Forslag til Lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven (Beskatning af aktionærlån, fortryk og låsning af udvalgte indberetningspligter, bedre forskudsproces) → Medførte vedtagelse af Lov nr. 926 af 18. september 2012

Betænkning til L 199, 6. september 2012 afgivet af Skatteudvalget

Skatteministerens svar i bilag 11 på henvendelse af 28. august 2012 fra Danske advokater (Bilag 8)

Skatteministerens svar i bilag 14 på henvendelse af 24. august 2012 fra CORIT ADVISERY (Bilag 5)

Skatteministerens svar i bilag 21 på henvendelse af 29. august 2012 fra Danske revisorer FSR (Bilag 12)

Lovforslag L 199B, Folketinget 2011-12: Forslag til Lov om ændring af skattekontrolloven og kildeskatteloven (Feltlåsning for selvstændigt erhvervsdrivende).

Lovforslag L 200, Folketinget 2013-14: Forslag til Lov om ændring af virksomhedsskatteloven og kildeskatteloven (Indgreb mod utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen ved indskud af privat gæld)
→ Medførte vedtagelse af Lov nr. 992 af 16. september 2014

Skriftlig fremsættelse til L 200, 11. juni 2014 af Skatteministeren, Morten Østergaard

Betænkning til L 200, 8 september 2014 afgivet af Skatteudvalget

FSR henvendelse til skatteministeriet 8. september 2014, skatteministeren svarer den 6. oktober 2014.

Høringssvar til L 200 fra Finansrådet, 9. juli 2014

Høringssvar til L 200 fra FSR – danske revisors Skatteudvalg, 17. juli 2014

Spørgsmål til Skatteministeriet, skatteminister Benny Engelbrecht

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 200, svar på spørgsmål nr. 32 af 3. september 2014

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 200, svar på spørgsmål nr. 34 af 3. september 2014

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 200, svar på spørgsmål nr. 36 af 3. september 2014

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 200, svar på spørgsmål nr. 41 af 4. september 2014

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 200, svar på spørgsmål nr. 43 af 4. september 2014

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 200, svar på spørgsmål nr. 45 af 4. september 2014

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 200, svar på spørgsmål nr. 54 af 4. september 2014

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 200, svar på spørgsmål nr. 247 af 5. december 2014 (SAU, alm. del)

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 200, svar på spørgsmål nr. 257 af 5. december 2014 (SAU, alm. del)

Lovforslag L 123, Folketinget 2015-16: Forslag til Lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v., aktieavancebeskatning, virksomhedsskatteloven og forskellige andre love og om ophævelse af lov om investeringsfonds (...justering af indgrebet i virksomhedsordningen)

→ Medførte vedtagelse af Lov nr. 652 af 8. juni 2016

Spørgsmål til Skatteministeriet, skatteminister Karsten Lauritzen

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 123, svar på spørgsmål nr. 27 af 12. maj 2016

Til Folketinget – Skatteudvalget vedr. L 123, svar på spørgsmål nr. 30 af 13. maj 2016

Lovforslag L 23, Folketinget 2016-17: Forslag til Lov om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven (Ændrede krav til ejerregistrering, betinget lovliggørelse af kapitalejerlån m.v.) → Medførte til vedtagelse af Lov nr. 1547 af 13. december 2016

Lovforslag L 194, Folketinget 2016-17: Forslag til Lov om ændring af ligningsloven (Kvalifikation af selvstændig erhvervsvirksomhed ved deltagelse i et skattemæssigt transparent selskab) → Medførte vedtagelse af Lov nr. 684 af 8. juni 2017

11.3 Bekendtgørelser

Bekendtgørelse om kildeskat: BEK nr. 499 af 27. marts 2015

Bekendtgørelse om fysiske personers modtagelse af en årsopgørelse i stedet for et oplysningskema
BEK nr. 1302 af 14. november 2018

Bekendtgørelse af lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven): LBK nr. 763 af 23. juli 2019

Bekendtgørelse om lån m.v. til udenlandske moderselskaber: BEK nr. 1073 af 29. oktober 2019

Bekendtgørelse af lov om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende (virksomhedsskatteloven)
LBK nr. 1359 af 9. december 2019 (tidligere LBK nr. 1114 af 18. september 2013)
Lov nr. 1030 af 19. december 1992 – vedtagelse af kapitalafkastordningen
Lov nr. 84 af 30. januar 2019 – Ændring af VSL §22c, stk. 2, nr. 5.

11.4 Afgørelser og domme

SKM.2001.201.LR – Udlån til familie anses som en hævning i VSO

SKM.2013.113.SR – afgørelse om undtagelsesbestemmelsen, der skatteretligt afviger fra reglerne i SL §212.

SKM.2013.505.HR – Udlån til et selskab ejet af virksomhedsejeren anses som en hævning i VSO.

SKM.2014.17.SR – Et lån der ikke blev anset for at være led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition.

SKM.2014.70.SR – Salg af virksomhedens aktiver anset som en hævning i VSO. Anket til LSR ↓

SKM.2015.728.LSR – Overdragelse af virksomhed med succession anses som en hævning i VSO.

SKM.2014.129.SR – Erhvervsmæssig samhandel mellem virksomhederne, anses ikke som en hævning i VSO.

SKM.2014.279.SR – SKAT og skatterådet fastslår at LL §16 E alene omfatter lån til fysiske personer.

SKM.2014.825.SKAT – Styresignal om aktionærlån

SKM.2015.566.SR – Optagelse af lån i privat bolig, uden det anses for en hævning i VSO

SKM.2015.581.SR – Et realkreditlån i en udlejningsejendom anses ikke for en sædvanlig forretningsmæssig disposition i VSO efter VSL §10, stk. 7

SKM.2015.610.SR – Udlån opstået ved salg af virksomhedsaktiver med sælgerfinansiering, kan blive i VSO.

SKM.2015.616.SR – At stille selvskyldnerkaution uden beskatning i VSO.

SKM.2015.665.SR – Udskiftning af en sikkerhedsstillelse fra kontant bankindestående til et ejerpantebrev.

SKM.2015.693.SR – Personlig kaution for gælds- og kautionsforpligtelser i VSO, anses ikke for en hævning

- SKM.2015.745.SR – Skatterådets svar på diverse spørgsmål om sikkerhedsstillelser mv.
- SKM.2015.787.SR – Personlig kaution for gælds- og kautionsforpligtelser i VSO, anses ikke for en hævning
- SKM.2015.805.SR – Kreditforeningslån til opførelse af stuehus anses ikke for en sikkerhedsstillelse.
- SKM.2016.5.SR – Kreditforeningslån til opførelse af stuehus anses ikke for en sikkerhedsstillelse.
- SKM.2016.96.SR – En privat kassekredit, etableret uden sikkerhedsstillelse, medførte ikke til beskatning.
- SKM.2017.631.SR – Indskyd af opsparet overskud fra VSO på pensionsordning efter PBL §53 A ↓
- SKM.2019.48.LSR – Midler i en pensionsordning efter PBL §53 A kan investeres i aktier uden hævning*
- SKM.2017.646.SR – En sædvanlig forretningsmæssig disposition efter VSL §4b, stk. 2
- SKM.2018.10.LSR – Hævninger på mellemregningskonto anses som et ulovligt aktionærlån.
- SKM.2018.248.SR – Selvstændig erhvervsdrivende som konsulent efter LL §4
- SKM.2018.356.SR – SKAT fandt ikke den givne sag for at være omfattet af en fejlekspektion.
- SKM.2018.475.SR – Selvstændig erhvervsdrivende efter LL §4.
- SKM.2018.513.SR – Sikkerhedsstillelser i VSO efter 1. januar 2018
- SKM.2018.556.LSR – Indirekte lån til hovedaktionærens far.
- SKM.2019.127.BR – Anpartshaverlån i form af a conto løn.
- SKM.2019.392.SKTST – Kapitalafkastsatsen og rentekorrektionssatsen for 2019

11.5 Hjemmesider

Skatteministeriet

Skatteministeriet om 1987-skattereformen

<https://www.skm.dk/aktuelt/temaer/1987-skattereformen> - Besøgt 08.09.2019

Skatteministeriets historie – Kort historisk oversigt samt fortegnelse over samtlige skatteministre (Bilag 2)

<https://www.skm.dk/ministeriet/ministeriet/skatteministeriets-historie> - Besøgt 29.08.2019

Beløbsgrænser i skattelovgivningen der reguleres efter personskattelovens §20 (Bilag 3)

<https://www.skm.dk/skattetal/beregning/skatteberegning/beloebsgraenser-i-skattelovgivningen-der-reguleres-efter-personskattelovens-20-2018-2019> – Besøgt 08.08.2019

Udviklingen i marginalskatteprocenterne fra 1993 – 2020 (Bilag 6)

<https://www.skm.dk/skattetal/statistik/tidsserieoversigter/marginalskatteprocenter-1993-2020> - Besøgt 15.12.2019

Centrale skattesatser i skattelovgivningen 2018-2020

<https://www.skm.dk/skattetal/statistik/tidsserieoversigter/centrale-skattesatser-i-skattelovgivningen-2018-2020> - besøgt 23.11.2019

Aktieavancebeskatningsloven – Aktionærbeskatning herunder satser og beløbsgrænser

<https://www.skm.dk/skattetal/satser/satser-og-beloebsgraenser/aktieavance%C2%ADbeskatningsloven> - besøgt 04.01.2020

Nationalbanken

Nationalbankens offentlige rentesatser

<http://www.nationalbanken.dk/da/markedsinfo/officiellerentesatser/Sider/Default.aspx> - besøgt 15.10.2019

Nationalbanken om renter kontra afdrag

http://www.nationalbanken.dk/da/statistik/find_statistik/Documents/Rentestatistik%20for%20penge-%20og%20realkreditinstitutter/Bank%20og%20realkredit%20renter%2020190227.pdf - besøgt 23.11.2019

Nationalbankens udlånsrente fra 2009 – 2019

<https://nationalbanken.statistikbank.dk/statbank5a/default.asp?w=1843%20> - besøgt 03.01.2020

Andet

Definition af subsumption ved brug af den juridiske metode

<https://allemandsjura.dk/subsumption/> - besøgt 20.12.2019

Erhvervsstyrelsen vejledning om udlodning af ordinært udbytte

<https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-udbytte-i-kapitalselskaber> - besøgt 26.11.2019

Erhvervsstyrelsen om underretningspligt

<https://erhvervsstyrelsen.dk/underretningspligt> - besøgt 08.01.2020

Kartoffelkuren – Den økonomiskpolitiske pakke

http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Økonomi/Pengeinstitutter_mv./Kartoffelkuren - besøgt 23.09.2019

Cirkulære om personskatteloven (Bilag 4)

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=62032> - Besøgt 14.01.2020

Oversigt over kapitalafkastsatser (Bilag 5)

https://themis.dk/synopsis/docs/Oversigt_over_kapitalafkastsatsen.asp – besøgt 15.10.2019

Inspiration til vurdering af løn eller udbytte

<https://ivaekst.dk/vaekst/1/0/1/0/loen-eller-udbytte> - besøgt 03.01.2020

Finanstilsynets indberetninger til SØIK

<https://www.finanstilsynet.dk/Tilsyn/Information-om-udvalgte-tilsynsomraader/Hvidvask/Indberetning-om-hvidvask/Indberetninger-til-SoeIK> - besøgt 08.01.2020

11.6 Artikler

Følgende artikler er læst som inspiration til udarbejdelse af afhandlingen:

- SR-SKAT 2012: "Aktionærlån beskattes som løn eller udbytte" af statsautoriseret revisor John Bygholm, Deloitte og chefkonsulent Mette Bøgh Larsen, FSR-danske revisorer, Karnov Group Denmark A/S
- SR-SKAT 2014: "Væsentlige ændringer vedrørende virksomhedsordningen – Lovforslag L 200" af statsautoriseret revisor Arne Larsen, Redmark. Karnov Group Denmark A/S
- SR-SKAT 2014: "Udlån fra virksomhedsordningen" af statsautoriseret revisor Arne Larsen, Redmark. Karnov Group Denmark A/S
- SR-SKAT 2014: "Beskatning af aktionærlån – en status" af statsautoriseret revisor John Bygholm, Deloitte og chefkonsulent Mette Bøgh Larsen, FSR-danske revisorer, Karnov Group Denmark A/S

Nyhed fra FSR - danske Revisorer: "Vi skal bekæmpe hvidvask, men ikke med unødigt bureaukrati" af Peter Gath, formand for FSR og Charlotte Jepsen, administrerende direktør i FSR. Leder bragt i Revision og Regnskabsvæsen, november 2019. (Om underretning til Hvidvasksekretariatet)

11.7 Andre kilder

Den juridiske vejledning 2019-2

Den juridiske vejledning – Et bidrag til retssikkerheden, om dens bindende virkning

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=80437&chk=216359> - besøgt 17.12.2019

Cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994: Cirkulære om personskatteloven

Finanslov 2020: Aftaleteksten om Aftalen mellem regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet om: Finansloven for 2020 – afgivet af Finansministeriet 2. december 2019

Bilag 1 – Forkortelser

Forkortelser anvendt i afhandlingen

VSL = Virksomhedsskatteloven

VSO = Virksomhedsordningen

LL = Ligningsloven

KAO = Kapitalafkastordningen

KSL = Kildeskatteloven

SEL = Selskabsskatteloven

PSL = Personskatteloven

AM-Bidrag = Arbejdsmarkedsbidrag

AMBL = Arbejdsmarkedsbidragsloven

SKL = Skattekontrolloven

BEK = Bekendtgørelse

LBK = Lovbekendtgørelse

ABL = Aktieavancebeskatningsloven

CBS = Copenhagen Business School

FSR = Foreningen af Statsautoriserede Revisorer

SFL = Skatteforvaltningsloven

SL = Selskabsloven

IAS = International Accounting Standards

ÅRL = Årsregnskabsloven

BAL = Boafgiftsloven

SØIK = Særlig Økonomisk og International Kriminalitet

PBL = Pensionsbeskatningsloven

Bilag 2 – Skatteministeriets historie

Kort historisk oversigt samt fortegnelse over samtlige skatteministre

Skattedepartementet og Tolddepartementet hørte indtil den 13. februar 1975 under Finansministeriet, men har siden udgjort et særskilt ministerium. Fra 10. September 1987 benævnt skatteministeriet.

Skatteministeriet har siden oprettelsen haft følgende ministre:						
Svend Jakobsen (S)	Fra	13/2	1975	til	26/2	1977
Jens Kampmann (S)	Fra	26/2	1977	til	30/8	1978
Anders Andersen (V)	Fra	30/8	1978	til	26/10	1979
Karl Hjortnæs (S)	Fra	26/10	1979	til	20/1	1981
Mogens Lykketoft (S)	Fra	20/1	1981	til	10/9	1982
Isi Foighel (K)	Fra	10/9	1982	til	10/9	1987
Anders Fogh Rasmussen (V)	Fra	10/9	1987	til	19/11	1992
Peter Brixtofte (V)	Fra	19/11	1992	til	25/1	1993
Ole Stavad (S)	Fra	25/1	1993	til	1/11	1994
Carsten Koch (S)	Fra	1/11	1994	til	23/3	1998
Ole Stavad (S)	Fra	23/3	1998	til	21/12	2000
Frode Sørensen (S)	Fra	21/12	2000	til	27/11	2001
Svend Erik Hovmand (V)	Fra	27/11	2001	til	2/8	2004
Kristian Jensen (V)	Fra	2/8	2004	til	23/2	2010
Troels Lund Poulsen (V)	Fra	23/2	2010	til	8/3	2011
Peter Christensen (V)	Fra	8/3	2011	til	3/10	2011
Thor Möger Pedersen (SF)	Fra	3/10	2011	til	16/10	2012
Holger K. Nielsen (SF)	Fra	16/10	2012	til	12/12	2013
Jonas Dahl (SF)	Fra	12/12	2013	til	3/2	2014
Morten Østergaard (RV)	Fra	3/2	2014	til	2/9	2014
Benny Engelbrecht (S)	Fra	2/9	2014	til	28/6	2015
Karsten Lauritzen (V)	Fra	28/6	2015	til	27/6	2019
Morten Bødskov (S)	Fra	27/6	2019			

Kilde: Skatteministeriets historie

Bilag 3 – Beløbsgrænser i skattelovgivningen 2018-2019 efter PSL §20

En række beløbsgrænser i skatte- og afgiftslovgivningen er fastsat som grundbeløb i 2010-niveau, og de opreguleres hvert år efter reglerne i personskattelovens §20.

Fastsættelsen af procentregulering opgøres efter reglerne i statsreguleringsloven og sker med en procentsats svarende til årslønsudviklingen for arbejdere og funktionærers bruttolønninger to år forud for det pågældende finansår. I 2020 sker regulering med 2,2 pct.

Nedenfor fremgår reguleringerne i personskatteloven:

<u>Personskatteloven:</u>		2019	2020
Topskattegrænse (§ 7)	459.200	513.400	-
	464.500	-	531.000
Bundfradrag i positiv nettokapitalindkomst i topskattegrundlag for ugifte (dobbelt bundfradrag for ægtepar) (§ 7)	40.000	44.800	45.800
Udligningsskattegrænse (§ 7 a) (Udligningsskatten er reelt afskaffet fra og med 2018, da satsen er 0 pct.)	362.800	405.700	414.700
Maks. uudnyttet bundfradrag til overførsel mellem ægtefæller ved udligningsskat (§ 7 a) (Udligningsskatten er reelt afskaffet fra og med 2018, da satsen er 0 pct.)	121.000	135.300	138.400
Progressionsgrænse for aktieindkomst (§ 8 a)	48.300	54.000	55.300
Personfradrag for alle fyldt 18 år (§ 10)	41.300	46.200	-
	40.600	-	46.500
Personfradrag for børn/unge under 18 år (§ 10)	31.500	35.300	36.100
Kompensationsordningen (§ 26, stk. 2)			
Bundfradrag ved beregning af bundskat. Personer fyldt 18 år (nr. 1)	44.800	50.100	-
Bundfradrag ved beregning af bundskat. Personer under 18 år (nr. 1)	33.600	37.600	-
Bundfradrag ved beregning af mellemskat (nr. 2)	362.800	405.700	-
Bundfradrag ved beregning af topskat (nr. 3)	362.800	405.700	-
Bundfradrag ved beregning af topskat (nr. 3)	14.200	15.900	-
Maks. beskæftigelsesfradrag (nr. 5)	1.900	2.200	-
Personfradragskompensation (nr. 6)			

Nedenfor fremgår reguleringerne i boafgiftsloven:

<u>Boafgiftsloven:</u>		2019	2020
Bundfradrag ved boafgift (§ 6)	264.100	295.300	301.900
Bundfradrag ved gaveafgift (§ 22)	58.700	65.700	67.100
Bundfradrag ved gaveafgift, svigerbørn (§ 22)	20.500	23.000	23.500

Bilag 4 – Cirkulære om personskatteloven

Cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994

Herefter følger et uddrag af cirkulæret, til vurdering af at være "selvstændig erhvervsdrivende"

3.1.1.2. Selvstændig erhvervsvirksomhed - kriterier

Ved vurderingen af, hvorvidt der er tale om selvstændig erhvervsvirksomhed, kan der lægges vægt på, hvorvidt:

- a) indkomstmodtageren tilrettelægger, leder, fordeler og fører tilsyn med arbejdet uden anden instruktion fra hvervgiveren end den, der eventuelt følger af den afgivne ordre,
- b) hvervgiverens forpligtelse over for indkomstmodtageren er begrænset til det enkelte ordreforhold,
- c) indkomstmodtageren ikke på grund af ordren er begrænset i sin adgang til samtidig at udføre arbejde for andre,
- d) indkomstmodtageren er økonomisk ansvarlig over for hvervgiveren for arbejdets udførelse eller i øvrigt påtager sig en selvstændig økonomisk risiko,
- e) indkomstmodtageren har ansat personale og er frit stillet med hensyn til antagelse af medhjælp,
- f) vederlaget erlægges efter regning, og betaling først ydes fuldt ud, når arbejdet er udført som aftalt og eventuelle mangler afhjulpet,
- g) indkomsten oppebæres fra en ubestemt kreds af hvervgivere,
- h) indkomsten afhænger af et eventuelt overskud,
- i) indkomstmodtageren ejer de anvendte redskaber, maskiner og værktøj eller lign.,
- j) indkomstmodtageren helt eller delvis leverer de materialer, der medgår til arbejdets udførelse,
- k) indkomstmodtageren har etableret sig i egne lokaler, f.eks. forretning, værksted, kontor, klinik, tegnestue m.v., og arbejdet helt eller delvis udøves herfra,
- l) indkomstmodtagerens erhvervsudøvelse kræver særskilt autorisation, bevilling o.l. og indkomstmodtageren er i besiddelse af en sådan tilladelse,
- m) indkomstmodtageren ved annoncering, skiltning eller lignende tilkendegiver, at han/hun er fagkyndig og påtager sig at udføre arbejde af en nærmere bestemt art,
- n) indkomstmodtageren i henhold til lov om merværdiafgift er momsregistreret, og ydelsen er faktureret med tillæg af moms,
- o) ansvaret for en eventuel ulykke under arbejdets udførelse påhviler indkomstmodtageren.

Bilag 5 – Oversigt over kapitalafkastsatser

Nedenfor fremgår en oversigt over kapitalafkastsatser i perioden 1987 – 2019

1987	11 pct.
1988	11 pct.
1989	10 pct.
1990	11 pct.
1991	9 pct.
1992	9 pct.
1993	8 pct.
1994	6 pct.
1995	8 pct.
1996	6 pct.
1997	5 pct.
1998	5 pct.
1999	5 pct.
2000	5 pct.
2001	5 pct.
2002	4 pct.
2003	3 pct.
2004	3 pct.
2005	2 pct.
2006	3 pct.
2007	4 pct.
2008	4 pct.
2009	3 pct.
2010	2 pct.
2011	2 pct.
2012	1 pct.
2013	2 pct.
2014	2 pct.
2015	1 pct.
2016	1 pct.
2017	1 pct.
2018	0 pct.
2019	0 pct.

Kilde: Egen tilvirkning

Indhentet oplysninger fra følgende kilder:

Den juridiske vejledning 2019-2: C.C.5.2.9.4 Kapitalafkastsatser, afsnit: Oversigt over kapitalafkastsatser
https://themis.dk/synopsis/docs/Oversigt_over_kapitalafkastsatser.asp – besøgt 15.10.2019

Bilag 6 – Marginalskatteprocenter

Laveste, mellemste og højeste procent i oversigterne angiver marginalskatten for personer, der betaler følgende skatter: (marginalskatteprocenterne er beregnet på basis af den landsgennemsnitlige kommunale skatteprocent, inkl. kirkeskat):

Tabel 1. Marginalskatteprocenter for personlig indkomst (udvalgte år)														
	1993	1998	2003	2007	2008	2009	2010	2012	2013	2016	2017	2018	2019	2020
Laveste, enlige forsørgere ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38,7	38,7	37,9 ²⁾ 38,6	37,6 ²⁾ 38,5	37,3 ²⁾ 38,5
Laveste ⁴⁾	50,6 ³⁾	45,2	43,7	42,9	42,6	42,1	40,9	40,9	40,3	40,3	40,3	39,5 ²⁾ 40,2	39,2 ²⁾ 40,1	38,9 ²⁾ 40,1
Mellemste	58,2 ⁵⁾	50,7	49,2	49,2	49,4	(57,3) ⁶⁾	-	-	-	-	-	-	-	-
Højeste	68,7	62,0	63,0	63,0	63,0	62,8	56,1	56,1	56,2	56,4	56,4	56,5	56,5	56,5

Anm.: Alle marginalprocenterne er inkl. kirkeskat.

1) Fra 2014 inkl. ekstra beskæftigelsesfradrag.

2) Inkl. jobfradrag fra 2018.

3) Inkl. 3 pct.-fradrag.

4) Fra 2004 inkl. beskæftigelsesfradrag

5) Inkl. 6 pct.-skat, som blev udfaset i 1994 og 1995.

6) I 2009 var mellem- og topskatgrænserne ens. Ingen betalte således mellemskat, uden at de også betalte topskat. Gifte personer, der fik overført et uudnyttet mellemskattebundfradrag fra en ægtefælle, kunne til gengæld komme til at betale topskat uden at betale mellemskat. Den angivne marginalskat gjaldt for denne skatteyderkategori.

Tabel 3. Marginalskatteprocenter for kapitalindkomst (udvalgte år)														
	1993	1998	2003	2007	2008	2009	2010	2012	2013	2016	2017	2018	2019	2020
Laveste, negativ nettokapitalindkomst >50.000 kr.	52,2	40,4	33,3	33,3	33,5	33,5	33,6	32,7	31,6	28,6	27,6	26,6	25,6	25,6
Laveste, negativ nettokapitalindkomst <50.000 kr.	52,2	40,4	33,3	33,3	33,5	33,5	33,6	33,7	33,6	33,6	33,6	33,6	33,6	33,6
Laveste, positiv nettokapitalindkomst	52,2	40,4	38,8	38,8	39	38,6	37,3	37,3	37,5	37,7	37,7	37,7	37,7	37,8
Mellemste, negativ nettokapitalindkomst 1)	52,2	46,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mellemste, positiv nettokapitalindkomst	58,2	46,4	44,8	44,8	45,0	(53,6) ²⁾	-	-	-	-	-	-	-	-
Højeste, positiv nettokapitalindkomst	68,7	58,7	59,7	59,7	59,7	59,6	50,2	46,2	44,2	42,7	42,7	42,7	42,7	42,7

Anm.: Alle marginalprocenterne er inkl. kirkeskat.

1) Fra 1999 kan negativ nettokapitalindkomst ikke fratrækkes i grundlaget for mellemskatten.

2) Jf. note 6 til tabel 1.